

Projekt komparace daňových soustav České republiky a Rakouska

Bc. Dominik Bendik

Diplomová práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Dominik Bendik**
Osobní číslo: **M20452**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Finance**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Projekt komparace daňových soustav České republiky a Rakouska**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte rešerši literárních pramenů a zpracujte teoretická východiska týkající se daňové problematiky České republiky a Rakouska.

II. Praktická část

- Proveďte komparaci daňových soustav České republiky a Rakouska.
- Zhodnoťte výsledky komparace daňových soustav.
- Navrhněte případné možnosti vedoucí ke změnám v daňové politice České republiky na základě studia fungování daňové soustavy Rakouska.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BERNARDI, Luigi, Mark W. S. CHANDLER a Luca GANDULLIA. *Tax systems and tax reforms in new EU members*. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2017, 258 s. ISBN 978-0-415-65433-3.
BORIA, Pietro. *Taxation in European Union*. 2nd Edition. Cham: Springer, 2017, 208 s. ISBN 978-3-319-53918-8.
KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.
NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 332 s. ISBN 978-80-7478-626-6.
VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 15. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, 406 s. ISBN 978-80-7598-887-4.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **11. února 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **27. dubna 2022**

L.S.

---

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

---

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 11. února 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá komparací daňových soustav České republiky a Rakouska, zejména daní z příjmu fyzických a právnických osob. Cílem práce je navrhnout změny v české daňové politice po vzoru Rakouska. V teoretické části diplomové práce jsou pomocí literární rešerše popsány principy daňové politiky a harmonizace daňových systémů. Dále je teoretická část zaměřena na daňové soustavy České republiky a Rakouska, kde je pozornost věnována zejména dani z příjmů fyzických a právnických osob. V praktické části je provedena komparace daňových soustav a legislativních ustanovení daně z příjmů fyzických a právnických osob. Praktická část se nejvíce věnuje modelovým příkladům, které ukazují rozdílné způsoby výpočtu a výši daňového zatížení poplatníků. Po modelových příkladech následuje zhodnocení komparace. V závěru práce jsou předneseny návrhy na změny v české daňové politice.

Klíčová slova: daňová soustava, daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmu právnických osob, závislá činnost, příjmy ze samostatné činnosti, Česká republika, Rakousko

ABSTRACT

The diploma thesis deals with the comparison of the tax systems of the Czech Republic and Austria, especially the income tax on individuals and corporations. The aim of the thesis is to propose changes in the Czech tax policy following the Austrian model. In the theoretical part of the thesis, the principles of tax policy and harmonisation of tax systems are described by means of a literature search. Furthermore, the theoretical part focuses on the tax systems of the Czech Republic and Austria, where attention is paid in particular to personal and corporate income tax. The practical part compares the tax systems and legislative provisions of personal and corporate income tax. The practical part focuses mainly on model examples showing the different ways of calculating and the level of tax burden on taxpayers. The model examples are followed by an evaluation of the comparison. The paper concludes with proposals for changes in Czech tax policy.

Keywords: tax system, personal income tax, corporate income tax, dependent activity, self-employment income, Czech Republic, Austria

Chtěl bych touto cestou poděkovat Mgr. Evě Kolářové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a spolupráci při zpracovávání mé diplomové práce. Dále bych chtěl také poděkovat rodině a přátelům za podporu v průběhu celého studia.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 PRINCIP DAŇOVÉ POLITIKY	13
1.1 DAŇOVÁ KVÓTA.....	13
1.2 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ DAŇOVÉ SYSTÉMY	14
2 HARMONIZACE DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ ZEMÍ EU	15
2.1 HARMONIZACE PŘÍMÝCH A NEPŘÍMÝCH DANÍ	15
2.2 ZAMEZENÍ DVOJÍHO ZDANĚNÍ.....	15
3 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY	17
3.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	17
3.2 PŘÍSPĚVKY NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	26
3.3 DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB.....	26
4 DAŇOVÁ SOUSTAVA RAKOUSKA	32
4.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	32
4.2 PŘÍSPĚVEK NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	41
4.3 DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB.....	42
II PRAKTICKÁ ČÁST	47
5 KOMPARACE DAŇOVÝCH SOUSTAV ČESKÉ REPUBLIKY A RAKOUSKA	48
5.1 KOMPARACE SOUČASNÝCH DAŇOVÝCH SOUSTAV	48
5.2 DAŇOVÉ KVÓTY	49
5.3 DAŇOVÁ HARMONIZACE	52
5.3.1 Zamezení dvojího zdanění	52
5.4 POROVNÁNÍ EFEKTIVNÍ DAŇOVÉ SAZBY	53
5.4.1 Efektivní daňové sazby u fyzických osob	53
5.4.2 Efektivní daňové sazby u právnických osob	54
5.5 DEN DAŇOVÉ SVOBODY.....	54
5.6 POROVNÁNÍ MINIMÁLNÍ MZDY	55
6 KOMPARACE DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	58
6.1 LEGISLATIVNÍ USTANOVENÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	58
6.2 KOMPARACE DAŇOVÉ ZÁTĚŽE BRIGÁDNÍKA.....	66
6.3 KOMPARACE DAŇOVÉ ZÁTĚŽE PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI	69
6.4 KOMPARACE DAŇOVÉ ZÁTĚŽE POPLATNÍKŮ POBÍRAJÍCÍ STAROBNÍ DŮCHOD	83

6.5	KOMPARACE DAŇOVÉ ZÁTĚŽE SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNÝCH OSOB.....	85
6.6	KOMPARACE DAŇOVÉ ZÁTĚŽE U PŘÍJMŮ Z KAPITÁLU A NÁJMU	95
7	KOMPARACE DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB	97
7.1	LEGISLATIVNÍ USTANOVENÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	97
7.2	KOMPARACE DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ PRÁVNICKÝCH OSOB.....	101
8	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ KOMPARACE	105
8.1	ROZDÍLY A MÍRA ZDANĚNÍ U DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	105
8.2	ROZDÍLY A MÍRA ZDANĚNÍ U DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB	106
9	NÁVRHY NA ZMĚNY V ČESKÉ DAŇOVÉ POLITICE	108
	ZÁVĚR	112
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	113
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	120
	SEZNAM OBRÁZKŮ	121
	SEZNAM TABULEK.....	122

ÚVOD

Daně existují již takřka od nepaměti, jelikož bez funkčních daňových soustav by státy nemohly fungovat. Aby stát mohl zajišťovat nejen své potřeby, ale i potřeby svých obyvatel, musí nejprve získat prostředky. Funkční daňová soustava je tedy klíčová, aby byl zajištěn dostatek prostředků pro správné fungování státu. Každá daňová soustava by měla být schopna se přizpůsobovat aktuální situaci.

V této diplomové práci jsou srovnány zejména 2 základní druhy daní, a to daň z příjmů fyzických a právnických osob mezi Českou republikou a Rakouskem. S těmito daněmi jsou také spjaty odvody na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Komparaci daňových soustav České republiky a Rakouska jsem si vybral zejména kvůli blízkosti Rakouska a faktu, že se obyvatelé České republiky stěhují do Rakouska za prací.

V teoretické části je krátce charakterizován princip daňové politiky, a s tím související daňová kvóta a faktory ovlivňující daňové systémy. Krátký prostor je také věnován harmonizaci daňových systémů, jelikož oba komparované státy jsou členy Evropské unie, a tím pádem určité daně podléhají harmonizaci. Dále je teoretická část zaměřena na daňovou soustavu České republiky a Rakouska se zaměřením na daň z příjmů fyzických a právnických osob.

V praktické části je jako první provedena obecná komparace daňových soustav. Jsou zde porovnány současné daňové soustavy, tedy, který stát uplatňuje které daně, poté je porovnána daňová kvóta. Krátce je také popsána daňová harmonizace a zamezení dvojího zdanění. Porovnány jsou i efektivní sazby daně, den daňové svobody, či vývoj výše minimálních mezd. V další části je provedena komparace daně z příjmů fyzických a právnických osob, kde jsou porovnány legislativní ustanovení jednotlivých států. Na modelových příkladech jsou ukázány rozdíly ve výpočtu zdanění a daňového zatížení. Modelové příklady pro komparaci daně z příjmů fyzických osob jsou rozděleny do skupin. Jsou porovnány příjmy z brigád a přivýdělků, příjmy ze závislé činnosti, zdanění penzistů, příjmy z podnikání. Komparace příjmů z kapitálového majetku a nájmu jsou slovně okomentovány. Modelový příklad pro komparaci daně z příjmů právnických osob je v práci jeden, kde byla pro výpočet použita fiktivní společnost. Na konci praktické části práce jsou popsány největší rozdíly u zdanění fyzických a právnických osob a jsou podány návrhy na změny v české daňové politice u těchto daní.

Jelikož je většina českých zdrojů týkající se rakouské daňové soustavy velice strohá, jsou pro diplomovou práci využity zdroje cizojazyčné, a to především anglické a německé.

V celé diplomové práci byl použit průměrný kurz České národní banky za rok 2021. Měnový kurz je 1 EUR = 25,645 Kč.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této diplomové práce je poskytnutí návrhů na změny v české daňové politice. Práce se zabývá hlavně fungováním daně z příjmů fyzických a právnických osob v České republice a Rakousku. Dílčím cílem je komparace daňového zatížení poplatníků daně z příjmů fyzických a právnických osob v České republice a Rakousku za rok 2021.

V teoretické části diplomové práce je zpracována literární rešerše týkající se principů daňové politiky, harmonizace daňových systémů a daňových soustav České republiky a Rakouska. Rešerše je provedena na základě zákonných ustanovení, elektronických a knižních zdrojů. Všechny použité zdroje jsou uvedeny v seznamu použité literatury v závěru diplomové práce. Teoretická část práce slouží jako podklad pro část praktickou.

V prvním oddílu praktické části je provedena komparace daňových soustav na základě literární rešerše. Metoda komparace je použita pro porovnání současných daňových soustav, daňových kvót, efektivních daňových sazeb, dne daňové svobody a vývoje minimální mzdy.

V dalším oddílu praktické části je také použita metoda komparace pro porovnání legislativních ustanovení daně z příjmů fyzických a právnických osob v České republice a Rakousku. Pomocí modelových příkladů jsou ukázány rozdíly ve výpočtech daní z příjmů fyzických a právnických osob, a také rozdíly ve velikosti míry zdanění v daných státech. Daňové zatížení u zaměstnanců je vypočítáno jako podíl všech odvodů za zaměstnance, tedy odvody daně, sociálního a zdravotního pojištění a čisté mzdy zaměstnance. U poplatníků s příjmy ze samostatné činnosti je daňové zatížení spočítáno jako podíl odvodů na celkových příjmech. Jelikož jsou v modelových příkladech využity paušální výdaje, míra daňového zatížení by nemusela být průkazná, pokud by se daňové zatížení vypočítalo jako podíl odvodů na základu daně. U modelového příkladu pro daň z příjmů právnických osob, je daňové zatížení vypočítáno jako podíl odvedené daně na hospodářském výsledku. V závěru praktické části jsou popsány hlavní rozdíly ve fungování daně z příjmů fyzických a právnických osob v komparovaných soustavách. Na základě výsledků práce a nabytí informací o fungování daní v Rakousku jsou uvedeny návrhy na změny v české daňové politice.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRINCIP DAŇOVÉ POLITIKY

Každý stát si svou daňovou politiku tvoří sám, tedy jaké daně bude vybírat, v jakých sazbách a jakým způsobem. V této kapitole bude popsána daňová kvóta a faktory, které ovlivňují daňové systémy.

1.1 Daňová kvóta

Daňová kvóta je ukazatel, který udává, jaký podíl daní byl vybrán na hrubém domácím produktu. Tento ukazatel poskytuje pohled na daňové příjmy země, jelikož odhaluje potenciální zdanění ve vztahu k ekonomice. Slouží také k mezinárodnímu srovnání daňových příjmů (Hamerníková, 2010, s. 269, investopedia.com, 2021).

Výše daňové kvóty je v každém státě jiná a nelze jednoznačně určit proč má jaký stát jakou kvótu. Není totiž pravidlem, že čím vyspělejší ekonomika, tím vyšší je daňová kvóta. Mezi zeměmi s vyšší daňovou kvótou totiž nalezneme jak státy s vyspělou ekonomikou, tak i země s nižším podílem hrubého domácího produktu na obyvatele. Nízké daňové zatížení mají také opět jak méně vyspělé země, tak i státy velmi vyspělé (např. Japonsko) (Kubátová, 2018, s. 139).

Tento ukazatel se počítá jako podíl vybraných daní a cel a hrubého domácího produktu daného státu:

$$\text{Daňová kvóta} = \frac{\text{výnosy daní a cel}}{\text{HDP v běžných cenách}}$$

$$\text{Složená daňová kvóta} = \frac{\text{výnosy daní, cel a pojistného na zdrav. a soc. pojištění}}{\text{HDP v běžných cenách}}$$

(penize.cz).

Různorodosti daňových kvót odpovídá tzv. daňový mix. Ten určuje daně, které jsou v daném státě vybírány a k čemu jsou daně určeny. OECD třídí daně do 6 skupin:

- 1000 daně z důchodů, ze zisků a kapitálových výnosů,
- 2000 příspěvky na sociální zabezpečení,
- 3000 daně z mezd a pracovních sil,
- 4000 daně majetkové,
- 5000 daně ze zboží a služeb,

- 6000 ostatní daně (Kubátová, 2018, s. 139).

V každé zemi jsou hlavními zdroji daňových výnosů 2 až 3 typy daní, a ostatní daně jsou spíše doplňující. V dnešní době se daňové mixy jednotlivých zemí už příliš nemění, a spíše se ustálili na určitém poměru výnosů z jednotlivých daní (Kubátová, 2018, s. 141).

1.2 Faktory ovlivňující daňové systémy

Daňová kvóta, daňový mix a další rysy daňových systémů jsou ovlivněny mnoha faktory, které lze uspořádat do jednotlivých skupin:

- **Ekonomické faktory** – struktura a výše daňových výnosů závisí na odvětvové struktuře, struktuře pracovních sil, hospodářském růstu, míře inflace, míře zapojení dané ekonomiky do mezinárodního obchodu, apod. V období hospodářského poklesu obvykle daňová kvóta klesá, v období konjunktury naopak kvóta roste.
- **Politické faktory** – daňová opatření se ukládají zákony. Politické faktory mohou tedy ty ekonomické zastíňovat, jelikož politici mohou sledovat jiné cíle.
- **Kulturně-historické faktory** – každá země má zažitý svůj způsob zdaňování, v případě daňové harmonizace se tedy státy mohou bránit.
- **Administrativně-institucionální faktory** – změny v daňových zákonech se prosazují prostřednictvím činnosti berního aparátu. V konečné fázi rozhodují o efektivitě zákonného opatření úředníci. Politici tedy spoléhají na rozhodnutí odborníků, jelikož jsou v daném oboru déle. Ovšem se také musí vzít v potaz, že úřední aparát může mít averzi ke změnám a může se těmto změnám bránit.
- **Faktor technického pokroku** – důležitý faktor, který poskytuje rozvoj daňovému aparátu, ale i přinesl nová odvětví a zisky z nich, ze kterých stát může vybírat daně.
- **Faktor globalizace** – v dnešní době neprobíhají změny v daňových systémech pouze jako individuální akty jednotlivých zemí, kvůli různým mezinárodním podmínkám. Příkladem je i ČR, která se přizpůsobuje legislativě Evropské unie (Kubátová, 2018, s. 146-148).

2 HARMONIZACE DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ ZEMÍ EU

Daňová harmonizace je proces, při kterém dochází ke sblížení daňových soustav na základě společných pravidel. Harmonizační proces má 3 fáze, a to výběr daně, kterou je potřeba harmonizovat, harmonizace konstrukce daňového základu a harmonizace daňové sazby (Nerudová, 2014, s. 17).

Daňová harmonizace může probíhat různými způsoby. Harmonizace může být pozitivní či negativní, přímá či nepřímá, vertikální či horizontální, dílčí nebo celková. Pozitivní harmonizace funguje pomocí implementování směrnic a pravidla platí pro všechny členské státy. Negativní harmonizace funguje pomocí nařízení soudu, a tyto pravidla musí dodržovat pouze stát, kterého se řízení týkalo. Negativní harmonizace tedy neslouží jako prostředek pro dosažení harmonizace. Přímá harmonizace je klasický proces, kdy je harmonizace uskutečněna pomocí směrnic. Nepřímá harmonizace funguje pomocí daňových ustanovení z jiných oblastí práva. Příkladem může být povinnost účtovat podle IFRS. U vertikální a horizontální harmonizace záleží na stupni státní samosprávy, která daň uvaluje. Pokud je tedy daň uvalována různými stupni samosprávy, jedná se o vertikální harmonizaci. Celková harmonizace představuje celkovou harmonizaci daňových systémů, dílčí harmonizace zase naopak harmonizaci pouze určitých ustanovení (Nerudová, 2014, s. 18-20).

2.1 Harmonizace přímých a nepřímých daní

V rámci harmonizace přímých daní se jedná zejména o daň z příjmů právnických osob. Harmonizace proběhla u definic společností, dlouhodobých aktiv, základu daně, ale také oceňování, odpisování, kompenzace ztrát, či konsolidací, fúzí, apod. (Nerudová, 2014, s. 83-87).

U nepřímých daní jsou harmonizovány zejména daň z přidané hodnoty a spotřební daně. U těchto daní byly stanoveny minimální sazby, ale např. i předmět a základy daně (Hamerníková, 2010, s. 27).

Daně jsou harmonizovány z důvodu vytvoření prostředí pro volný trh, bylo tedy potřeba tyto daně harmonizovat a uplatnit stejná pravidla (Boria, 2017, s. 140).

2.2 Zamezení dvojího zdanění

Problematika zamezení dvojího zdanění existuje z důvodu existence zahraničních pracovníků, kteří nejsou rezidenty daného státu. Zamezení dvojího zdanění jak název

napovídá, slouží k zamezení dvojího zdanění poplatníků, ale slouží také například jako nástroj ke snížení možnosti daňových úniků, zajištění daňové nediskriminace, přispívání k podpoře hospodářských a jiných vztahů, apod. Zamezení dvojího zdanění se uplatňuje pomocí smluv mezi státy (Nerudová, 2014, s. 175).

V praxi existují dvě základní metody zamezení dvojího zdanění, a to metodou vynětí a metodou zápočtu. Metoda vynětí funguje na principu, že příjem či kapitál je zdaněn ve státě, ve kterém vznikl a ve státě, kde je poplatník rezidentem, je tento příjem či kapitál vyjmut ze zdanění. Metoda zápočtu spočívá v tom, že příjem či kapitál je zdaněn ve státě, ve kterém vznikl a podléhá zdanění i ve státě, kde je poplatník rezidentem. Daň zaplacená ve státě zdroje je poté odečtena z celkové daňové povinnosti poplatníka (businessinfo.cz, 2022, Nerudová, 2014, s. 182).

3 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY

Daňová soustava České republiky se skládá z přímých a nepřímých daní. Přímé daně jsou daň příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, silniční daň, daň z nemovitých věcí a odvody na pojištění. Nepřímé daně jsou daň z přidané hodnoty, spotřební daně, ekologické daně a daň z hazardních her.

Tabulka 1 – Daňová soustava České republiky (vlastní zpracování)

Přímé daně	Nepřímé daně
Daň z příjmů fyzických osob	Daň z přidané hodnoty
Daň z příjmů právnických osob	Spotřební daně
Silniční daň	Ekologické daně
Daň z nemovitých věcí	Daň z hazardních her
Odvody pojištění	

Dále se bude věnovat pozornost hlavně dani z příjmů fyzických a právnických osob, jelikož budou porovnávány v praktické části z hlediska výpočtu a daňového zatížení.

3.1 Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou daňoví rezidenti i nerezidenti České republiky, kteří mají příjmy na území ČR (Vančurová, 2021, s. 83, Vančurová, 2020, s. 160).

Příjmy fyzických osob se podle jejich charakteru a vzniku rozdělují do 5 skupin. Každá skupina má v zákoně o daních z příjmů vlastní paragraf, je to §6 až 10§ (Bernardi, Chandler a Gandullia, 2017, s. 145, Hamerníková, 2017, s. 57).

Příjmy ze závislé činnosti (§6)

Předmětem těchto příjmů jsou příjmy vzniklé ze současného, či dřívějšího pracovněprávního, služebního, členského nebo obdobného poměru, v nichž poplatník (zaměstnanec) při výkonu práce pro plátce (zaměstnavatele) musí dbát jeho příkazů. Do této skupiny patří ale i odměny za práci společníka v s.r.o., člena družstva, či komanditisty. Tyto příjmy jsou specifické v tom, že např. jednatelé společnosti nemusí dbát na pokyny jiné osoby. Dále zde také patří i funkční požitky poskytnuté zaměstnavatelem (Vančurová, 2021, s. 117-118, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Rozlišujeme několik druhů pracovních poměrů. Základní pracovní smlouvou je práce na hlavní pracovní poměr, poté dále existuje dohoda o provedení práce (DPP) a dohoda

o pracovní činnosti (DPČ). Fyzické osoby mohou být zaměstnány na více pracovních poměrů souběžně. Každý z těchto poměrů má jiná pravidla zdanění (Pourová, 2021).

Z **hlavního pracovního poměru** se každý měsíc odvádí zálohy jak na daň tak i na sociální a zdravotní pojištění. Tyto zálohy vypočítává zaměstnavatel a odvádí je. **Pokud má zaměstnanec podepsané prohlášení k dani, uplatňují se mu při placení záloh na daň slevy na dani a daňové zvýhodnění.** Prohlášení k dani může mít zaměstnanec podepsané **pouze u jednoho pracovního poměru** (Pourová, 2021).

Dohoda o provedení práce se využívá pro krátkodobější brigády a přivýdělky. U jednoho zaměstnavatele je možné odpracovat 300 hodin za rok. U tohoto pracovního poměru je rozdíl, zda poplatník podepíše prohlášení k dani a kolik činí jeho měsíční mzda. Pokud si zaměstnanec vydělá do 10 000 Kč, neodvádí sociální a zdravotní pojištění. Od 10 001 Kč již musí odvádět stejné sazby na pojištění, jako zaměstnanec na hlavní pracovní poměr. Pokud má poplatník podepsané prohlášení k dani, daň je placena vždy zálohově. Pokud nemá podepsané prohlášení, tak do výdělku 10 000 Kč měsíčně platí srážkovou daň, pokud nad 10 001 Kč tak platí zálohou daň (Tomanová, 2021, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Dohoda o pracovní činnosti se naopak využívá pro dlouhodobé brigády a přivýdělky. Tato dohoda není omezena celkovým počtem možných odpracovaných hodin, ale týdenním fondem. Poplatník může odpracovat maximálně polovinu průměrné pracovní týdenní doby, může tedy odpracovat maximálně 20 hodin týdně. U této dohody je daň vždy odváděna zálohově a nikdy srážkově, na rozdíl od DPP. Prohlášení k dani zde tedy slouží pouze k možnostem uplatnění slev. Sociální a zdravotní pojištění se odvádí u výdělku přesahujícího 3 500 Kč za měsíc (Gola, 2022, Vančurová, 2021, s. 122).

Mezi zaměstnanecké benefity se řadí např. bezplatné poskytnutí automobilu zaměstnanci. Pokud je zaměstnanci poskytnuto pro služební ale i soukromé využití, stává se předmětem daně a podléhá zdanění (financnisprava.cz, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Naopak příjmy ze závislé činnosti nejsou náhrady cestovních výdajů, hodnota pracovních ochranných prostředků, oděvů, obuvi, mycích a desinfekčních prostředků, ale i hodnota stejnokrojů, apod. Příjmy nejsou ani náhrady za opotřebení vlastních zařízení, náradí a dalších předmětů potřebných pro výkon činnosti (financnisprava.cz, Vančurová, 2021, s. 131-132, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Od daně jsou např. osvobozeny:

- nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem za účelem odborného rozvoje zaměstnanců a rekvalifikace,
- nepeněžní plnění jakožto poskytnutí stravování na pracovišti,
- poskytnutí nealkoholických nápojů,
- zaměstnavatelem pořízené zdravotní, léčebné či hygienické služby a zboží,
- poskytnutí rekreace a zájezdu, ale osvobozena je částka nejvíce 20 000 Kč za rok,
- příspěvky na kulturní nebo sportovní akce,
- příspěvek na tištěné knihy (včetně dětských knih), kromě knih, ve kterých 50 % plochy zabírá reklama,
- příjmy ze závislé činnosti, které jsou vykonávány na území ČR, a doba výkonu této činnosti nepřesáhne 183 dnů v období 12 po sobě jdoucích měsíců (Vančurová, 2021, s. 133-136, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Příjem starobní penze podléhá zdanění pouze v případě, když přesáhne 36násobek minimální mzdy. Jinak je tento příjem osvobozen. Pokud penze přesáhne tento limit, daní se pouze výše příjmu nad tento limit (Macháček, 2022).

Dílčím základem daně je součet příjmů z pracovních poměrů, které jsou předmětem daně a nejsou osvobozeny, či nebyly zdaněny srážkovou daní. V kategorii příjmů ze závislé činnosti nelze uplatnit výdaje (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Příjmy ze samostatné činnosti (§7)

Nejzákladnější definicí podnikání je: osoba vykonává činnost vlastním jménem, na vlastní účet a jeho cílem je dosažení zisku. Pokud se jedná o veřejně prospěšného poplatníka, cílem není dosažení zisku, ale účel, kvůli kterému byl založen (comeflexoffice.cz, 2018, Vančurová, 2021, s. 155).

Podnikatele lze identifikovat jako:

- osobu, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osobu, která podniká na základě jiného oprávnění než živnostenského (např. auditor, lékař, apod.),

- osobu, která je zapsána v evidenci a má příjmy ze zemědělského podnikání (Vančurová, 2021, s. 157, Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 192, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Do této skupiny příjmů patří v nejvyšší míře příjmy z podnikání, ale řadí se sem i příjmy z převodu a využití průmyslových práv, autorská práva, nebo příjmy z nezávislých povolání (např. profesionální sportovci). Odměny za vydání článků, příspěvku do novin apod., na území ČR spadají do této kategorie, pokud je příjem za kalendářní měsíc více než 10 000 Kč, jelikož u tohoto typu příjmu, se do 10 000 Kč platí srážková daň (Pokorná, 2021, Vančurová, 2021, s. 158-159, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Do příjmů této kategorie také spadají podíly komplementáře komanditní společnosti a společníka veřejné obchodní společnosti na zisku (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Mezi příjmy z podnikání se neřadí jen příjmy získané přímo vykonáváním samostatné činnosti, ale také zde patří i příjmy generované majetkem, který je v **obchodním majetku** podnikatele, např. nájem za byt (Vančurová, 2021, s. 159-160).

Na rozdíl od příjmu ze závislé činnosti, v této skupině vznikají poplatníkovi výdaje s provozováním samostatné činnosti. Poplatník si podle zákona může uplatnit vůči příjmům skutečné výdaje, či výdaje procentem z příjmů (paušální výdaje). Výše paušálních výdajů je ohraničena příjmy 2 000 000 korun, to tedy znamená, pokud má poplatník vyšší příjmy a chce uplatnit paušální výdaje, může tyto výdaje počítat maximálně z 2 milionů korun. Procentní sazby jsou dány zákonem a záleží na typu samostatné činnosti. Pokud subjekt daně provozuje činnost na základě řemeslné živnosti, či je registrovaným zemědělcem, má nárok na paušální výdaje ve výši 80 % z dosažených příjmů. To tedy znamená maximálně 80 % z 2 000 000 Kč (1 600 000 Kč). U ostatních druhů živností činí sazba 60 % (maximálně 1 200 000 Kč). U činností podle zvláštních právních předpisů 40 % (maximálně 800 000 Kč) a u příjmů z nájmu 30 % (maximálně 600 000 Kč). Subjekt daně si musí vybrat, zda použije **skutečné či paušální výdaje a v daném roce je nelze kombinovat**. Pokud se poplatník rozhodne pro uplatnění skutečných výdajů, musí vést daňovou evidenci, aby byl při kontrole schopný všechny výdaje doložit. U paušálních výdajů stačí poplatníkovi vést příjmy a evidenci dlouhodobého odpisovaného majetku (Pokorná, 2021, Vančurová, 2021, s. 179-183, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Dílčím základem této kategorie jsou tedy příjmy minus výdaje, a to buď skutečně vynaložené, či paušální (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Příjmy z kapitálového majetku (§8)

Tyto příjmy plynou z držby finančního majetku. V naší daňové soustavě velká část těchto příjmů podléhá samostatnému základu daně. Příjmy zahrnující do dílčího základu daně:

- úroky z poskytnutého úvěru,
- úroky z podnikatelského účtu (Vančurová, 2021, s. 220-221, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Příjmy podléhající samostatnému základu daně:

- podíly na zisku kapitálových společností,
- úroky z vkladů na účtech, které nejsou určeny k podnikání,
- úroky z jednorázových vkladů,
- úroky z dluhopisů, apod. (Vančurová, 2021, s. 217-2020, Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 213-214, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Dílčím základem daně této kategorie je součet příjmů, které nejsou zdaněny srážkovou daní. V této kategorii nelze uplatnit výdaje (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Příjmy z pronájmu (§9)

Do této kategorie patří příjmy z pronájmu nemovitých věcí a dlouhodobé pronajímání movitých věcí, **kteřé nejsou zařazené v obchodním majetku** (e15.cz, 2022, Vančurová, 2021, s. 223).

Jelikož subjektu vznikají náklady spojené s pronajímáním, je v této skupině možné uplatnit výdaje, a to buď skutečně vynaložené, či paušální výdaje. U paušálních výdajů je opět strop příjmů 2 miliony korun a sazba činí 30 % z příjmů, maximálně si poplatník může uplatnit výdaje ve výši 600 000 Kč. V tomto oddílu je také možné uplatnit ztrátu. **V daném roce nelze skutečné a paušální výdaje kombinovat** (e15.cz, 2022, Vančurová, 2021, s. 225, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Dílčím základem daně je součet příjmů z pronájmu za zdaňovací období, od kterých se odečtou výdaje, a to buď skutečné, či paušální. (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Ostatní příjmy (§10)

Do této skupiny patří příjmy, které jsou nahodilé, mimořádné a nijak se periodicky neopakují. Jelikož mají příjmy tyto vlastnosti, velká část z nich je osvobozena po splnění

určitých podmínek. Patří sem např. prodej movité věci, prodej nemovité věci, příjmy z prodeje akcií, krátkodobý pronájem movité věci (Vančurová, 2021, s. 245).

Prodej movité věci je zpravidla osvobozen, ale existuje pár výjimek, u kterých aby byl osvobozen, musí splňovat určitá pravidla. Prodej letadla, lodě nebo motorového vozidla je osvobozen v případě, když doba mezi nabytím a prodejem přesáhne 1 rok. Pokud je, či byla movitá věc v obchodním majetku 5 let před prodejem, příjem není osvobozen a musí se zařadit jako dílčí základ daně za §10 (financnisprava.cz, 2021, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Prodej akcií je osvobozen, pokud příjem z jejich prodeje za zdaňovací období nepřesáhne 100 000 Kč. Pokud je příjem vyšší, rozhoduje o osvobození časový test. CP aby byly osvobozeny, musí být drženy déle než 3 roky (financnisprava.cz, 2021, Vančurová, 2021, s. 264, Zákon č. 586/1992 Sb.).

U prodeje nemovitostí je pro osvobození příjmu potřeba splnit **časový test**, nebo získané prostředky použít pro **vlastní bytové potřeby**. U prodeje rodinného domu s pozemkem, či bytové jednotky, která nezahrnuje nebytové prostory jiné než garáž, sklep či komoru musí mít poplatník, či alespoň jeden z manželů, trvalé bydliště po dobu alespoň 2 let, aby měli nárok na osvobození. Pokud byl rodinný dům či jednotka zahrnuta v obchodním majetku, příjem z prodeje je osvobozen od daně až po 2 letech od vyřazení. Příjem z prodeje ostatních nemovitých věcí je osvobozen, pokud doba mezi nabytím a prodejem přesáhne 10 let (financnisprava.cz, 2021, Vančurová, 2021, s. 251-254, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Další příjmy, které mohou být osvobozeny, jsou příležitostné činnosti (např. výpomoc sousedovi), příležitostný pronájem movité věci, příjmy ze zemědělské výroby, které nejsou provozovány podnikatelem. Tyto příjmy jsou osvobozeny od daně, pokud jejich úhrn za zdaňovací období nepřekročí částku 30 000 Kč (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 216, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Osvobozeny jsou také bezúplatné příjmy od osob příbuzných v linii přímé, ale i nepřímé, či od osob se kterými poplatník žil ve stejné domácnosti po dobu alespoň 1 roku (financnisprava.cz, 2021, Zákon č. 586/1992 Sb.).

V kategorii ostatních příjmů lze uplatňovat výdaje, ovšem nelze uplatnit ztrátu z důvodu, že se jedná o příležitostné příjmy. Dílčí základ daně je tedy součet příjmů, které nejsou osvobozeny od daně a výdaje na jejich dosažení. (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně

Odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně slouží ke snížení daňového základu (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Odčitatelnou položkou jsou **dar**y. FO musí splňovat určitá kritéria, aby si dar mohla uplatnit a snížit si tak ZD. Dar musí přesáhnout 2 % ZD, nebo činit alespoň 1 000 Kč. Maximálně si může poplatník ve zdaňovacím období 2021 odečíst 30 % ZD. Dar musí být poskytnut na veřejně prospěšné činnosti, např. kultura, školství, ochrana mládeže, charitativní či humanitární příspěvky apod. Jako dar je v zákoně definován i odběr krve, kdy jeden odběr může snížit ZD o 3 000 Kč, odběr orgánu činí 20 000 Kč (Kučera, 2022, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Nezdanitelnou částí základu daně podle zákona jsou zaplacené **úroky** z úvěru použitého na financování vlastní bytové potřeby. Za rok lze snížit ZD maximálně o 150 000 Kč (Kučera, 2022, Vančurová, 2021, s. 289-290, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Základ daně lze také snížit, pokud poplatník platí příspěvky na penzijní **připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření**. Maximální částka, kterou lze uplatnit je 24 000 Kč za zdaňovací období, ale lze odečíst pouze zaplacenou částku, která je nad limit, po který se vyplácí státní příspěvek (1 000 Kč). U penzijního pojištění je podmínka, že výplata pojistného plnění nastane minimálně po 60 kalendářních měsících a nejdříve v roce dosažení 60 let věku (Kučera, 2022, Vančurová, 2021, s. 295-296, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Zaplacené **pojistné na soukromé životní pojištění** se také řadí mezi nezdanitelné části ZD. Lze stejně jako u penzijních spoření uplatnit maximálně 24 000 Kč za rok. Musí také splňovat stejné podmínky jako penzijní pojištění (Kučera, 2022, Vančurová, 2021, s. 297, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Od základu daně lze také odečíst zaplacené **členské příspěvky odborové organizaci**. Lze odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů ze zaměstnání, ale maximálně 3 000 Kč (Kučera, 2022, Vančurová, 2021, s. 299, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Poslední nezdanitelnou částí základu daně jsou úhrady za **zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání**, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem nebo poplatníkem s příjmy z podnikání. Maximálně lze odečíst 10 000 Kč za rok, u poplatníka se zdravotním postižením se částka zvyšuje na 13 000 Kč a u poplatníka, který má těžší zdravotní postižení

na

15 000 Kč (Vančurová, 2021, s. 299, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Ztráta

U příjmů ze samostatné činnosti a nájmu je možné dosáhnout ztráty, to znamená, že výdaje jsou vyšší než příjmy. Daňovou ztrátu lze uplatnit jak zpětně, tak i v následujících obdobích. Zpětně lze ztrátu uplatnit nejdále 2 zdaňovací období předcházející bezprostředně období, ve kterém ztráta vznikla. Uplatnění ztráty zpětně lze přes dodatečné daňové přiznání. Pokud poplatník neuplatní ztrátu zpětně, či byla ztráta tak vysoká, že ji zpětně uplatnil, ale pořád neuplatnil celou výši, může ztrátu uplatnit v dalších 5 zdaňovacích obdobích po období, ve kterém ztráta vznikla. Zpětně lze uplatnit v souhrnné výši ztrátu maximálně ve výši 30 000 000 Kč (Vančurová, 2021, s. 300, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Sazba daně

V ČR máme po zrušení solidární daně progresivní zdanění. Sazby jsou dvě, a to 15 % a 23 %. 15 % sazba je pro příjem do výše 48 násobku průměrné mzdy. Část příjmu nad 48násobek průměrné mzdy je zdaněno sazbou 23 % (Mečířová, 2022, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Srážková daň je ve výši 15 %. Touto sazbou jsou zdaněny např. příjmy dividend, úroky na nepodnikatelských účtech, apod. (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Slevy na dani

Každý daňový rezident České republiky má nárok na **slevu na poplatníka** ve výši 27 840 Kč (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 232, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Poplatník může využít slevu na **manžela/manželku** ve výši 24 840 Kč (pokud je manžel/ka držitelem průkazu ZTP/P zvyšuje se sleva na dvojnásobek), pokud příjem jednoho z manželů nepřevyšuje částku 68 000 Kč. Do tohoto příjmu se nezahrnují dávky sociální podpory, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, atd. (Vančurová, 2021, s. 315, Hamerníková, 2017, s. 57, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Osoby se **zdravotním postižením** mají speciální slevy na dani. Jedná se o základní slevu na invaliditu, která činí 2 520 Kč, rozšířenou slevu na invaliditu ve výši 5 040 Kč a slevu na držitele karty ZTP/P ve výši 16 140 Kč (Vančurová, 2021, s. 313-314, Hamerníková, 2017, s. 57, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Slevu na dani mají také **studenti** a to ve výši 4 020 Kč za rok. Nárok na slevu na studenta platí po dobu, po kterou se poplatník soustavně připravuje na budoucí povolání. Slevu lze uplatňovat do 26 let věku, nebo 28 let, pokud je poplatník v prezenčním doktorském studijním programu (Vančurová, 2021, s. 314, Hamerníková, 2017, s. 57, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Poplatník si může uplatnit slevu na dani ve výši zaplacených výdajů **za umístění dítěte**. Maximální částka, kterou lze uplatnit za jedno vyživované dítě je výše minimální mzdy (Vančurová, 2021, s. 310-311, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Poplatníci, kteří musí mít ze zákona **evidenci tržeb**, si mohou v roce, ve kterém poprvé zaevidoval tržbu, kterou je povinnou evidovat, uplatnit slevu na dani ve výši 5 000 Kč, maximálně však ve výši kladného rozdílu mezi 15 % dílčího ZD a slevy na poplatníka (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Poplatník má také nárok na **daňové zvýhodnění** za každé **vyživované dítě**. Roční sleva na první vyživované dítě činí 15 204 Kč, na druhé 22 320 Kč a na třetí a každé další 27 840 Kč. Pokud je dítě zdravotně postižené a má nárok na průkaz ZPT/P, daňové zvýhodnění má dvojnásobnou hodnotu. Daňové zvýhodnění jako jediné může vytvořit daňový bonus, kdy výše slev a daňového zvýhodnění je vyšší než daňová povinnost. Daňový bonus se vyplácí, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč a může ho dostat pouze poplatník, který má příjmy za rok vyšší než šestnásobek minimální mzdy (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Administrativa daně

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Termín podání daňového přiznání je do 1. dubna následujícího roku. Pokud je podání podáno elektronicky, lhůta se prodlužuje do 1. května a pokud daňové přiznání podává daňový poradce, lhůta je do 1. července. Daň je splatná v poslední den lhůty pro podání daňového přiznání (financnisprava.cz).

Za zaměstnance odvádí zaměstnavatel zálohy každý měsíc z jejich příjmů. OSVČ zálohy neplatí, pokud jejich poslední daňová povinnost byla do 30 000 Kč. Pokud byla mezi 30 000 Kč a 150 000 Kč, platí 2 zálohy a každou ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti. Zálohy jsou splatné 15. 6. a 15. 12. Pokud poslední daňová povinnost byla vyšší než 150 000 Kč, odvádí 4 zálohy, každou ve výši 25 % poslední daňové povinnosti. Zálohy jsou splatné 15. 3., 15. 6., 15. 9., 15. 12. (www.businessinfo.cz, 2022).

3.2 Příspěvky na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění

Fyzické osoby musí odvádět pojistné z příjmů ze závislé činnosti a z příjmů ze samostatné činnosti. Sazby se liší podle druhu příjmů, jelikož za zaměstnance platí pojistné i zaměstnavatel. Pojistné se odvádí z hrubého příjmu u zaměstnanců, u OSVČ ze základu daně. (cssz.cz, 2022).

Tabulka 2 – Sazby sociálního pojištění v České republice (vlastní zpracování dle cssz.cz, 2022)

Složky odvodů soc. pojištění	Zaměstnanec	Zaměstnavatel	Celkem
Důchodové pojištění	6,5%	21,50%	28,00%
Nemocenské pojištění	-	2,10%	2,10%
Státní politika nezaměstnanosti	-	1,20%	1,20%
Celkem	6,50%	24,80%	31,30%

Sazby pro zaměstnance a zaměstnavatele jsou v tabulce č. 2. OSVČ odvádí na sociální pojištění celkem 29,2 %, z toho tvoří 28 % důchodové pojištění a 1,2 % státní politika zaměstnanosti. OSVČ se mohou dobrovolně rozhodnout pro účast na nemocenském pojištění ve výši 2,1 %. Maximální vyměřovací základ pro odvody sociálního pojištění je 48násobek průměrné mzdy. (cssz.cz, 2022).

Odvody na zdravotní pojištění platí zaměstnanec ve výši 4,5 %. Zaměstnavatel ve výši 9 %. OSVČ odvádí 13,5 %. Pojištění se opět odvádí z hrubé mzdy/platu u zaměstnanců, u OSVČ ze základu daně (mesec.cz, podnikatel.cz).

3.3 Daň z příjmů právnických osob

Jedná se o daň, které podléhají všechny právnické osoby, tedy jak podnikatelské osoby tak veřejně prospěšní poplatníci. Poplatníky lze rozdělit na rezidenty a nerezidenty, nebo podle účelu založení/zřízení a to jako podnikatelský subjekt, či veřejně prospěšného poplatníka (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Daňové rezidentství u právnických osob udává sídlo právnické osoby, nebo kde se nachází vedení společnosti (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 97).

Podnikatelským subjektem je poplatník, který byl založen za účelem dosažení zisku (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 98).

Předmětem daně z příjmů jsou veškeré výnosy z činnosti a nakládání s majetkem (to platí i pro finanční majetek), které nebyly zdaněny jako samostatný základ daně. Jelikož v ČR všechny PO musí podle zákona vést účetnictví, hospodářský výsledek je spjat se základem daně. Pro výpočet základu daně se tedy vezme výsledek hospodaření za zdaňovací období. Zdaňovací období je kalendářní nebo hospodářský rok (12 po sobě jdoucích měsíců). Výsledek hospodaření musí být před zdaněním a musí být také očištěn o vliv mezinárodních účetních standardů (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Jelikož základ daně vychází z hospodářského výsledku, je nutné rozlišovat určité skutečnosti, jelikož základ daně se řídí zákonem o daních z příjmů a účetnictví zákonem o účetnictví. Musíme tedy rozlišovat příjmy nezahrnované do základu daně, daňově uznatelné a neuznatelné náklady a také, které výnosy jsou předmětem samostatného základu daně (Vančurová, Láchová a Zidková, 2020, s. 100).

Osvobozené příjmy

Obchodní korporace mají malý výčet osvobozených příjmů. Velká část osvobozených příjmů se týká spíše veřejně prospěšných poplatníků. U obchodních korporací jsou osvobozenými příjmy např. příjmy z podílu na zisku vyplacené dceřinou společností, která má sídlo, či vedení na území ČR, příjmy z podílu na zisku vyplacené dceřinou společností, která je daňovým rezidentem jiného členského státu EU, bezúplatná plnění nabytá dědictvím, či přijaté úroky z přeplatku daně zaviněného správcem daně, nebo orgánem správy sociálního zabezpečení (Truhlářová, 2015, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Daňové náklady

Náklady musí **souviset se zdanitelnými příjmy**. Nelze tedy uplatnit náklady, které souvisí s osobní spotřebou, nebo s příjmy osvobozenými od daně, s příjmy co nejsou předmětem daně, apod. Pokud náklady souvisí se zdanitelnými příjmy jen částečně, musí se náklady krátit. Náklad musí sloužit pro **dosažení, zajištění a udržení příjmů**. Uznatelným nákladem pro toto kritérium jsou například reklamní předměty, které musí obsahovat např. název společnosti, ochrannou známku, název propagovaného zboží apod., ale jsou uznatelné pouze za předpokladu, že jejich jednotková cena je do 500 Kč. **Některé účetní náklady lze uznat jako daňové pouze v určité výši**. Legislativa limituje či ohraničuje některé druhy nákladů. Tento limit je např. u technologického úbytku zásob (Vančurová, Láchová a Zidková, 2020, s. 101-103, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Naopak neuznatelné daňové náklady jsou například manka a škody (kromě pár výjimek), vyplacené podíly na zisku, pokuty a penále od správce daně, zdravotních pojišťoven, správy sociálního zabezpečení, apod. (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Rezervy a opravné položky

Účetní jednotky vytváří rezervy, podle potřeb, aby dosáhly věrohodnosti zobrazení účetnictví a dodrželi zásadu opatrnosti, ale velká část z nich není daňově uznatelná. Daňově uznatelné jsou pouze rezervy vyjmenované zákonem. Pro běžné obchodní korporace je nejdůležitější daňově uznatelnou rezervou **rezerva na opravy hmotného majetku**. Lze tvořit pouze k majetku, který se odpisuje 5 let a déle. Rezerva musí být tvořena alespoň **2 po sobě jdoucí zdaňovací období a předpokládaný rok zahájení opravy se do této doby nezahrnuje**. Celková kalkulovaná výše se rozloží rovnoměrně do jednotlivých let tvorby rezervy. Aby nedocházelo pouze ke snižování základu daně a tím daňové povinnosti, prostředky rezervy musí být na speciálním účtu u banky. Zákon tedy požaduje, aby si daňový subjekt na opravy reálně šetřil. Zákonem je také dána maximální doba, po kterou lze rezervu tvořit, viz tabulka níže (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 103-104, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Tabulka 3 – Odpisové skupiny a maximální počet období pro tvorbu rezerv (vlastní zpracování dle Zákon č. 586/1992 Sb.)

Odpisová skupina	Počet let odpisování	Max. počet období pro tvorbu rezervy
2	5	3
3	10	6
4	20	8
5	30	10
6	50	10

Oprava musí být zahájena nejpozději ve zdaňovacím období následujícím po zdaňovacím období, ve kterém bylo plánováno začít rezervu čerpat. Pokud se tak nestane, daňový subjekt musí navýšit výsledek hospodaření o celou výši tvořené rezervy. U daňově uznatelných rezerv není potřeba upravovat výsledek hospodaření pro stanovení základu daně a to jak při

tvorbě tak čerpání rezervy (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 104, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Opravné položky lze využívat pro snížení ceny a reálné zobrazení majetku a pohledávek společnosti. Opravné položky vyjadřují přechodné snížení hodnoty, pokud tedy pomine skutečnost, kvůli které byly vystaveny, opravné položky se zruší. Daňově uznatelné jsou ale pouze opravné položky k pohledávkám a to pouze za určitých podmínek (grantex.cz, 2022).

Pokud je hodnota pohledávky/pohledávek za jedním dlužníkem do výše 30 000 Kč, lze vytvořit opravnou položku po 12 měsících po splatnosti pohledávky ve výši 100 % pohledávky. Pokud je hodnota vyšší, lze po 18 měsících po splatnosti vytvořit opravnou položku ve výši 50 % pohledávky. Po 30 měsících po splatnosti lze vytvořit opravnou položku ve výši 100 % pohledávky (grantex.cz, 2022, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Hmotný a nehmotný majetek a jeho odpisování

Jelikož jsou příjmy z majetku také předmětem daně, náklady spjaté s majetkem jsou daňově uznatelné. Ovšem to není tak jednoduché, jelikož některé druhy majetků se musí odpisovat. Rozlišujeme účetní a daňové odpisy. Účetní zachycují skutečné opotřebení majetku (jak morální tak fyzické), ale jsou zpravidla daňově neuznatelné. Daňové odpisy se určují podle skupin, jelikož každá skupina má různé období odpisování (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Nehmotný majetek se již neodpisuje, to tedy znamená, že celá pořizovací cena vstupuje do nákladů. Odpisuje se pouze hmotný majetek, který má alespoň stejnou nebo vyšší hodnotu, než je hranice určená zákonem. Hranice je 80 000 Kč. Pokud má hmotný majetek pořizovací cenu nižší, neodpisuje se a celá jeho cena vstupuje do nákladů (Běhounek, 2022, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Majetek lze ocenit různými způsoby. Nejpoužívanější je **pořizovací cena**. Do pořizovací ceny majetku nespadá pouze cena pořízení, ale také náklady s pořízením spojené. Další možností ocenění je **reprodukční pořizovací cena**. Je to cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Tohle ocenění se používá v případě, kdy majetek není nový a již vykazuje určitý stupeň opotřebení. Používá se např. v případě bezúplatného nabytí, vkladu majetku od společníka, apod. Poslední metodou je ocenění ve **vlastních nákladech**. Majetek se ocení na základě přímých a nepřímých nákladů při výrobě (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 111-112, Zákon č. 586/1992 Sb.).

U majetku může dojít k tzv. **technickému zhodnocení**. Technické zhodnocení je zásah do majetku, které mění jeho účel či technické parametry, také může rozšířit vybavenost či

použitelnost majetku. Jedná se také o nástavby a přístavby, stavební úpravy. Nejedná se tedy o opravy a udržování. O technické zhodnocení se jedná, pokud za zdaňovací období je přesažena částka 80 000 Kč (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 112, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Rozlišujeme rovnoměrné a zrychlené odpisování majetku. Každá metoda má jiný postup výpočtu a jiné sazby. Výběr metody záleží pouze na daňovém subjektu (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Daňová zůstatková cena je uznatelným nákladem. Pokud je majetek prodán za nižší hodnotu, než je zůstatková cena, poplatník si uplatní ztrátu z prodeje daného dlouhodobého majetku (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Provoz motorového vozidla

Náklady na provoz motorových vozidel jsou daňově uznatelné, pokud jsou využívány k činnosti společnosti. Poplatníci se mohou rozhodnout, zda budou využívat skutečně vynaložené výdaje, či paušální výdaje. Je také rozdíl, zda je vozidlo v obchodním majetku společnosti, či nikoliv (Kubátová, 2021).

Poplatník se také může rozhodnout využít paušální výdaje, a to ve výši 5 000 Kč za měsíc, pokud je vozidlo použito pouze pro účely společnosti. Pokud je vozidlo používáno i pro soukromé účely, paušál se krátí na 80 %, tedy 4 000 Kč za měsíc. Paušální výdaje lze využít maximálně u 3 aut a ve zdaňovacím období u vozidel nelze kombinovat paušální a skutečné výdaje (Kubátová, 2021, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Pokud vozidlo není v obchodním majetku, ale např. jednatel využívá své soukromé vozidlo pro pracovní cesty, uplatňují se náhrady. Tyto náhrady jsou tvořené 2 částmi a to paušální výší na 1 km a náhradou pohonných hmot. Paušální výše na 1 km činí 4,70 Kč. Náhradu za pohonné hmoty lze vyčíslit buď průměrnou cenou vyhlášenou ministerstvem práce a sociálních věcí, nebo skutečnou cenou (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Odčitatelné položky

Uplatnění **ztráty** u právnických osob má stejná pravidla jako u fyzických osob (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Dary u právnických osob fungují na stejném principu jako u fyzických osob. Jediným rozdílem je pouze minimální výše, jelikož pro právnické osoby je minimální výše 2 000 Kč (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Výdaje na výzkum a vývoj lze také uplatnit jako odčitatelné položky, ale je to velmi obtížné. Zákon definuje, kterými projekty je možné snížit základ daně. Tyto projekty také nesmí být, a to ani zčásti, financovány z veřejných zdrojů. Pokud chce poplatník využít tuto odčitatelnou položku, musí to oznámit správci daně, a to formulářem „Oznámení o záměru odečíst od základu daně odpočet na podporu výzkumu a vývoje“ a musí přiložit projektovou dokumentaci. Jelikož je velmi obtížné zjistit, zda má poplatník nárok na tento odpočet, je možnost požádat o závazné posouzení těchto výdajů správcem daně (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 142, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Výdaje na podporu odborného vzdělávání lze uplatnit za určitých předpokladů jako odčitatelnou položku. Poplatníci si mohou uplatnit výdaje, které vznikly z odborného vzdělávání studentů v jejich společnosti (financisprava.cz, s. 143-144, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Výpočet a sazba daně

Ve chvíli, kdy poplatník již zná základ daně, může ho upravit o odčitatelné položky a ztrátu. Poté může odečíst bezúplatná plnění (dary) a vyjde upravený základ daně. Ten se zaokrouhlí na tisíci koruny dolů a vynásobí sazbou daně 19 %. Pokud má nárok na slevy, sníží si nimi daň a vyjde konečná daňová povinnost (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Srážková sazba daně má stejnou sazbu jako u fyzických osob, tedy 15 % (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Slevy na dani

Kromě slev v rámci investičních pobídek pro zahraniční investory, se využívá pouze jeden typ slevy a to za zaměstnání osob se zdravotním postižením. Sleva se přepočítává podle pracovního úvazku. Výše slevy za zdravotně postiženého zaměstnance pracující na plný úvazek (a odpracuje celé zdaňovací období) je 18 000 Kč. Pokud má zaměstnanec těžší zdravotní postižení, je sleva 60 000 Kč (financisprava.cz, Zákon č. 586/1992 Sb.).

Administrativa daně

Pravidla pro podání a placení záloh jsou stejné jako u OSVČ, viz kapitola daň z příjmů fyzických osob – administrativa daně.

4 DAŇOVÁ SOUSTAVA RAKOUSKA

Daňová soustava Rakouska se skládá z přímých a nepřímých daní. Přímé daně v daňové soustavě Rakouska jsou daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, silniční daň, daň z pojištění motoru, daň z nabytí nemovitých věcí, daň z nemovitých věcí a odvody na sociální pojištění. Nepřímé daně jsou daň z přidané hodnoty, spotřební daně, ekologické daně, daň z hazardních her a kolkovné.

Tabulka 4 – Daňová soustava Rakouska (vlastní zpracování)

Přímé daně	Nepřímé daně
Daň z příjmů fyzických osob	Daň z přidané hodnoty
Daň z příjmů právnických osob	Spotřební daně
Silniční daň	Ekologické daně
Daň z pojištění motoru	Daň z hazardních her
Daň z nabytí nemovitých věcí	Kolkovné
Daň z nemovitých věcí	
Odvody pojištění	

Dále bude věnována pozornost dani z příjmů fyzických a právnických osob, jelikož budou porovnávány v praktické části z hlediska výpočtu a daňového zatížení.

4.1 Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníkem daně je osoba, která má příjmy na území Rakouska z následujících činností:

- zemědělství a lesnictví,
- odborné a jiné nezávislé služby,
- obchod a podnikání,
- příjmy ze zaměstnání,
- příjmy z investic,
- nájemné, leasingové platby a licenční poplatky,
- ostatní specifikované příjmy (včetně některých rent a kapitálových zisků ze soukromého majetku) (Nerudová, 2014, s. 289-290, Široký, 2018, s. 308-309).

Základ daně se u zemědělství a lesnictví, profesionálních a jiných nezávislých služeb, obchodu a podnikání stanovuje na základě zisku z účetnictví. Základ daně u ostatních bodů se stanoví jednodušeji a to na základě čistého zisku, který se počítá jako rozdíl příjmů

a výdajů spojených se získáním a udržením příjmů (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 105).

Příjmy ze zaměstnání

Hlavní část těchto příjmů tvoří mzdy. Mzda je buď v peněžních či naturálních jednotkách placená zaměstnavatelem, nebo třetí osobou (European Tax Handbook, 2021, s. 106).

Dani podléhají i věcné benefity, které zaměstnavatel poskytuje svým zaměstnancům. Tyto benefity se zdaňují v průměrných hodnotách, které bývají obvykle nižší než tržní hodnota. Tyto průměrné hodnoty stanovuje místní daňové ředitelství nebo ministerstvo financí. Benefity jsou např. příspěvky na bydlení, dovolená, služební automobil, apod. (Einkommensteuergesetz 1988, Nerudová, 2014, s. 290).

Naopak osvobozená jsou plnění jako např. pracovní oděvy, školení, důchodové pojištění placené zaměstnavatelem (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 106).

Příjmy plynoucí ze zaměstnaneckých akcií, které byly poskytnuty zaměstnancům za zvýhodněných podmínek, jsou osvobozeny až do výše 3000 EUR. Ostatní akcie poskytnuté zaměstnancům jsou zdanitelným nepeněžitým plněním, avšak za určitých podmínek je zdanění odloženo do doby, než se akcie stanou převoditelnými (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 106).

Brigádníci v Rakousku pracují v tzv. **marginálním zaměstnání**. Aby byly marginálně zaměstnání, měsíční příjem musí být do 460,66 EUR. V rámci marginálního zaměstnání poplatníci neodvádí z výdělku daně (výdělek za rok je pořád v nulové sazbě, za předpokladu, výše příjmu každý měsíc v roce nepřesáhne limit), ani sociální a zdravotní pojištění. Tento limit se vztahuje na příjmy od všech zaměstnavatelů. Pokud poplatník tento limit převyší, musí platit sociální a zdravotní pojištění jako normální zaměstnanec (help.gv.at).

Důchodové příjmy, tedy starobní penze, které bývalý zaměstnanec pobírá ze sociálního zabezpečení, z penzijního fondu nebo od samotného zaměstnavatele, podléhají zdanění a zahrnují se do skupiny příjmů ze zaměstnání. Pokud zaměstnanec sám přispíval do penzijního fondu, zdanění podléhá 25 % těchto příjmů (European Tax Handbook, 2021, s. 106, oesterreich.gv.at, 2022).

Příjmy z podnikání a z odborné činnosti se zdaňují ve dvou kategoriích, a to buď na základě peněžních příjmů, nebo na základě zisku z účetnictví. Poplatníci, kteří počítají

příjmy na základě peněžních příjmů, se mohou rozhodnout pro paušální odpočet výdajů s využitím odpočtu určitých skutečných výdajů. Paušální odpočet se stanovuje jako procento z hrubého příjmu a sazby jsou 12 % (obecně pro podnikatelské a odborné činnosti přesahující pouhé poradenství) a 6 % (pro pedagogické a vědecké činnosti). Maximální výše paušálního odpočtu je 6 % a 12 % z 220 000 EUR (maximálně tedy 13 200 EUR a 26 400 EUR). Drobní podnikatelé s čistým obratem do 35 000 EUR si mohou uplatnit paušální odpočet ve výši 45 %, resp. 20 % pokud poskytují služby. S paušálními výdaji si poplatník uplatňuje také určité skutečné výdaje, kterými jsou výdaje na mzdy, výdaje na nákup materiálu a zboží a cestovní náklady (Einkommensteuergesetz 1988, Nerudová, 2014, s. 290, wko.at, 2022).

Výnosy z investic

Investiční příjmy jsou všechny, které nelze přiřadit k jedné z prvních čtyř kategorií příjmů. Investiční příjmy se skládají ze tří druhů příjmů a to:

- příjmy z kapitálu,
- kapitálové zisky plynoucí z investic do nemovitostí,
- příjmy z derivátů (Einkommensteuergesetz 1988).

Do této kategorie spadají i investiční příjmy plynoucí z obchodního majetku. Vzniklé výdaje jsou daňově uznatelné, ale pouze pokud nesouvisí s příjmy, které podléhají konečné srážkové dani (Einkommensteuergesetz 1988).

Dividendy obdržené od rezidentských společností podléhají zdanění jako příjem z podnikání, nebo jako příjem z kapitálu. V obou případech jsou dividendy zdaněny konečnou srážkovou daní ve výši 27,5 %. Dividendy plynoucí fyzickým osobám, vlastníci akcie rezidentských společností, které se zabývají výrobní činností, nepodléhají srážkové dani ani dani z příjmů fyzických osob. Dané osvobození je možné uplatnit pouze u akcií nabytých před 1. lednem 2011 (Einkommensteuergesetz 1988, Stiedl, 2022).

Získané úroky podléhají zdanění také jako příjmy z podnikání, nebo jako kapitálové příjmy. V obou případech je opět konečná srážková daň 27,5 % (Einkommensteuergesetz 1988, Stiedl, 2022).

Kapitálové zisky se nezahrnují do zdanitelných příjmů s výjimkou kapitálových zisků realizovaných za účelem podnikání, spekulativních zisků a zisků z akcií tvořících významný podíl. (Einkommensteuergesetz 1988).

Základem daně kapitálového zisku z prodeje podniku nebo jeho části je částka výnosu z prodeje, od které se odečte účetní hodnota podniku. Za určitých podmínek může poplatník využít přenesenou daňovou povinnost.

Do spekulativních zisků patří:

- prodej nemovitého majetku,
- prodej ostatního majetku (např. cenné papíry) do 1 roku od nabytí,
- realizace futures a forward kontraktů a opcí, obchodování se swapy (European Tax Handbook, 2021, s. 107).

Pokud jsou kapitálové zisky realizované pomocí finančních nástrojů, jako je opce, jsou tyto příjmy zdaněny progresivní sazbou daně a případná již sražená daň se započítá proti daňové povinnosti (European Tax Handbook, 2021, s. 107).

Od roku 2012 podléhají zisky z prodeje nemovitostí paušální sazbě daně bez ohledu na dobu držby. Sazba daně je 30 %. Zisk z prodeje hlavního bydliště, nebo budov postavených poplatníkem jsou **osvobozeny** od daně z kapitálových zisků. Jako výdaj si poplatník může odečíst pořizovací hodnotu nemovitosti a také výdaje na rekonstrukce (Einkommensteuergesetz 1988, rsm.global, 2022).

Kapitálové zisky realizované z investičního majetku a z derivátů podléhají konečné srážkové dani ve výši 27,5 %. Zdanění kapitálových zisků se vztahuje pouze na akcie a podílové listy fondů nakoupených po roce 2010 a prodaných po roce 2012. Stejně je to i u dalších finančních instrumentů, jako jsou dluhopisy, obligace, derivátové finanční nástroje, apod. Pokud tyto nástroje byly pořízeny před rokem 2012, zisky podléhají starému režimu a jsou zdaněny progresivní sazbou daně (Einkommensteuergesetz 1988, Stiedl, 2022).

Příjmy z nájmu a leasingu

Do této kategorie příjmů spadá příjem z nájmu a leasingu, ale pouze nemovitých věcí. Majetek také nesmí být v obchodním majetku, poté by se jednalo o příjmy spojené s podnikáním. Kromě příjmů z nájmu nemovitých věcí sem spadají také příjmy z udělování licencí k právům a poskytnutí autorských práv. Tyto příjmy ovšem nesmí vykazovat souvislosti s podnikáním (Einkommensteuergesetz 1988, bmf.gv.at, 2022).

Poplatník si může uplatnit skutečně vynaložené výdaje a odpisy majetku. Odpisy jsou rozebrány v kapitole „Daň z příjmů právnických osob“. Skutečně vynaloženými výdaji jsou

výdaje na reklamu, výdaje na údržbu a opravy majetku a úroky spojené s úvěrem, ze kterého byl pronajímán majetek financován (Kemter a Schiko, 2021, Schmid, 2021).

Tato kategorie příjmů se daní podle progresivních sazeb daně z příjmů fyzických osob (Stiedl, 2022).

Osobní odpočty, příspěvky a úlevy

Na rozdíl od naší legislativy si zaměstnanci mohou odečíst paušální výdaje spojené s dojížděním do místa zaměstnání jako odčitatelnou položku od základu daně. Tuto možnost mají, pokud je cesta do zaměstnání delší než 20 kilometrů. Rozmezí odpočtu je 696 - 2 016 EUR a to v závislosti na vzdálenosti. Tuto odčitatelnou položku si mohou uplatnit i zaměstnanci, pokud je jejich cesta delší než 2 kilometry a není možné využít hromadnou dopravu, nebo to není rozumná možnost přepravy. V tomto případě je rozmezí od 372 do 3672 EUR a to opět podle vzdálenosti. Zaměstnanci mohou využít pouze tohle paušální rozmezí, **nelze uplatnit skutečné výdaje** (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 106).

Fyzické osoby mohou uplatnit odčitatelnou položku ZD z „investovaného zisku“. Lze ji uplatnit za pořízení nebo výrobu odpisovaného hmotného majetku, některých cenných papírů a budov. Do výše příjmů 30 000 EUR není nutné část zisku investovat, jedná se o základní nezdanitelnou částku, to tedy znamená 15 % z 30 000 EUR je vždy odčitatelné (4 500 EUR). Nad 30 000 EUR závisí výše nezdanitelné částky na výši investic. Tato odčitatelná položka lze uplatnit pouze pro příjmy z podnikání, odborné činnosti, příjmy ze zemědělství a lesnictví (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 107).

Odčitatelná položka může být ve výši maximálně 45 350 EUR a vypočítá se jako:

- 15 % z prvních 30 000 EUR vyměřovacího základu
- 13 % pro dalších 145 000 EUR
- 7 % pro dalších 175 000 EUR
- 4,5 % pro dalších 230 000 EUR
- U částky přesahující 580 000 EUR nelze uplatnit nárok nezdanitelnou část daně (Einkommensteuergesetz 1988).

Snížit základ daně lze i poskytnutím darů. Dary musí být poskytnuty určitým osobám, jako např. charitativním organizacím. V takovém případě lze odečíst až 10 % příjmů běžného roku. Pro zdaňovací období 2020 a 2021 se tento 10% limit počítá ze zdaňovacího období 2019, aby dary nebyly postiženy snížením příjmů v důsledku pandemie Covid-19 (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 108).

Určení daňoví poplatníci, kteří mají příjmy ze zaměstnání, se mohou rozhodnout pro uplatnění paušálního odpočtu výdajů namísto běžného odpočtu. Paušální odpočet se vypočítá jako procento z hrubého příjmu po odečtení zvýhodněných plateb, jako je například vánoční odměna. Paušální výdaje jsou:

- 5 %, ale maximálně 2 628 EUR pro umělce a hudebníky
- 7,5 %, ale maximálně 3 942 EUR pro novináře a televizní reportéry
- 5 %, ale maximálně 2 190 EUR pro obchodní zástupce (Nerudová, 2014, s. 290, Široký, 2018, s. 309).

Poplatníci, kteří mají zaměstnanecké příjmy, si mohou odečíst paušální odpočet ve výši 132 EUR. Pokud jsou skutečné výdaje vyšší, lze je odečíst, ale musí být doloženy účtenkami či jinými doklady. Jedná se například o další vzdělávání, zařízení domácí kanceláře, apod. (European Tax Handbook, 2021, s. 108, Široký, 2018, s. 309).

Zaměstnanecké povinné příspěvky na rakouské, či zahraniční sociální zabezpečení jsou daňově uznatelné. Uznatelnými jsou i členské příspěvky do určitých organizací, pracovní pomůcky a speciální pracovní oděvy, technická literatura (Einkommensteuergesetz 1988, Stiedl, 2022).

Pokud roční příjem poplatníka nepřesahuje 36 400 EUR, může si uplatnit proti příjmu zvláštní výdaje v maximální výši 2 920 EUR (5 840 EUR pokud je poplatník samoživitel, ženatý/vdaná, nebo OSVČ). Pokud má poplatník příjmy v rozmezí od 36 400 do 60 000 EUR, maximální výše odpočtu postupně klesá až do nuly. Zvláštní výdaje jsou:

- Dobrovolné příspěvky na zaměstnavatelské penzijní připojištění
- Pojistné na nemocenské, životní a úrazové pojištění (Stiedl, 2022).

Uplatnění ztráty

Ztráty se nejprve započítávají proti příjmům ze stejné kategorie, a poté je lze uplatnit proti ostatním kategoriím. Existují ale i výjimky. Kapitálové ztráty, které nelze přiřadit k příjmům

z podnikání, lze uplatnit pouze proti kapitálovým ziskům. Kapitálové ztráty z prodeje nemovitostí lze uplatnit proti jiné kategorii příjmů, ale pouze za předpokladu, že je ztráta snížena na 60 % a lze ji uplatnit pouze proti příjmům z nájmu a leasingu. Takto upravená ztráta lze využít v roce, ve kterém vznikla, a poté v následujících 14 letech (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 109).

Ztráty z podnikání, pokud zisky stanovují na základě účetnictví, lze převádět do dalšího období po neomezenou dobu. Poplatníci, kteří počítají své zisky jako příjmy mínus výdaje, mohou ztrátu přenášet po dobu 3 let (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 109).

Ztráty, které vznikly fyzické osobě z podnikání spočívajícího ve správě nehmotného majetku, či v leasingové činnosti nelze uplatnit proti příjmům z jiných kategorií, tzn. lze je započít pouze proti budoucím ziskům z tohoto podnikání (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 109).

Sazby daně

V Rakousku jsou sazby daně progresivní. Daň se počítá ze zdanitelného příjmu, který představuje součet všech kategorií příjmů, kromě těch které se zdaňují srážkovou daní či jsou osvobozeny od daně, snížené o uznatelné výdaje (Einkommensteuergesetz 1988).

Tabulka 5 – Rakouské daňové sazby pro daň z příjmů fyzických osob (usp.gv.at, 2022)

Zdanitelný příjem (EUR)	Sazba (%)
Prvních 11 000	0
Dalších 7 000	20
Dalších 13 000	35
Dalších 29 000	42
Dalších 30 000	48
Dalších 910 000	50
Nad 1 000 000	55

Sazba 55 % je časově omezena. Platí od roku 2016 do roku 2025 (Einkommensteuergesetz 1988).

Existují také příjmy, které podléhají pouze jedné polovině sazby podle výše uvedené tabulky. Jedná se o příjmy:

- prodej podniku, který byl vlastněn alespoň 7 let a jeho prodej je uskutečněn z důvodu úmrtí, fyzického či duševního postižení, nebo odchodu poplatníka do důchodu,

- příjmy z patentovaných vynálezů,
- příjmy z kvalifikovaného využívání lesů (European Tax Handbook, 2021, s. 109-110).

Pokud zaměstnanec pobírá od stejného zaměstnavatele vedle běžného platu i další jednorázové platby, jako např. 13., 14. plat a jsou ve výši 2 měsíčních platů, podléhají solidárnímu zvýšení daně. Sazby jsou:

- 0 % za prvních 620 EUR,
- 6 % za dalších 24 380 EUR,
- 27 % za dalších 25 000 EUR,
- 35,75 % za dalších 33 333 EUR,
- 50 % za částku přesahující 83 333 EUR (European Tax Handbook, 2021, s. 106, Stiedl, 2022).

Srážkové sazby daně jsou popsány i v podkapitole „výnosy z investic“. Dividendy a jiné výplaty zisků podléhají sazbě srážkové daně 27,5 %. Stejně výši srážkové daně podléhají i úroky z cenných papírů vydaných mezinárodními institucemi po roce 1992, úroky z některých cenných papírů, včetně převoditelných dluhopisů a dluhopisů s podílem na zisku, výnosy z účastí v investičních fondech a podobných účastí (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 110).

Úroky z cenných papírů podléhají srážkové dani v případě, že jsou CP veřejně obchodovatelné. U neveřejných emisí se uplatňují progresivní sazby daně s případným zápočtem srážkové daně (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 110).

Úroky z vkladů a jiných pohledávek u bank jsou zdaněny srážkovou daní ve výši 25 % (Einkommensteuergesetz 1988, European Tax Handbook, 2021, s. 110).

Slevy na dani

Manželé, kteří mají alespoň jedno vyživované dítě, mají nárok na slevu, pokud příjem jednoho z manželů nepřesáhne 6 000 EUR. Manžel/manželka s vyššími příjmy se stane „hlavou domácnosti“. Na tuto slevu má nárok i samoživitel. Sleva činí 494 EUR, pokud mají manželé, či samoživitel jedno dítě, 669 EUR pro dvě děti a 220 EUR za každé další dítě (bmf.gv.at, 2022, European Tax Handbook, 2021, s. 108, Široký, 2018, s. 309).

Pokud daňový poplatník pobírá rodinné přídavky osvobozené od daně, podle zákona o vyrovnání rodinných účtů, má nárok na daňovou slevu až do výše 700,80 EUR na každé dítě (European Tax Handbook, 2021, s. 108, Široký, 2018, s. 309).

Poplatníci, kteří mají příjmy ze zaměstnání, mají automaticky nárok na slevu na dopravu, která činí 400 EUR. Poplatníci, kteří mají příjem do 15 500 EUR, mají nárok na dodatečnou slevu na dopravu dalších 400 EUR. Pokud má poplatník příjmy v rozmezí od 15 500 EUR do 21 500 EUR, tato dodatečná sleva se podle výše příjmu snižuje až do nuly (bmf.gv.at, 2022, European Tax Handbook, 2021, s. 108-109).

Poplatníci pobírající starobní důchod mají nárok na slevu 825 EUR, ale nemají nárok na paušální odpočet 132 EUR jako zaměstnanci. Celková výše slevy se uplatňuje u příjmů do 17 500 EUR. Pokud má poplatník penzi od 17 500 do 25 500 EUR, sleva 825 EUR se postupně snižuje do nuly (bmf.gv.at, 2022, Einkommensteuergesetz 1988).

Poplatníci, kteří splňují podmínky pro uplatnění slevy na svobodného rodiče, nebo na „hlavu domácnosti“, mají možnost získat zápornou daň. Pokud jejich daňovou povinnost pokryjí slevy, vznikne jim záporná daň ve výši celé slevy, či zbytku neuplatněné slevy za samoživitele (jediného vydělávajícího). K záporné dani se také vrací až 400 EUR ze zaplaceného sociálního pojištění (Einkommensteuergesetz 1988).

Další slevou jsou slevy na děti. Roční sleva na nezaopatřené dítě do 18 let včetně činí 1 500 EUR. Pro nezaopatřené dítě od 19 do 24 let (v některých případech do 25 let) je sleva snížena na 500 EUR za rok. Aby bylo možné tuto slevu uplatnit, musí žít na území Rakouska a musí mít v Rakousku centrum jejich životních zájmů. Slevu nijak neovlivňuje výše příjmů. Tato sleva se uplatňuje při výpočtu daně jako první a nemůže z ní vzejít záporná daň (bmf.gv.at, 2022, Stiedl, 2022).

Správa daně

Za zaměstnance odvádí zálohy z jejich mezd zaměstnavatel. Zálohy se odvádí každý měsíc. OSVČ odvádí zálohy v rovnoměrných 4 splátkách, které jsou poplatníkovi předepsány od správce daně. Zálohy jsou vybírány do 15. února, 15. května, 15. srpna a 15. listopadu a jejich výše se odvíjí od poslední daňové povinnosti. Pokud poplatník zaplatil na zálohách více, než je jeho daňová povinnost, přeplatek mu vrátí. Pokud má poplatník nedoplatek na dani, musí jej uhradit do 1 měsíce ode dne doručení oznámení o vyměření daně (European Tax Handbook, 2021, s. 110, Široký, 2018, s. 310).

Zdaňovacím obdobím je zpravidla kalendářní rok. Poplatníci, kteří mají příjmy z podnikání, mohou použít hospodářský rok, ale pouze v případě, když dojde ke schválení správcem daně (European Tax Handbook, 2021, s. 110).

Daňové přiznání se podává do 30. dubna roku následujícího po zdaňovacím období. Pokud je daňové přiznání podáno elektronicky, lhůta je prodloužena do 30. června. Poplatníci, kteří si daňové přiznání nechají udělat u daňových poradců, je lhůta prodloužena o 1 rok (European Tax Handbook, 2021, s. 110, Široký, 2018, s. 310).

4.2 Příspěvek na sociální zabezpečení

Příspěvky na sociální zabezpečení se platí v procentní výši z hrubé mzdy u zaměstnanců. U OSVČ z hrubých příjmů. Příspěvky se platí pro nemocenské pojištění, pojištění v nezaměstnanosti, důchodové pojištění, úrazové pojištění a další drobné příspěvky (Stiedl, 2022).

Tabulka 6 – Rakouské sazby pro příspěvky na sociální zabezpečení (Stiedl, 2022)

Kategorie	Zaměstnavatel (%)	Zaměstnanec (%)	Celkem (%)
Zdravotní pojištění	3,78	3,87	7,65
Nezaměstnanost	3	3	6
Důchodové pojištění	12,55	10,25	22,8
Úrazové pojištění	1,2	0	1,2
Drobné příspěvky	0,7	1	1,7
Celkem (%)	21,23	18,12	39,35

Maximální vyměřovací základ činí 5 550 EUR měsíčně a platí pro zaměstnance i pro zaměstnavatele. Zvláštní platby (např. 13. a 14. plat) jsou zvýhodněny oproti běžným mzdám. Sazby pro 13. a 14. plat činí 20,73 % za zaměstnavatele a 17,12 % za zaměstnance. **U zvláštních plateb je maximální vyměřovací základ 11 100 EUR za rok** (sozialversicherung.at, 2021, Stiedl, 2022).

Pokud má zaměstnanec nízké příjmy, odvádí nižší sazbu pojištění až o 3 procenta a to podle výše příjmů. Do měsíčního základu 1 790 EUR poplatník odvádí 15,12 %. Od 1 790 EUR do 1 953 EUR poplatník odvádí 16,12 % a od 1 953 EUR do 2 117 EUR odvádí 17,12 % (wko.at, 2021).

OSVČ odvádí sazbu 26,83 % a k tomu ještě pevnou část ve výši 125,04 EUR za rok. Maximální vyměřovací základ pro OSVČ je 77 700 EUR (sozialversicherung.at, 2021).

4.3 Daň z příjmů právnických osob

Poplatníky daně z příjmů právnických osob jsou právnické osoby s neomezenou daňovou povinností celosvětových příjmů (mají sídlo na území Rakouska) a daňoví nerezidenti, kteří mají omezenou daňovou povinnost (rakouské zisky daní v Rakousku). Společnosti, které jsou poplatníky daně, jsou:

- společnosti s ručením omezeným,
- akciové společnosti,
- obchodní podniky provozované veřejnoprávními subjekty,
- soukromé nadace,
- sdružení, nadace bez samostatné právní existence, instituce a další právnické osoby, které shromažďují majetek za určitým účelem (Široký, 2018, s. 307, Nerudová, 2014, s. 293).

Zdanitelný příjem

Zdanitelným příjmem jsou příjmy jak z hlavní tak z vedlejších činností. Nezáleží, zda byl příjem v peněžních jednotkách, či naturáliích. Zdanitelný příjem je tedy celkový příjem z jednoho či více zdrojů, snížený o daňově uznatelné výdaje vzniklé z těchto zdrojů. **Příjmy společnosti a kapitálové zisky se sčítají a daní se stejnou sazbou.** Zdanitelný příjem, či ztráta se určí na základě porovnání čistého jmění, tedy jaké bylo čisté jmění na začátku zdaňovacího období a jaké na konci. Rakouská legislativa uznává účetnictví GAAP upravené o určité odpočty a přírážky (Körperschaftsteuergesetz 1988).

Soukromá nadace nesmí vykonávat obchodní nebo jinou komerční činnost jako hlavní činnost, může ji ale provozovat jako vedlejší činnost (Körperschaftsteuergesetz 1988).

Osvobozené příjmy

Od daně jsou osvobozeny vklady společníků do základního kapitálu a to jak při založení společnosti, tak navyšování základního kapitálu. Nezáleží, zda společník dostane akcie nebo členská práva v poměru k výši vkladu (European Tax Handbook, 2021, s. 88, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Od daně jsou také osvobozeny dividendy ze zahraničních zdrojů vyplacené soukromým nadacím (European Tax Handbook, 2021, s. 88, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Daňově uznatelné výdaje

Obecně výdaje vynaložené na získání, zajištění a udržení zdanitelných příjmů jsou uznatelné. Daňově uznatelné výdaje zahrnují například odměny zaměstnancům, náklady na zaměstnanecké benefity včetně zdravotního, úrazového a životního pojištění, příspěvky do penzijních fondů, stravování, automobilu a dalších benefitů. V některých případech je odpočet omezen zákonným ustanovením. Úroky z půjček a jiných dluhů vůči třetím osobám jsou také uznatelné výdaje, pokud souvisí s druhem příjmů společnosti. Licenční poplatky jsou také uznatelné, pokud jejich výše odpovídá tržní realitě (European Tax Handbook, 2021, s. 88, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Daňově neuznatelné výdaje

Úroky z půjček, které nesouvisí s příjmy společnosti, jsou neuznatelnými výdaji. Úroky z půjček, jenž byly poskytnuty akcionáři či spřízněnými osobami a úroková míra je příliš vysoká, jsou také neuznatelné, protože může docházet k tajnému přerozdělování zisku. To stejné platí i u licenčních poplatků. Úroky či licenční poplatky nejsou daňově uznatelné v případě, kdy jsou zaplacené zahraničním spřízněným stranám a příjmy nejsou v zahraničí zdaněny, či sazba daně je nižší než 10 %. Neuznatelným výdajem jsou také úroky placené z úvěru použitého na financování nabytí vnitropodnikové účasti (European Tax Handbook, 2021, s. 88, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Neuznatelnými náklady je také polovina odměn vyplacena členům dozorčí rady, představenstva, či ostatním osobám vykonávající dozorčí činnost. Neuznatelná je také jedna čtvrtina odměn poskytována nevýkonným ředitelům v monistickém systému (European Tax Handbook, 2021, s. 88-89, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Neuznatelné výdaje mohou být také odměny vyplacené akcionářům a přidruženým osobám, pokud jsou moc vysoké, jelikož se může jednat o skryté rozdělování zisku (European Tax Handbook, 2021, s. 89).

Výdaje související se stavebními či konstrukčními službami jsou daňově neuznatelné, pokud je cena služby více než 500 EUR, a tato částka je hrazena v hotovosti (European Tax Handbook, 2021, s. 89, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Odpisy a trvalé snížení hodnoty.

Odpisy lze uplatnit na všechnen majetek, který přesáhl pořizovací cenu 800 EUR, a u kterého se cena snižuje, to znamená, že např. umělecká díla nelze odpisovat, protože jejich cena

v čase spíše roste, než klesá. V Rakousku jsou v účetnictví daňové odpisy účetními odpisy (European Tax Handbook, 2021, s. 89, ionos.at, 2019, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Odpisovou základnou je pořizovací cena, nebo pokud byl majetek přijat bezúplatně tak reprodukční cena, tedy za jakou cenu by poplatník v danou chvíli majetek se stejným opotřebením koupil. Aby byly odpisy daňově uznatelné, je povolena zejména lineární metoda odpisování. Některý majetek má podle zákona danou hodnotu životnosti a sazbu odpisování. U ostatního majetku záleží na době životnosti a použitelnosti majetku, a podle toho si poplatník sám nastaví sazbu odpisování (European Tax Handbook, 2021, s. 89, Hofmann a Krickl, 2022).

Budovy se odpisují 40 let a sazba je 2,5 % za rok. U budov, které byly postaveny po 30. červnu 2020 lze využít vyšší sazbu odpisů, a to 7,5 %, v dalším roce 5 % a poté se využívá klasická sazba 2,5 %. U majetku pořízeného po 30. červnu 2020 lze také využít degressivní metodu odpisu, a to ve výši až 30 % účetní hodnoty majetku. Pro tento odpis se poplatník musí rozhodnout v roce nabytí majetku a sazbu odpisování v průběhu nelze měnit. **Automobily** mají sazbu 12,5 % a odpisují se 8 let. **Goodwill a ochranné známky** lze odpisovat maximálně po dobu 15 let. Finanční aktiva se neodpisují, ale testují, zda jejich hodnota odpovídá realitě. Pokud je hodnota nižší, poplatník je povinen hodnotu v účetnictví snížit (European Tax Handbook, 2021, s. 89, Hofmann a Krickl, 2022, usp.gv.at, 2021).

Poplatník může také využít odpisů na základě výkonové spotřeby (ionos.at, 2019).

Pokud je odpisovaný majetek prodán, či jinak vyřazen za vyšší cenu, než je jeho hodnota, podléhá rozdíl mezi příjmem z prodeje a zůstatkovou cenou dani z příjmů (pokud byl prodej ztrátový, poplatník si sníží výnosy touto ztrátou) (Körperschaftsteuergesetz 1988).

Rezervy

Nejběžnější použití rezerv v Rakousku je na:

- odstupné,
- očekávané ztráty z probíhajících projektů,
- výplaty důchodů a podíly na důchodech,
- ostatní nejisté závazky (European Tax Handbook, 2021, s. 89).

Odhady, v jaké výši tvořit rezervy závisí na poplatníkovi. Rezervy se tvoří na základě objektivních skutečností, zkušeností, apod. Rezervy musí být zohledněny v rozvaze

společnosti a musí být rozpouštěny, pokud pomine důvod jejich tvorby (European Tax Handbook, 2021, s. 89, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Pouze 80 % hodnoty rezervy je daňově uznatelná, pokud se nejedná o rezervy na odstupné a výplaty důchodů. Pokud jsou rezervy tvořeny na méně než 12 měsíců, jsou uznatelné v plné výši (European Tax Handbook, 2021, s. 90, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Odčitatelné položky

Právnícké osoby, stejně jako fyzické osoby mohou uplatnit dary jako odčitatelnou položku. Fungování poskytování darů je stejné jak u právníckých, tak fyzických osob (Einkommensteuergesetz 1988).

Ztráty

Ztráty z minulých let lze převádět na dobu neurčitou, tedy napořád, ovšem nelze je uplatňovat zpětně. Zpětně šlo uplatňovat ztráty pouze za rok 2020, a to kvůli pandemii Covid-19 (European Tax Handbook, 2021, s. 90, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Ztráty lze využít maximálně proti 75 % příjmu daného roku, pokud není využita celá hodnota ztrát z minulých let, lze zbytek ztrát převádět do dalších let. S kapitálovými ztrátami se zpravidla nakládá stejně jako s běžnými ztrátami (European Tax Handbook, 2021, s. 90, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Sazba daně

Sazba daně činí 25 %, a jak bylo napsáno výše, kapitálové zisky se sčítají s ostatními zisky společnosti. (European Tax Handbook, 2021, s. 90, Körperschaftsteuergesetz 1988, wko.at, 2022).

Existuje tzv. minimální daň, která se platí zálohově a společnosti ji platí, i když dosáhnou ztráty. Pokud společnosti dosáhnou ztráty, tato minimální daň se přenesse do dalších let, kde je započtena proti daňové povinnosti ze zisku. Pro společnosti s ručením omezeným je tato minimální daň 1 750 EUR/rok, pro akciové společnosti 3 500 EUR/rok. Společnosti s ručením omezeným založené po roce 2013 mají daňovou úlevu. Prvních 5 let platí 500 EUR za rok a dalších 5 let 1 000 EUR za rok (Körperschaftsteuergesetz 1988, Nerudová, 2014, s. 293, Široký, 2018, s. 308, wko.at, 2022).

Dividendy a jiné výplaty zisku podléhají u korporací srážkové dani ve výši 25 %. Srážková daň se neplatí, pokud dividendy dostane společnost, která vlastní alespoň 10 % společnosti rozdělující zisk. Pokud je daň i tak sražena, započítá se proti konečné daňové povinnosti

z ostatních příjmů, nebo se na žádost sražená daň vrátí (European Tax Handbook, 2021, s. 90, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Srážkové dani také podléhají platby od poskytovatelů infrastruktury ve výši 8,25 %. Platby musí být za účelem získání práv k používání pozemků (European Tax Handbook, 2021, s. 91).

Slevy na dani

Rakouské právnické osoby mají nárok pouze na slevu na dani za výdaje na VaV. Aby si tuto slevu mohli uplatnit, musí projít náročným procesem. Projekt výzkumu a vývoje musí být posouzen znalcem z Rakouské organizace na podporu výzkumu. Sleva činí 14 % z výdajů, ale maximálně 1 000 000 EUR za rok (Hofmann a Krickl, 2022, Körperschaftsteuergesetz 1988).

Správa daně

Zdaňovacím obdobím je zpravidla kalendářní rok. Daňový poplatník může využít i jiný rok než kalendářní, ale pouze pokud to schválí správce daně (European Tax Handbook, 2021, s. 92).

Lhůta pro podání daňového přiznání z příjmů právnických osob je stanovena do 30. dubna následujícího roku. Pokud je daňové přiznání podáno elektronicky, lhůta je prodloužena do 30. června. Pokud daňové přiznání vypracovává daňový poradce, lhůta je prodloužena o 1 rok. Lhůty lze na základě žádosti prodloužit, pokud jsou předloženy výjimečné okolnosti (European Tax Handbook, 2021, s. 92.).

Poplatník má povinnost platit zálohy na daň, a to ve 4 stejných splátkách – do 15. února, 15. května, 15. srpna a 15. listopadu. Výše placených záloh se odvíjí od poslední daňové povinnosti. Zálohy mohou být změněny na základě žádosti a daňový poplatník musí prokázat, že jeho příjmy za zdaňovací období budou nižší. Přeplatky na dani se vrací, pokud přesáhnou výši minimální daně. Pokud tuto výši nepřesáhnou, zálohy se započítávají do dalšího zdaňovacího období. Daň je splatná do 1 měsíce od data vyměření daně (Široký, 2018, s. 308, wko.at, 2022).

PRAKTICKÁ ČÁST

5 KOMPARACE DAŇOVÝCH SOUSTAV ČESKÉ REPUBLIKY A RAKOUSKA

V této kapitole bude provedena komparace daňových soustav ČR a Rakouska. Bude porovnáno složení daňových soustav, daňových kvót, porovnání efektivních daňových sazeb u fyzických a právnických osob, den daňové svobody, porovnání minimální mzdy a také bude krátce popsána daňová harmonizace.

5.1 Komparace současných daňových soustav

Následující tabulka ukazuje současné daňové soustavy ČR a Rakouska, tedy všechny přímé, nepřímé daně a také ostatní daňové příjmy obou států.

Tabulka 7 – Porovnání daňových soustav České republiky a Rakouska (vlastní zpracování)

	Česká republika	Rakousko
Přímé daně	Daň z příjmů fyzických osob	Daň z příjmů fyzických osob
	Daň z příjmů právnických osob	Daň z příjmů právnických osob
	Silniční daň	Silniční daň
		Daň z pojištění motoru
		Daň z nabytí nemovitých věcí
	Daň z nemovitých věcí	Daň z nemovitých věcí
Nepřímé daně	Daň z přidané hodnoty	Daň z přidané hodnoty
	Spotřební daně	Spotřební daně
	Ekologické daně	Ekologické daně
	Daň z hazardních her	Daň z hazardních her
		Kolkovné
Ostatní daňové příjmy	Sociální a zdravotní pojištění	Sociální pojištění

Na první pohled lze pozorovat, že daňová soustava Rakouska je obsáhlejší. Rozdíly jsou ve všech kategoriích daní. U přímých daní je v Rakousku tzv. daň z pojištění motoru a tuto daň je nutné nezaměňovat se silniční daní. V ČR se obecně platí silniční daň z vozidel s maximální povolenou hmotností nad 3,5 tuny, nebo pokud jsou používána k podnikání. V Rakousku se silniční daň platí z vozidel s maximální povolenou hmotností nad 3,5 tuny. Poté mají ještě již zmíněnou daň z pojištění motoru a zde spadá, kromě pár výjimek, automobily, motocykly a vozidla s maximální povolenou hmotností do 3,5 tuny. Daň je součástí pojištění vozidla a pojišťovna tuto daň odvádí správci daně. Dalším rozdílem je daň z nabytí nemovitých věcí. Tato daň byla v ČR zrušena 26. 9. 2020.

Nepřímé daně mají podobnou strukturu, jediným rozdílem je, že v Rakousku mají navíc ještě kolkovné. Je to daň, která se platí při určitých transakcích, či vzniku smluv, pokud je alespoň jedna strana rakouská, či je transakce/smlouva s Rakouskem nějak spojena (např. prodej nemovitosti na území Rakouska). Sazba této daně se liší podle dané smlouvy či transakce. V ČR žádnou podobnou daň nemáme.

Rozdíl je i ve stavbě ostatních daňových příjmů, jelikož v ČR je sociální a zdravotní pojištění zvlášť, zatímco Rakousko má pouze sociální pojištění, kterého je součástí zdravotní pojištění.

5.2 Daňové kvóty

Každý stát na světě má jiné daňové kvóty a jiný daňový mix. Daňová kvóta je ukazatel, který udává podíl daní na hrubém domácím produktu. Daňový mix je složení daňových příjmů.

Tabulka 8 – Výše daňových kvót ve vybraných státech EU za roky 2017-2019 (vlastní zpracování dle compareyourcountry.org, 2022).

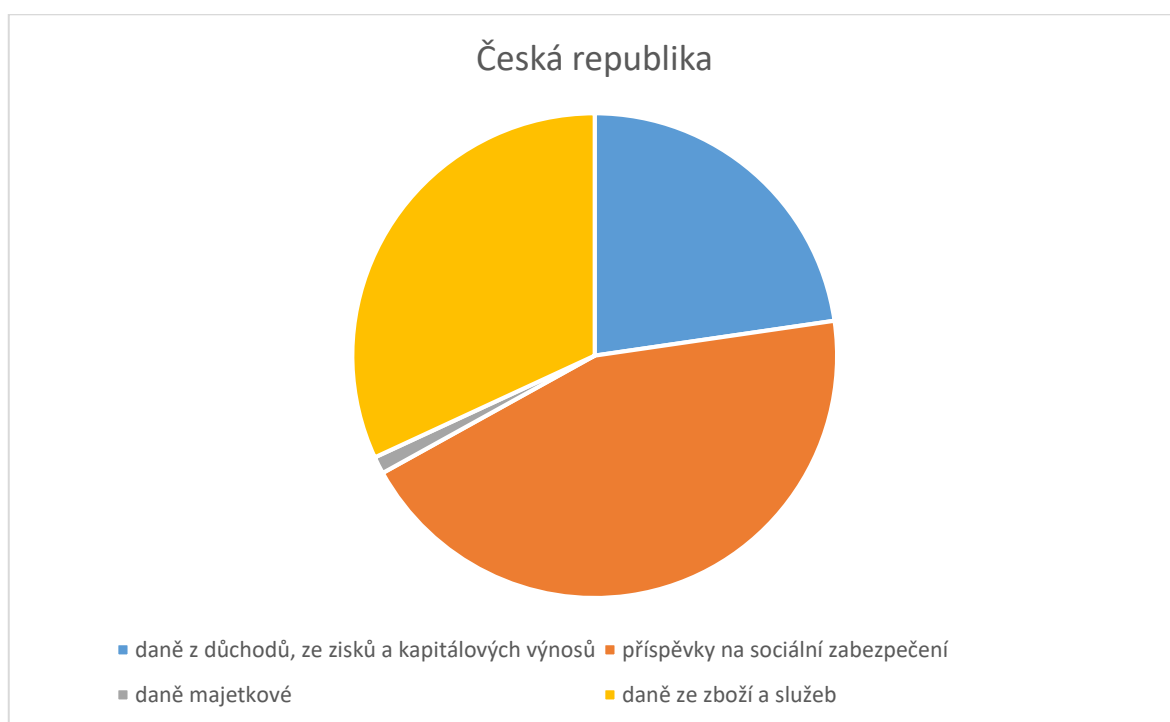
Složená daňová kvóta vybraných států EU			
Stát	2017	2018	2019
Austria	41,9	42,3	42,6
Belgium	43,9	43,9	42,7
Bulgaria	29,9	29,7	30,5
Czech Republic	34,4	35	34,8
Denmark	45,5	44,2	46,6
Estonia	32,5	33	33,5
Finland	42,9	42,4	42,3
France	46,1	45,9	44,9
Germany	37,7	38,4	38,6
Greece	39,3	40	39,5
Hungary	37,9	36,8	36,5
Ireland	22,6	22,4	21,9
Italy	41,9	41,7	42,4
Latvia	31,2	31,1	31,2
Luxembourg	37,4	39,5	38,9
Netherlands	38,7	38,8	39,3
OECD	33,4	33,5	33,4
Poland	34,1	35,1	35,1
Slovak Republic	34	35	34,6
Slovenia	37,1	37,3	37,2

V tabulce č. 8 jsou hodnoty složené daňové kvóty určitých států Evropské unie za roky 2017-2019 v procentech. Rakouská daňová kvóta mezi roky 2017 - 2019 mírně rostla. Daňová kvóta v ČR měla naopak kolísavý charakter, kdy v roce 2018 vzrostla oproti roku 2017 a v roce 2019 zase naopak klesala oproti roku 2018. Hodnota OECD udává průměr za všechny státy, které jsou součástí OECD. Rakousko je ve všech letech nad tímto průměrem a také i mezi vybranými evropskými zeměmi dosahuje jedné z nejvyšších daňových kvót. ČR se naopak zase drží blízko průměru OECD. Daňová kvóta ČR je v letech 2017 – 2019 vyšší v rozmezí od 1 % - 1,5 % vůči průměru OECD. Česká daňová kvóta je také i v porovnání s vybranými státy EU spíše průměrnou hodnotou, na rozdíl od Rakouska.

V tabulce č. 9 jsou výnosy jednotlivých daní vůči HDP v ČR a Rakousku v roce 2019.

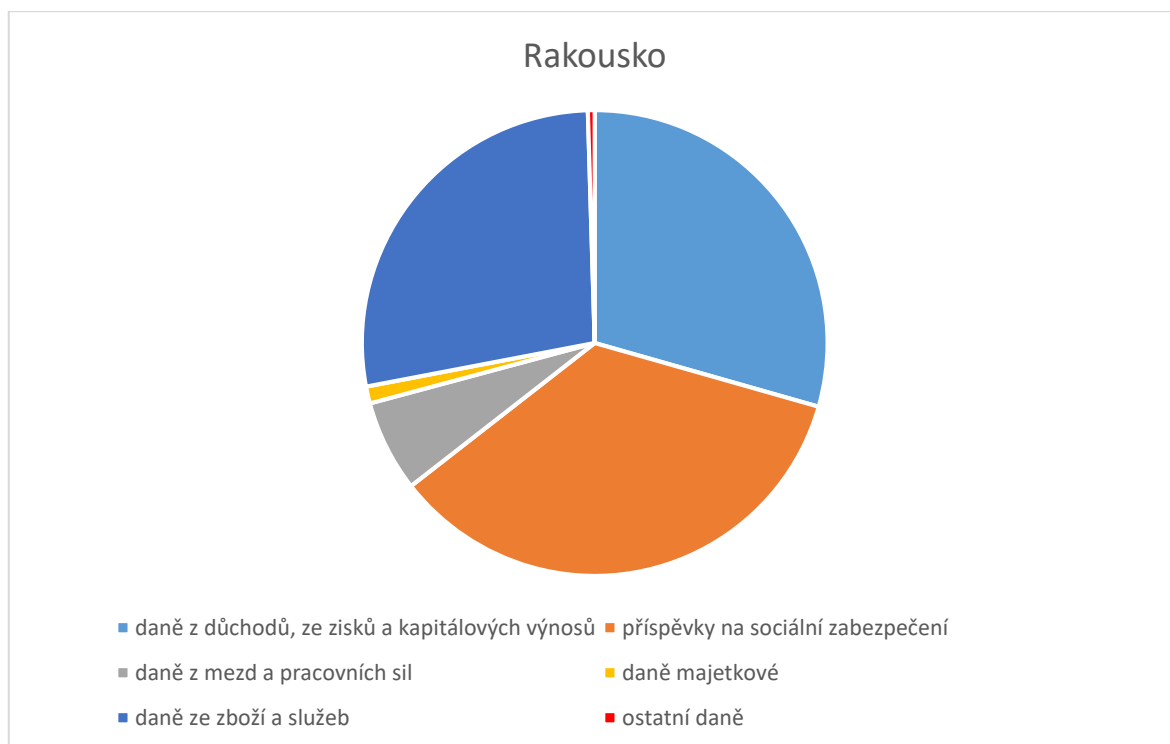
Tabulka 9 – Skladba daňové kvóty v České republice a Rakousku (vlastní zpracování dle compareyourcountry.org, 2022)

%	Česká republika	Rakousko
daně z důchodů, ze zisků a kapitálových výnosů	7,9	12,5
příspěvky na sociální zabezpečení	15,4	14,9
daně z mezd a pracovních sil	0	2,7
daně majetkové	0,4	0,5
daně ze zboží a služeb	11,1	11,7
ostatní daně	0	0,2

Obrázek 1 – Podíl jednotlivých daní na daňové kvótě ČR (vlastní zpracování)

Daňový mix je v ČR složen ze čtyř druhů daní (kategorie jsou podle OECD). Jedná se o příspěvky na sociální zabezpečení, daně ze zboží a služeb, daně z důchodů, ze zisků a kapitálových výnosů a majetkových daní. Nejvyšší podíl tvoří příspěvky na sociální zabezpečení. Druhou nejvýznamnější kategorií jsou daně ze zboží a služeb. Ve výši vybraných daní je třetí kategorií daně z důchodů, ze zisků a kapitálových výnosů. Daně majetkové mají pouze doplňující charakter.

Obrázek 2 – Podíl jednotlivých daní na daňové kvótě v Rakousku (vlastní zpracování)

Rakouský daňový mix je tvořen všemi kategoriemi OECD. Nejvýznamnější jsou opět kategorie příspěvků na sociální zabezpečení, daně z důchodů, ze zisků a kapitálových výnosů a daně ze zboží a služeb. Oproti ČR ale daně z důchodů, ze zisků a kapitálových výnosů tvoří větší část daňových příjmů, než daně ze zboží a služeb. V Rakousku je tedy vyšší zdanění těchto příjmů. Doplňkovými daněmi jsou daně z mezd a pracovních sil, majetkové daně a ostatní daně. Daně z mezd a pracovních sil je takové zdanění, kdy nevzniká povinnost odvádět příspěvky na sociální zabezpečení.

Oba státy mají jinou strukturu daňové kvóty. Stejně je pouze to, že nejvyšší podíl tvoří příspěvky na sociální zabezpečení. Příjmy z daní v Rakousku jsou více rozmanité, jelikož mají příjmy ze všech daných kategorií OECD, zatímco ČR má příjmy pouze ze 4 kategorií z celkových šesti.

5.3 Daňová harmonizace

Jelikož je jak Česká republika, tak Rakousko součástí Evropské unie, některé daně jsou harmonizovány.

Daňová harmonizace probíhá na základě přijetí daňových ustanovení Radou EU. Návrhy podává Komise a jsou konzultovány s Parlamentem EU. Daňové ustanovení musí být přijaty jednohlasně. Harmonizace probíhá za účelem vytvoření a podpory otevřeného trhu. Za základní směrnice se považují směrnice Rady č. 77/388/EHS ze 17. května 1977, 79/1072/EHS z 6. prosince 1979, 86/560 EHS ze 17. listopadu 1986 a 1798/2003/ES ze 7. října 2003. Všechny tyto směrnice upravují daň z obratu, u nás tedy daň z přidané hodnoty. (Matoušek, 2005)

Harmonizovány jsou jak přímé tak nepřímé daně. U přímých daní se jedná o daň z příjmů právnických osob, kdy je harmonizován předmět zdanění, základy daně apod. U nepřímých daní se jedná zejména o daň z obratu a spotřební daně. Upravují předmět daně, základ daně, fungování daně v otevřeném trhu, či minimální sazby u DPH a spotřebních daní.

Dle směrnice 92/77/EHS je stanovena minimální základní sazba DPH ve výši 15 %. Tato sazba je přezkoumávána každé 2 roky. Členské státy také mohou uplatnit 2 snížené sazby na určité zboží a to ve výši nejméně 5 %. Minimální sazby jsou také stanoveny u tabákových výrobků či energetických produktů a minerálních olejů. (Verbeken, 2021).

5.3.1 Zamezení dvojího zdanění

K harmonizaci patří také zamezení dvojího zdanění, které se zajišťuje pomocí smluv mezi státy. První smlouva o zamezení dvojího zdanění příjmů a majetku mezi Českou republikou a Rakouskem byla podepsána ve Vídni 7. 3. 1978, a byla to smlouva č. 48/1979 Sb. Tato smlouva byla nahrazena nyní platnou smlouvou, která byla podepsána 22. 3. 2007. Jedná se o smlouvu číslo 31/2007 Sb.m.s. (mfcz.cz, 2021).

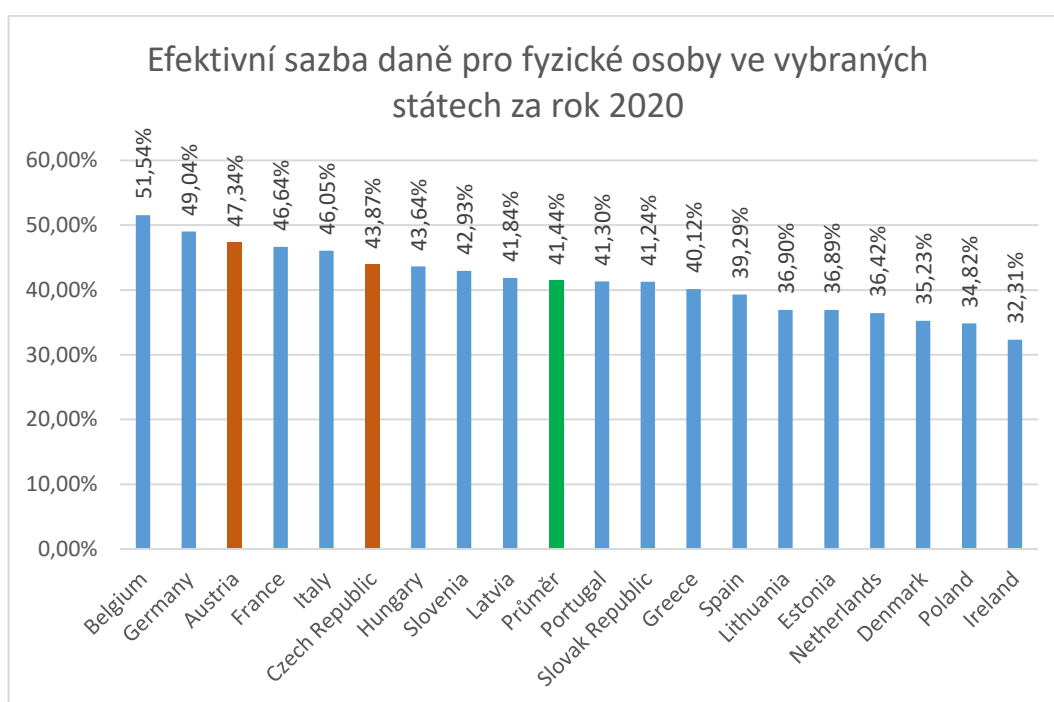
Cílem zamezení dvojího zdanění je ochrana osob, aby nemuseli své příjmy, či majetek danit dvakrát. Smlouvy také pomáhají zamezovat vzniku daňových úniků. Smlouva obsahuje vymezení daní, kterých se smlouva týká, a s tím také definuje i jednotlivé příjmy. Obsahuje také definice jednotlivých všeobecných výrazů, dále také, která osoba je rezidentem a samozřejmě postup pro zdaňování.

5.4 Porovnání efektivní daňové sazby

Tato část práce bude věnována efektivním daňovým sazbám, a to jak u fyzických, tak právnických osob. Efektivní daňová sazba zobrazuje daňové zatížení poplatníků.

5.4.1 Efektivní daňové sazby u fyzických osob

V obrázku č. 3 se nachází efektivní daňové sazby fyzických osob ve vybraných státech EU za rok 2020. Jedná se o daňové zatížení pro bezdětné poplatníky, kteří vydělávají průměrnou mzdu. Hodnoty jsou ze statistik OECD. Tyto sazby zahrnují nejen daně, ale také odvody sociálního a zdravotního pojištění, a to jak za zaměstnance, tak zaměstnavatele.

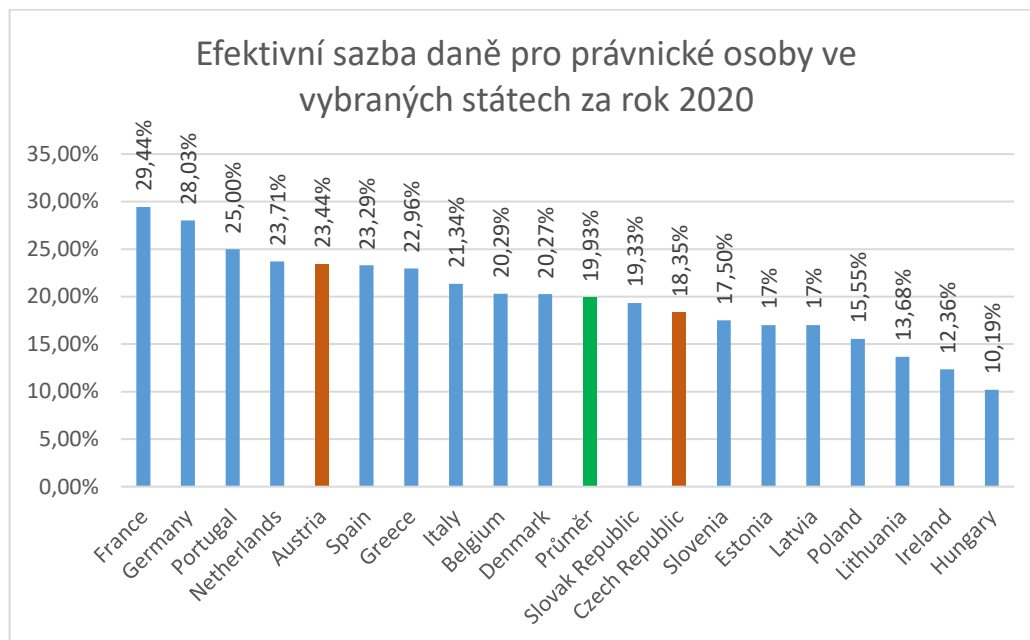

Obrázek 3 – Efektivní sazby daně z příjmů fyzických osob ve vybraných státech EU (vlastní zpracování dle stats.oecd.org)

Z vybraných států je daňové zatížení jak v České republice, tak v Rakousku nadprůměrné. Efektivní sazba daně v Rakousku je 3. nejvyšší z vybraných států ve výši 47,34 %. Česká republika je ve vybraném vzorku na 6 místě se sazbou ve výši 43,87 %, ale výše sazby je ovlivněna tím, že data jsou z roku 2020. V sazbě je zahrnuta i superhrubá mzda, která byla zrušena až od roku 2021. Průměr sazeb vybraných zemí činí 41,44 %.

5.4.2 Efektivní daňové sazby u právnických osob

V obrázku č. 4 jsou efektivní sazby daně pro právnické osoby ve vybraných státech za rok 2020. Hodnoty jsou ze statistik OECD.

Obrázek 4 – Efektivní sazby daně z příjmů právnických osob ve vybraných státech EU (vlastní zpracování dle stats.oecd.org)

Efektivní sazba daně v Rakousku pro právnické osoby je nad průměrem vybraných států. Sazba je 5. nejvyšší a činí 23,44 %. Sazba v ČR je naopak pod průměrem a je 8. nejnižší mezi vybranými státy. Sazba činí 18,35 %. Průměr efektivní sazby daně vybraných států je 19,93 %.

Efektivní sazba daně pro právnické osoby je z pohledu vybraných států nižší, než sazba pro fyzické osoby, jelikož mezi stejnými státy byly sazby pro fyzické osoby ČR a Rakouska mezi nejvyššími, zatímco u právnických osob je Rakousko „až“ na 5. místě a ČR je dokonce pod průměrem.

5.5 Den daňové svobody

Den daňové svobody je pomyslný ukazatel, který udává den, od kterého poplatník vydělává pouze „pro sebe“. Den daňové svobody funguje na předpokladu, že poplatník odevzdává celý příjem pro zaplacení státních výdajů a ve chvíli, kdy jsou všechny tyto výdaje zaplacené, vzniká den daňové svobody. Tento ukazatel tedy slouží k porovnání daňového zatížení z hlediska placení vládních výdajů.

V ČR tento ukazatel zpracovává Liberální institut podle metodiky OECD. Metodika výpočtu je založena na porovnání výdajů státu a hrubého domácího produktu vyprodukovaného v daném roce. Tento způsob výpočtu umožňuje porovnání dne daňové svobody i s ostatními zeměmi světa. (Liberální institut, 2021)

Tabulka 10 – Dny daňové svobody vybraných států EU v roce 2021 (vlastní zpracování dle Liberální institut, 2021)

Stát	Den daňové svobody 2021	Stát	Den daňové svobody 2021
Belgie	31.7.	Německo	5.7.
Česká republika	25.6.	Nizozemsko	26.6.
Dánsko	17.7.	Polsko	25.6.
Estonsko	16.6.	Portugalsko	23.6.
Francie	10.8.	Rakousko	25.7.
Irsko	12.4.	Řecko	10.8.
Itálie	1.8.	Slovensko	22.6.
Litva	10.6.	Slovinsko	18.7.
Lotyšsko	15.6.	Španělsko	3.7.
Maďarsko	10.7.	Průměr OECD	23.6.

Den daňové svobody v ČR je podobný průměru zemí OECD. V Rakousku ale poplatníci mají den daňové svobody o více než měsíc později oproti průměru OECD. Den daňové svobody v ČR v roce 2021 nastal 25. června. V Rakousku o měsíc později, a to 25. července. Rakouský poplatník tedy platí déle na státní výdaje, než český poplatník.

5.6 Porovnání minimální mzdy

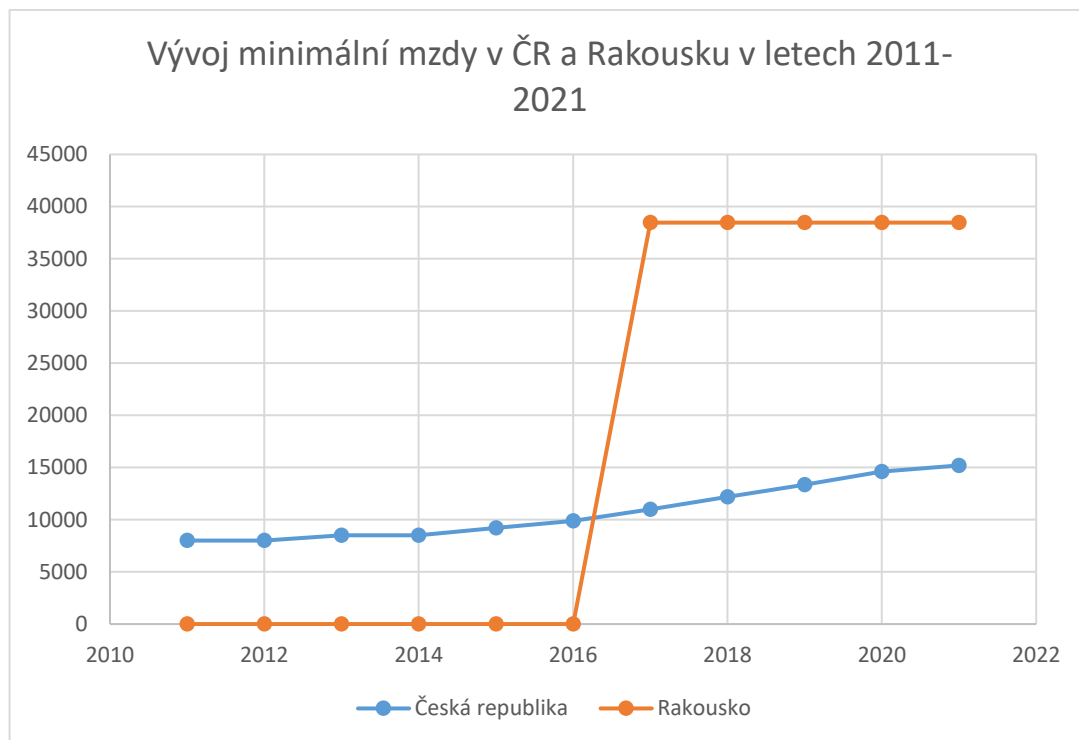
Tato podkapitola je věnována komparaci minimálních mezd. Zatímco v ČR je výše minimální mzdy dána zákonem, v Rakousku byla výše minimální mzdy stanovena na základě vyjednávání mezi „sociálními partnery“ a společnostmi. Minimální mzdy jsou uvedeny před zdaněním (Bhaumik, 2022).

Tabulka 11 – Porovnání vývoje výše minimální mzdy v letech 2011-2021 České republiky a Rakousku (vlastní zpracování dle mpsv.cz, 2021, Bhaumik, 2022)

Rok	Česká republika	Rakousko	
	Kč	EUR	Přepočet na Kč
2011	8000	-	-
2012	8000	-	-
2013	8500	-	-
2014	8500	-	-
2015	9200	-	-
2016	9900	-	-
2017	11000	1500	38467,5
2018	12200	1500	38467,5
2019	13350	1500	38467,5
2020	14600	1500	38467,5
2021	15200	1500	38467,5

Výše v tabulce č. 11 je vývoj minimální mzdy v ČR a v Rakousku mezi roky 2011-2021. V ČR se výše minimální mzdy mezi některými roky vůbec či pouze mírně zvyšovala. Až v roce 2017 se minimální mzda pravidelně zvyšovala každý rok. Jak bylo napsáno výše, v Rakousku není minimální mzda dána zákonem, ale vyjednáváním. Výše minimální mzdy tedy byla určena až v roce 2017. V předchozích letech minimální mzda nebyla stanovena. Rakouská minimální mzda se po ustanovení doteď nezměnila. V roce 2021 činila výše minimální mzdy v ČR 15 200 Kč, v Rakousku 1 500 EUR (v přepočtu 38 467,5 Kč). Výše minimální mzdy v Rakousku je tedy více než 2x vyšší.

Obrázek 5 – Komparace vývoje minimální mzdy v letech 2011-2021 v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

6 KOMPARACE DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

V této části diplomové práce bude provedena komparace daně z příjmů fyzických osob ČR a Rakouska. Jako první budou porovnány legislativní ustanovení, poté budou následovat jednotlivé příklady, na kterých bude ukázána míra zdanění jednotlivých případů. Pro všechny výpočty bude uplatněna průměrná převodová sazba za rok 2021, a to **25,645 Kč/EUR** (cnb.cz, 2022).

6.1 Legislativní ustanovení daně z příjmů fyzických osob

V této kapitole bude provedena komparace jednotlivých legislativních ustanovení daně, tedy co je předmětem daně, co je základem daně, daňově uznatelné výdaje pro OSVČ, nezdanitelné části daně a odčitatelné položky, sazby daně, slevy na dani a sazby sociálního pojištění.

Komparace předmětu daně z příjmů fyzických osob

Tabulka 12 - Komparace předmětu daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování)

	Česká republika	Rakousko
Předmět daně	Příjmy ze závislé činnosti	Zemědělství a lesnictví
	Příjmy ze samostatné činnosti	Odborné a jiné nezávislé služby
	Příjmy z kapitálového majetku	Obchod a podnikání
	Příjmy z nájmu	Příjmy ze zaměstnání
	Ostatní příjmy	Příjmy z investic
	-	Nájemné, leasingové platby a licenční poplatky
	-	Ostatní specifikované příjmy (včetně některých rent a kapitálových zisků ze soukromého majetku)

Výčet předmětu daně je v Rakousku více specifikovaný, ovšem pokud si projdeme jednotlivé předměty daně, zjistíme, že jsou předměty daně obou států dosti podobné. Například zemědělství a lesnictví, obchod a podnikání a odborné a jiné nezávislé služby jsou v Rakousku brány jako 3 různé předměty daně, ale v ČR máme tyto druhy příjmů pod jedním předmětem daně, a to pod příjmy ze samostatné činnosti.

Komparace základu daně

Tabulka 13 – Komparace základu daně z příjmů fyzických osob v České republice a Rakousku (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Einkommensteuergesetz 1988)

Česká republika	Základ daně	Rakousko	Základ daně
Příjmy ze závislé činnosti	Hrubé mzdy	Zemědělství a lesnictví	Souhrn zdanitelných příjmů - daňově uznatelné výdaje a odvody sociální pojištění (26,83 %)
Příjmy ze samostatné činnosti	Souhrn zdanitelných příjmů - daňově uznatelné výdaje	Odborné a jiné nezávislé služby	Souhrn zdanitelných příjmů - daňově uznatelné výdaje a odvody sociální pojištění (26,83 %)
Příjmy z kapitálového majetku	Zdanitelný příjem	Obchod a podnikání	Souhrn zdanitelných příjmů - daňově uznatelné výdaje a odvody sociální pojištění (26,83 %)
Příjmy z nájmu	Příjmy - výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů	Příjmy ze zaměstnání	Hrubé mzdy - paušální odpočitatelné položky a odvody na sociální pojištění (18,12 %)
Ostatní příjmy	Zdanitelný příjem - výdaje na dosažení příjmu	Příjmy z investic	Zdanitelný příjem
-		Nájemné, leasingové platby a licenční poplatky	Příjmy - výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
-		Ostatní specifikované příjmy (včetně některých rent a kapitálových zisků ze soukromého majetku)	Příjmy - výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů

Jelikož v České republice byla zrušena superhrubá mzda, je základem daně hrubá mzda přijatá od zaměstnavatele. V Rakousku si mohou zaměstnanci od hrubých mezd odečíst povinné odvody sociálního pojištění, čímž se jim snižuje základ daně. Sociální pojištění je v Rakousku bráno jako povinný výdaj. To český daňový zákon neumožňuje.

Základem daně u příjmů ze samostatné činnosti v ČR jsou zdanitelné příjmy, od kterých se odečtou skutečně vynaložené daňově uznatelné výdaje (nebo se uplatní výdaje paušální). V Rakousku lze také uplatnit jak výdaje skutečně vynaložené či paušální, ale na rozdíl od ČR lze uplatnit s paušálními i určité prokazatelně vynaložené výdaje, jako výdaje za nákup materiálu/zboží a výdaje na mzdy. Opět lze od příjmů odečíst zaplacené sociální pojištění a uplatnit tak odvody jako daňově uznatelný výdaj.

U příjmů z kapitálového majetku v ČR, i rakouského příjmu z investic je základem daně příjem, který není samostatným základem daně, jelikož velká část těchto příjmů podléhá srážkové dani.

Základ daně u příjmů z pronájmu se určuje taktéž podobně u obou států, a to jako souhrn přijatých úplat za pronájem minus výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Rozdílem je, že legislativa v ČR umožňuje využití paušálních výdajů, zatímco v Rakousku to možné není.

U poslední kategorie, tedy ostatní příjmy je možné jak v ČR, tak v Rakousku uplatňovat skutečné výdaje spojené s těmito příjmy.

Nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky

U uplatňování nezdanitelných částí základu daně a odčitatelných položek, existuje mnoho rozdílů mezi legislativou ČR a Rakouska. Mezi podobné patří poskytnutá bezúplatná plnění, tedy dary. V ČR lze uplatnit maximálně 30 % základu daně, ale s podmínkou, že bezúplatné plnění musí být ve výši minimálně 2 % základu daně, nebo alespoň 1 000 Kč. V Rakousku je možné uplatnit až 10 % ročního příjmu, ale na rozdíl od ČR, není stanovena minimální hranice. Rozdílem u darů je také to, že v ČR se dá jako dar uplatnit darování krve, zatímco v Rakousku nikoliv.

Další podobnou položkou je penzijní spoření. V ČR lze uplatnit spoření na penzijní pojištění, připojištění, doplňkové penzijní spoření nebo životní pojištění (pokud pojištění zahrnuje státní příspěvky tak je odčitatelná pouze částka nad tento státní příspěvek). V Rakousku lze uplatnit dobrovolné příspěvky na zaměstnavatelské penzijní připojištění, životní, ale i nemocenské a úrazové pojištění. V ČR je maximální limit 24 000 Kč za rok, v Rakousku 2 920 EUR (74 883 Kč), ale pokud je poplatník samoživitel, ženatý/vdaná, či OSVČ, limit se zvyšuje na 5 840 EUR (149 767 Kč). V Rakousku lze tuto nezdanitelnou část daně využít pouze v případě, kdy poplatníkovy příjmy nepřesahují 36 400 EUR

(933 478 Kč). Pokud jsou příjmy od 36 400 EUR (933 478 Kč) do 60 000 EUR (1 538 700 Kč), maximální výše odpočtu klesá až do nuly. V ČR limit ohledně výše příjmu není.

Rakousko má paušální odpočet pro poplatníky se zaměstnaneckými příjmy, a to 132 EUR (3 385 Kč) za rok, jako výdaje spojené se zaměstnáním. Pokud poplatník prokáže, že jeho výdaje byly vyšší, může si je uplatnit jako nezdánitelnou část základu daně. Dalším velkým rozdílem je možnost uplatnění zaplacených odvodů na sociální pojištění. Poplatníci s příjmy ze zaměstnání mohou uplatnit nezdánitelnou část ZD spojenou s dojížděním do místa výkonu práce. Tato nezdánitelná část je dána tabulkově, nelze tedy uplatnit skutečné výdaje. Výše tohoto odpočtu závisí na ujetých kilometrech. Pokud má poplatník nárok na tuto nezdánitelnou část základu daně, má také nárok na další slevu na dani, viz komparace slev na dani.

Speciálním odpočtem, který je pouze pro rakouské OSVČ, je uplatnění tzv. výdajů na investice. Výhodou tohoto odpočtu je, že každý OSVČ si může uplatnit odpočet 15 % do příjmu 30 000 EUR (769 350 Kč), aniž by musel investovat. Tento odpočet funguje jako nezdánitelné minimum a na tento odpočet má nárok každý rakouský poplatník, který podniká. Pokud poplatník investuje do majetku, může si podle výše příjmů uplatnit zákonem dané procentní sazby.

V ČR jsou rozdílnými nezdánitelnými částmi daně zaplacené úroky z hypotéky na vlastní bytovou potřebu (max. 150 000 Kč/rok), příspěvky odborové organizaci (do výše 1,5 % ZD, nebo max. 3 000 Kč) či zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání (max. 10 000 Kč, u osob se zdravotním postižením se limit zvyšuje).

Daňově uznatelné výdaje pro OSVČ

Daňově uznatelnými výdaji jsou jak v ČR, tak v Rakousku buď skutečné výdaje, nebo paušální výdaje. Skutečné výdaje nepotřebují moc představovat, jsou to skutečně vynaložené výdaje, které slouží k dosažení, zajištění a udržení příjmů, tedy výdaje, které jsou spjaté s podnikáním.

V ČR a Rakousku existují velké rozdíly ve fungování paušálních výdajů. V ČR existuje více sazeb paušálních výdajů, než v Rakousku. Výše paušálních výdajů je limitována do 2 000 000 Kč a sazba paušálních výdajů je dána podle typu živnostenského oprávnění, či podle druhu příjmů. Čeští poplatníci s řemeslným živnostenským oprávněním mohou uplatnit 80 % z příjmů, maximálně však 1 600 000 Kč. Poplatníci s živností volnou si mohou uplatnit 60 % z příjmů, maximálně však 1 200 000 Kč. Poplatníci podnikající podle

zvláštních právních předpisů si mohou uplatnit 40 % z příjmů, maximálně 800 000 Kč. Pro příjmy z nájmu lze využít paušální výdaje ve výši 30 %, tedy maximálně 600 000 Kč.

Rakouští poplatníci mohou uplatnit 6 % či 12 % z příjmů, a to podle druhu podnikání. 6 % je pro pedagogické, výzkumné a poradenské činnosti. 12 % je obecně pro podnikatelské a odborné činnosti přesahující pouhé poradenství. Maximální limit pro paušální výdaje je 220 000 EUR (5 641 900 Kč). Pro 12 % jsou maximální paušální výdaje 26 400 EUR (677 028 Kč). Pro 6 % jsou maximální paušální výdaje 13 200 EUR (338 514 Kč).

Hlavním rozdílem u uplatňování paušálních výdajů je to, že v ČR se poplatník rozhoduje buď pro skutečné výdaje, či pro paušální a varianty nemůže kombinovat. Zatímco v Rakousku pokud se poplatník rozhodne pro paušální výdaje, pořád má možnost uplatnit určité skutečné výdaje, kterými jsou mzdy, výdaje na nákup materiálu a zboží, cestovní výdaje.

Sazby daně

Tabulka 14 – Komparace daňových sazeb daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Einkommensteuergesetz 1988)

Česká republika	Rakousko
15 % do příjmu ve výši 48 násobku průměrné mzdy (2021 - 1 701 168 Kč)	do 11 000 EUR - 0 %
23 % nad příjem ve výši 48 násobku průměrné mzdy	11 000 - 18 000 EUR - 20 %
-	18 000 - 31 000 EUR - 35 %
-	31 000 - 60 000 EUR - 42 %
-	60 000 - 90 000 EUR - 48 %
-	90 000 - 1 000 000 EUR - 50 %
-	nad 1 000 000 EUR - 55 %

Obě daňové soustavy mají progresivní sazby daně, ovšem náš systém nemá tolik sazeb jako ten Rakouský. V ČR jsou pouze 2 sazby, a to 15 % a 23 %, zatímco v Rakousku mají 7 různých sazeb. Dalším hlavním rozdílem je rakouská nulová sazba do 11 000 EUR (282 095 Kč). Rakouské daňové slevy jsou nastavené jinak než ty české, proto je zde nulová sazba, která zaručuje nezdaněný (osvobozený) příjem. Od 11 000 EUR (282 095 Kč), tedy příjmy, které jsou zdaněny, podléhají vyšším sazbám, než jaké máme v ČR. Nejvyšší daňová sazba je 55 % v pásmu od 1 000 000 EUR (25 645 000 Kč) za rok.

13. a 14. plat v Rakousku je daňově zvýhodněn a neřídí se tabulkou výše, ale speciálními progresivními sazbami.

Jak v ČR, tak v Rakousku existuje tzv. **srážková daň**. Pokud příjem podléhá srážkové dani, již nevstupuje do základu daně, jelikož by byl příjem zdaněn 2x. V ČR je srážková daň 15 %. V Rakousku je srážková daň 25 %, 27,5 % a 30 % a to podle předmětu zdanění.

Slevy na dani

V ČR existuje základní sleva na poplatníka, na kterou má nárok každý resident ČR. Tato sleva činí 27 840 Kč za rok. Rakousko žádnou takovou slevu nemá. Tuto slevu nahrazuje nulová sazba daně do 11 000 EUR (282 095 Kč).

V ČR jsou dalšími významnými slevami sleva na studenta, která činí 4 020 Kč/rok a mohou jí uplatnit studenti do 26 let věku (28 let, pokud jsou účastníky prezenčního doktorského studijního programu). Sleva pro zdravotně postižené, která činí 2 250 Kč/rok, s těžším zdravotním postižením 5 040 Kč/rok, a pro držitele karty ZTP/P 16 140 Kč/rok. Sleva za umístění dítěte, kdy si poplatník uplatňuje skutečně vynaložené výdaje, ale maximálně do výše minimální mzdy za jedno dítě.

Rakouští poplatníci, kteří pracují v pracovněprávním vztahu, mají na rozdíl od ČR základní slevu 400 EUR (10 258 Kč) na dopravu (u nízké příjmových poplatníků je sleva vyšší, viz rakouské slevy na dani z příjmů fyzických osob). Pokud ovšem zaměstnanec dojíždí z větší dálky, resp. má nárok na využití nezdanitelné části daně, základní sleva 400 EUR (10 258 Kč) zůstává a k tomu ještě má poplatník nárok na zvýšení této slevy a to o 2 EUR (51,29 Kč) za každý kilometr mezi domovem a místem výkonu práce. Další je sleva pro osoby pobírající starobní penzi ve výši 825 EUR (21 157 Kč), ale tato sleva je v plné výši pouze do příjmů ve výši 17 500 EUR (448 788 Kč). Od 17 500 EUR do 25 500 EUR (641 125 Kč) se sleva snižuje až do nuly. Pokud je tedy starobní důchod za rok více než 25 500 EUR (641 125 Kč), penzista slevu uplatnit nemůže.

Jak ČR, tak Rakousko má slevu na manžela/manželku, resp. „jediného vydělávajícího“, ale existují zde jiné podmínky pro možnost uplatnění. V ČR nesmí příjem druhého z manželů přesáhnout 68 000 Kč. Pokud tohle kritérium splní, má nárok na slevu ve výši 24 840 Kč (pokud má tato osoba průkaz ZPT/P, je sleva dvojnásobná, tedy 49 680 Kč). V Rakousku nesmí příjem jednoho z manželů překročit 6 000 EUR (153 870 Kč), ale další podmínkou pro uplatnění slevy je, že musí mít poplatník/poplatníci minimálně jedno dítě. Sleva pokud

mají poplatníci jedno dítě je 494 EUR (12 669 Kč), pokud mají 2 děti 669 EUR (17 157 Kč) a za každé další dítě se sleva navyšuje o 220 EUR (5 642 Kč). Tuto slevu mohou využít nejen manželé, ale automaticky také **samoživitelé**, což v ČR nelze. Pokud jsou slevy vyšší než daňová povinnost, samoživitel, či jediný vydávající v domácnosti dostane tuto slevu jako **negativní daň** (daňový bonus), zatímco v ČR se jedná pouze o slevu, takže nemůže vytvořit daňový bonus.

Rozdíl je také u dětí, jelikož v Rakousku je na děti sleva na dani, zatímco v ČR se jedná o daňové zvýhodnění. Hlavním rozdílem je **daňový bonus**, protože v Rakousku i když sleva na děti převyšuje daň, daňový bonus nevytváří.

Tabulka 15 – Komparace daňového zvýhodnění/slevy na děti v České republice a Rakousku (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Einkommensteuergesetz 1988)

	Česká republika		Rakousko	
	bez ZTP/P	se ZTP/P	do 18 let	nad 19 let
1. dítě	15 204 Kč	30 408 Kč	1500 € (38 468 Kč)	500 € (12 823 Kč)
2. dítě	22 320 Kč	44 640 Kč	1500 € (38 468 Kč)	500 € (12 823 Kč)
3. dítě	27 840 Kč	55 680 Kč	1500 € (38 468 Kč)	500 € (12 823 Kč)
Maximální daňový bonus	Limit byl zrušen	Limit byl zrušen	Daňový bonus nevytváří	Daňový bonus nevytváří

Pokud je v ČR daňové zvýhodnění vyšší, než daň po slevách, vytváří tzv. daňový bonus. Pokud má dítě nárok na kartu ZTP/P, daňové zvýhodnění je dvojnásobné. Daňové zvýhodnění se za druhé a třetí dítě zvyšuje oproti daňovému zvýhodnění na první dítě. Nově tento bonus není zastropován, jediné co poplatník potřebuje je, aby byl daňový bonus vyšší než 100 Kč, a aby poplatník za rok vydělal více než 6násobek minimální mzdy. V Rakousku je sleva na dani stejná jak za 1., 2., i 3. dítě. V Rakousku se ještě řeší věk, kdy od věku 19 let se sleva snižuje.

Sociální pojištění

V obou porovnávaných státech je povinné odvádět příspěvky na sociální zabezpečení, ovšem jsou zde rozdíly v sazbách a také hlavním rozdílem je, že **v Rakousku je zdravotní pojištění součástí sociálního**.

Tabulka 16 – Komparace odvodů na sociální zabezpečení České republiky a Rakouska (vlastní zpracování dle cssz, 2022, Stiedl, 2022)

	Části sociálního pojištění	Česká republika	Rakousko
Sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem	důchodové pojištění	21,50%	12,55%
	nemocenské pojištění	2,10%	-
	státní politika nezaměstnanosti	1,20%	3%
	zdravotní pojištění	-	3,78%
	úrazové pojištění	-	1,20%
	drobné příspěvky	-	0,70%
	Celkem	24,80%	21,23%
Sociální pojištění hrazené zaměstnancem	důchodové pojištění	6,50%	10,25%
	nemocenské pojištění	-	-
	státní politika nezaměstnanosti	-	3%
	zdravotní pojištění	-	3,87%
	úrazové pojištění	-	-
	drobné příspěvky	-	1%
	Celkem	6,50%	18,12%
Celkem za zaměstnavatele i zaměstnance	31,30%	39,35%	
Maximální vyměřovací základ	1 701 168 Kč	66600 € (1 707 957 Kč)	

U poplatníků s příjmem se zaměstnání je v obou státech vyměřovacím základem hrubá mzda. Významným rozdílem je, že v Rakousku se 13. a 14. plat (14 platů za rok je dáno zákonem při zaměstnání na plný úvazek), má rozdílné sazby sociálního pojištění. Pojištění je sníženo na 20,72 % za zaměstnavatele a 17,12 % za zaměstnance. Dalším významným rozdílem je snížená sazba pro zaměstnance s nízkými příjmy, kde se sazba sociálního pojištění snižuje až o 3 %. Maximální vyměřovací základ pro zaměstnance v ČR je 1 701 168 Kč. V Rakousku 66 600 EUR (1 707 957 Kč).

U OSVČ v ČR je vyměřovacím základem základ daně, tedy příjmy – výdaje. V Rakousku je u samostatně výdělečných osob vyměřovacím základem součet zdanitelných příjmů. Samostatně výdělečné osoby mají samozřejmě odvody na pojištění v jiné výši, jelikož je za ně neodvádí zaměstnavatel, v ČR je sazba 29,2 %, 31,1 % pokud si podnikatel dobrovolně platí nemocenské pojištění. V ČR je maximální vyměřovací základ pro OSVČ stejný jako pro zaměstnance. V Rakousku je sazba pro OSVČ 26,83 %. Maximální vyměřovací základ pro OSVČ v Rakousku je 77 700 EUR (1 992 617 Kč).

6.2 Komparace daňové zátěže brigádníka

V této kapitole bude porovnána daňová zátěž u dohody o provedení práce, dohody o pracovní činnosti a tzv. marginálního zaměstnání. Marginální zaměstnání se využívá pro přivýdělků, jedná se o zaměstnání malého rozsahu, ale zaměstnanec/brigádník není nijak omezen na fondu hodin, jediné na čem tedy záleží je, kolik odpracuje hodin a jaká tím pádem bude jeho mzda. Limit marginálního zaměstnání je 460,66 EUR (11 813,63 Kč). Mzdy poplatníků jsou dány podle jednotlivých limitů pro odvod sociálního a zdravotního pojištění. Daňové zatížení je počítáno jako podíl odvodů zaměstnance a hrubé mzdy.

Jako první bude porovnána **dohoda o pracovní činnosti a marginální zaměstnání**.

Tabulka 17 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení u DPČ a marginálního zaměstnání (vlastní zpracování)

	Mzda ČR	Mzda Rakousko	
	Kč	EUR	Kč
Hrubá mzda	4000	155,976	4000
Sociální pojištění za zaměstnavatele	992	0	0
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele	360	0	0
Sociální pojištění za zaměstnance	260	0	0
Zdravotní pojištění za zaměstnance	180	0	0
Daň	600	0	0
Slevy na dani	2320	0	0
Výsledná daň	0	0	0
Čistá mzda	3560	155,976	4000
Daňové zatížení	11,00%	0,00%	0,00%

Jak bylo napsáno v teoretické části práce, dohoda o pracovní činnosti podléhá odvodům sociálního a zdravotního pojištění, a to jak za zaměstnance, tak zaměstnavatele, pokud mzda přesáhne částku 3 500 Kč. V Rakousku podléhá mzda odvodům sociálního pojištění až od výše 460,66 EUR (11 813,63 Kč). To tedy znamená, že brigádník v ČR na danou smlouvu musí odvést sociální a zdravotní pojištění a jeho daňové zatížení je 11 %, zatímco v Rakousku se hrubá mzda rovná čisté a tím pádem je daňové zatížení nulové. Co se týče daní, tak ani jedna strana daně neplatí, jelikož sleva na dani v ČR je vyšší než daňová povinnost a v Rakousku daň podléhá až ročnímu příjmu nad 11 000 EUR (282 095 Kč), kdy již není nulová sazba daně. V případě dohody o pracovní činnosti je na tom s daňovým zatížením, i dalšími benefity lépe rakouské marginální zaměstnání, jelikož dohoda o pracovní činnosti je omezena časovým fondem (max. 20 hodin týdně), zatímco marginální zaměstnání je omezeno pouze vydělanou částkou. Další výhodou je, že i když je zaměstnání

bráno jako marginální, zaměstnanec má pořád nárok na dovolenou a další zaměstnanecké benefity.

Další porovnání se bude týkat **dohody o provedení práce a marginálního zaměstnání**.

Tabulka 18 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení u DPP a marginálního zaměstnání (vlastní zpracování)

	Mzda ČR		Mzda Rakousko	
	Kč	EUR	EUR	Kč
Hrubá mzda	9000	350,946	350,946	9000
Sociální pojištění za zaměstnavatele	0	0	0	0
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele	0	0	0	0
Sociální pojištění za zaměstnance	0	0	0	0
Zdravotní pojištění za zaměstnance	0	0	0	0
Daň	1350	0	0	0
Slevy na dani	2320	0	0	0
Výsledná daň	0	0	0	0
Čistá mzda	9000	350,946	350,946	9000
Daňové zatížení	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Pokud budou mít poplatníci stejnou mzdu, a to 9 000 Kč, ani jeden nebude nic odvádět na pojištění, jelikož nepřekročili dané hranice. Daň také neplatí ani jedna strana, jelikož je zde stejná situace jako u dohody o pracovní činnosti. V ČR je sleva na dani vyšší než daň. Poplatník v Rakousku, pokud by měl po celý rok příjmy pouze z marginální činnosti, by nepřesáhl nulovou sazbu daně. Opět je zde výhoda, že u marginálního zaměstnání není omezen časový fond, zatímco u DPP je možné odpracovat pouze 300 hodin za rok pro jednoho zaměstnavatele.

Tabulka 19 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení u DPP a marginálního zaměstnání (vlastní zpracování)

	Mzda ČR	Mzda Rakousko	
	Kč	EUR	Kč
Hrubá mzda	11000	428,934	11000
Sociální pojištění za zaměstnavatele	2728	0	0
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele	990	0	0
Sociální pojištění za zaměstnance	715	0	0
Zdravotní pojištění za zaměstnance	495	0	0
Daň	1650	0	0
Slevy na dani	2320	0	0
Výsledná daň	0	0	0
Čistá mzda	9790	428,934	11000
Daňové zatížení	11,00%	0,00%	0,00%

U příjmu 11 000 Kč se český poplatník již dostává nad hranici, kdy musí odvádět sociální a zdravotní pojištění. Vidíme tedy daňové zatížení 11 %, což jsou odvody sociálního a zdravotního pojištění za zaměstnance. Daň je opět v obou případech nulová, ze stejného důvodu jako v předchozích modelových příkladech. Výsledná čistá mzda v ČR je tedy 9 790 Kč, zatímco v Rakousku se hrubá mzda rovná čisté mzdě.

Tabulka 20 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení u DPP a marginálního zaměstnání (vlastní zpracování)

	Mzda ČR	Mzda Rakousko	
	Kč	EUR	Kč
Hrubá mzda	13000	506,921	13000
Sociální pojištění za zaměstnavatele	3224	107,619	2759,9
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele	1170	-	-
Sociální pojištění za zaměstnance	845	76,6465	1965,6
Zdravotní pojištění za zaměstnance	585	-	-
Daň	1950	0	0
Slevy na dani	2320	-	-
Výsledná daň	0	0	0
Čistá mzda	11570	430,275	11034,4
Daňové zatížení	11,00%	15,12%	15,12%

Pokud si jak český, tak rakouský poplatník vydělají 13 000 Kč za měsíc, oba překročí limity pro odvody pojištění. V tomto případě je již na tom lépe DPP, jelikož odvádí 11 % na odvodech za zaměstnance, zatímco poplatník v Rakousku musí odvést vyšší odvod na sociální pojištění a to 15,12 % (rakouský poplatník odvádí nižší sazbu sociálního pojištění

z důvodu nízkého výdělku). Český poplatník tedy odvede o 925,6 Kč méně, než rakouský poplatník. Daňová povinnost je pořád u obou poplatníků nulová a daňové zatížení se pořád rovná sazbám odvodů na pojištění za zaměstnance.

6.3 Komparace daňové zátěže příjmů ze závislé činnosti

V této podkapitole bude porovnána daňová zátěž příjmů ze závislé činnosti v ČR a Rakousku. Daňová zátěž bude porovnána na základě příkladů, ve kterých budou zahrnuté jak základní slevy na dani a nezdanitelné části daně, ale i daňové slevy a odpočty, na které má poplatník nárok po splnění určitých podmínek. Pro výpočty je použita minimální mzda, průměrná mzda, 3násobek a 5násobek průměrné mzdy každého státu, aby byla daňová zátěž objektivně vystižena. Daňová zátěž bude prezentována na ročních příjmech. Daňové zatížení je počítáno jako podíl odvodů zaměstnance a hrubé mzdy.

Pro všechny výpočty bude opět použita průměrná převodová sazba za rok 2021 podle ČNB a to **25,645 Kč/EUR** (cnb.cz, 2022).

Minimální mzda v ČR pro rok 2021 je dána na základě nařízení vlády č. 487/2020 Sb. Výše minimální mzdy je 15 200 Kč/měsíc (Nařízení vlády č. 487/2020 Sb.).

Průměrná mzda v ČR pro rok 2021 je stanovena na základě nařízení vlády č. 381/2020 Sb. Výše průměrné mzdy činí 35 441 Kč/měsíc (Nařízení vlády č. 381/2020 Sb.).

Minimální mzda v Rakousku je dána vyjednáváním a kolektivními smlouvami. Minimální mzda činí 1 500 EUR (38 467,5 Kč) za měsíc (Bhaumik, 2022).

Průměrná mzda v Rakousku podle průzkumu a zpráv o platu činí 52 000 EUR (1 333 540 Kč) ročně (newsroom.sparkasse.at, 2021).

Příklady jsou vypočítány za rok 2021. Příklady týkající se České republiky jsou na počítány na základě zákona č. 586/1992 Sb. ZDP, platného k 31. 12. 2021. Příklady týkající se Rakouska jsou počítány na základě zákona Einkommensteuergesetz 1988, platného k 31. 12. 2021.

Komparace daňové zátěže při využití základních slev na dani

Jako první bude porovnána daňová zátěž z příjmů ze závislé činnosti při využití pouze základních slev a nezdanitelných částí základu daně.

Tabulka 21 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení poplatníka se základními slevami v ČR (vlastní zpracování)

Kč	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Hrubá mzda	182 400	425 292	1 275 876	2 126 460
Sociální pojištění za zaměstnavatele (24,8 %)	45 235	105 472	316 417	421 890
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele (9 %)	16 416	38 276	114 829	191 381
Sociální pojištění za zaměstnance (6,5 %)	11 856	27 644	82 932	110 576
Zdravotní pojištění za zaměstnance (4,5 %)	8 208	19 138	57 414	95 691
Zaokrouhlený ZD	182 400	425 200	1 275 800	2 126 400
Daň 15 %	27 360	63 780	191 370	255 175
Daň 23 %	0	0	0	97 817
Slevy na dani (sleva na poplatníka)	27 840	27 840	27 840	27 840
Daň po slevách	0	35 940	163 530	325 152
Čistá mzda	162 336	342 570	972 000	1 595 041
Daňové zatížení	11,00%	19,45%	23,82%	24,99%

V tabulce č. 21 je uveden výpočet čisté mzdy pro zaměstnance pracující v ČR. Jediná sleva, která je ve výpočtu uplatněna, je sleva na poplatníka ve výši 27 840 Kč. Na tuto slevu má nárok každý poplatník (rezident) ČR. Daň po slevách je nulová pouze u minimální mzdy, kdy je sleva mírně vyšší, než daň vypočítaná ze základu daně. Zaměstnanec s příjmem 5násobku průměrné mzdy jako jediný překročil progresivní hranici sazby daně, jelikož překročil hranici 48 násobku průměrné mzdy a část příjmu daní také ve výši 23 %. Jeho daňové zatížení ovšem poměrně nevzrostlo oproti zaměstnanci s 3násobkem průměrné mzdy a to z důvodu, že byl překročen maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění.

Tabulka 22 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení poplatníka se základními slevami v Rakousku (vlastní zpracování)

EUR	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Hrubá mzda	21 000	52 000	156 000	260 000
13. a 14. plat	3 000	7 428,57	22 285,71	37 142,86
Hrubá mzda po odečtení 13. a 14. platu	18 000	44 571,43	133 714,29	222 857,14
Sociální pojištění za zaměstnance (15,12 %) (18,12 %)	2 721,60	8 076,34	12 067,92	12 067,92
Sociální pojištění za zaměstnavatele (21,23 %)	3 821,40	11 039,60	14 139,18	14 139,18
Paušální odpočet	132	132	132	132
Zdanitelný příjem	15 146,40	36 363,09	121 514,37	210 657,22
Daň z toho	829,28	8 202,50	48 287,18	92 858,61
Sleva na dani za dopravu	400	400	400	400
Daň po slevě	429,28	7 802,50	47 887,18	92 458,61
13. a 14. plat	3 000,00	7 428,57	22 285,71	37 142,86
Sociální pojištění za zaměstnance (14,12 %) (17,12 %)	423,60	1 271,77	1 900,32	1 900,32
Sociální pojištění za zaměstnavatele (20,73 %)	621,90	1 539,94	2 301,03	2 301,03
13. a 14. plat po odečtení soc. pojištění za zaměstnance	2 576,40	6 156,80	20 385,39	35 242,54
Daň z toho	117,38	332,21	1 185,92	4 228,29
Daň celkem	546,66	8 134,70	49 073,11	96 686,90
Čistá mzda	17 308,14	34 517,18	92 958,65	149 344,86
Daňové zatížení	17,58%	33,62%	40,41%	42,56%

V tabulce č. 22 je uveden výpočet čisté mzdy pro zaměstnance pracující v Rakousku. Mezi základní nezdanitelnou část základu daně patří paušální odpočet na výdaje spojené se zaměstnáním ve výši 132 EUR (3 385,14 Kč). Základní sleva pro zaměstnance je sleva ve výši 400 EUR (10 258 Kč) jako sleva na dani za výdaje za dopravu.

Výpočet daně a čisté mzdy je oproti ČR odlišný a složitější. V Rakousku vyplácí 14 výplat za rok. 13. a 14. plat jsou daňově zvýhodněny. Musí se tedy odečíst od celkových přijatých mezd (13. a 14. plat jsou ve stejné výši jako běžné výplaty v průběhu roku). Poté se vypočítá sociální pojištění, které se s paušálním odpočtem odečte od základu daně a tím vznikne zdanitelný příjem, který podléhá progresivním sazbám daně. Od této daně se odečtou slevy. Poté je potřeba vypočítat sociální pojištění za 13. a 14. plat, které se od něj odečte a z tohoto

základu se vypočítá daň podle zvýhodněných sazeb. Daně se sečtou a vznikne celková daňová povinnost.

Nejmenší daňové zatížení má zaměstnanec s minimální mzdou, jelikož velká část jeho příjmů spadá do nulové sazby daně a také protože nízkopříjmový poplatníci mají menší sazbu na sociální pojištění, a to 15,12 % z hrubých mezd a 14,12 % z 13. a 14. platu.

Velký nárůst daňového zatížení lze pozorovat mezi minimálním příjmem a průměrným příjmem. Je to způsobeno vyšší sazbou pro sociální pojištění a také tím, že větší část příjmu je zdaněna vyššími progresivními sazbami.

Naopak nižší nárůst lze pozorovat mezi průměrným příjmem a 3násobkem a 5 násobkem průměrného příjmu. Tento nižší nárůst způsobuje maximální vyměřovací základ sociálního pojištění, kterého dosáhl poplatník s 3násobkem a 5 násobkem hrubé mzdy. Maximální vyměřovací základ překročili jak u hrubých mezd, tak u 13. a 14. platu, takže daňové zatížení tvoří spíše vysoké progresivní sazby daně.

Tabulka 23 – Komparace daňového zatížení zaměstnance se základními slevami v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
ČR	11%	19,45%	23,82%	24,99%
Rakousko	17,58%	33,62%	40,41%	42,56%
Rozdíl	-6,58%	-14,17%	-16,59%	-17,57%

V tabulce č. 23 je uvedeno daňové zatížení zaměstnaneckých příjmů při využití základních slev a nezdanitelných částí základu daně z pohledu poplatníka, tedy kolik odvede ze své mzdy. V každém roce je rakouské daňové zatížení vyšší než v ČR. Je to způsobeno většími odvody na pojištění a vyšších sazeb progresivního zdanění. V obou státech výše míry zdanění roste a u obou států také není tak rapidní růst mezi 3násobkem průměrné mzdy a 5násobkem průměrné mzdy. Je to způsobeno maximálním vyměřovacím základem pro odvody sociálního pojištění. V ČR sice 3násobek průměrné mzdy nepřesahuje maximální vyměřovací základ, ale hrubý příjem daní „pouze“ 15 %. 5násobek naopak přesáhl maximální vyměřovací základ a část příjmu je daně 23 %. V Rakousku jak 3násobek, tak 5násobek průměrné mzdy přesáhl maximální vyměřovací základ, výše zdanění tedy ovlivňují vyšší sazby progresivního zdanění.

U minimální mzdy je rozdíl 6,58 %, protože český poplatník s minimální mzdou odvádí pouze odvody na pojištění a žádnou daň, jelikož výše slevy na poplatníka je vyšší než daň.

Oproti tomu v Rakousku musí odvést vyšší sazbu odvodů na sociální pojištění, kterou si sice mohou odečíst od základu daně, ale pořád výši daně nepokryje sleva na dopravu.

U průměrné mzdy je rozdíl 14,17 %, u 3násobku průměrné mzdy 16,59 % a u 5násobku průměrné mzdy 17,57 %. Můžeme tedy v Rakousku pozorovat vyšší zdanění bohatších poplatníků.

Komparace daňové zátěže při využití slevy na 1 dítě (daňové zvýhodnění)

V těchto modelových příkladech mají oba poplatníci nárok na základní slevy/nezdanitelné části ZD a mají jedno dítě ve věku do 18 let.

Tabulka 24 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem v ČR (vlastní zpracování)

Kč	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Hrubá mzda	182 400	425 292	1 275 876	2 126 460
Sociální pojištění za zaměstnavatele (24,8 %)	45 235	105 472	316 417	421 890
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele (9 %)	16 416	38 276	114 829	191 381
Sociální pojištění za zaměstnance (6,5 %)	11 856	27 644	82 932	110 576
Zdravotní pojištění za zaměstnance (4,5 %)	8 208	19 138	57 414	95 691
Zaokrouhlený ZD	182 400	425 200	1 275 800	2 126 400
Daň 15 %	27 360	63 780	191 370	255 175
Daň 23 %	0	0	0	97 817
Slevy na dani (sleva na poplatníka)	27 840	27 840	27 840	27 840
Daň po slevách	0	35 940	163 530	325 152
Daňové zvýhodnění na dítě	15 204	15 204	15 204	15 204
Výsledná daňová povinnost	-15 204	20 736	148 326	309 948
Čistá mzda	177 540	357 774	987 204	1 610 245
Daňové zatížení	2,66%	15,88%	22,63%	24,28%

Daňové zvýhodnění na první dítě je 15 204 Kč. Zaměstnanci s minimální mzdou po uplatnění daňového zvýhodnění na děti vzniká jako jedinému daňový bonus, a to v plné výši daňového zvýhodnění, jelikož sleva pro poplatníka je vyšší, než daň. U ostatních výší příjmů se daňové zvýhodnění chová jako sleva na dani, tedy netvoří daňový bonus, ale snižují výši daňové povinnosti. Pokud by se příklady počítali na měsíční bázi, daňové zvýhodnění by bylo 1 267 Kč měsíčně. Poplatník s minimální mzdou by tedy každý měsíc dostal daňový bonus v této výši.

Tabulka 25 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem v Rakousku (vlastní zpracování)

EUR	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Hrubá mzda	21 000	52 000	156 000	260 000
13. a 14. plat	3 000	7 428,57	22 285,71	37 142,86
Hrubá mzda po odečtení 13. a 14. platu	18 000	44 571,43	133 714,29	222 857,14
Sociální pojištění za zaměstnance (15,12 %) (18,12 %)	2 721,60	8 076,34	12 067,92	12 067,92
Sociální pojištění za zaměstnavatele (21,23 %)	3 821,40	11 039,60	14 139,18	14 139,18
Paušální odpočet	132	132	132	132
Zdanitelný příjem	15 146,40	36 363,09	121 514,37	210 657,22
Daň z toho	829,28	8 202,50	48 287,18	92 858,61
Sleva na dani za dopravu	400	400	400	400
Sleva za jedno dítě	1 500	1 500	1 500	1 500
Daň po slevě	0	6 302,50	46 387,18	90 958,61
13. a 14. plat	3 000,00	7 428,57	22 285,71	37 142,86
Sociální pojištění za zaměstnance (14,12 %) (17,12 %)	423,60	1 271,77	1 900,32	1 900,32
Sociální pojištění za zaměstnavatele (20,73 %)	621,90	1 539,94	2 301,03	2 301,03
13. a 14. plat po odečtení soc. pojištění za zaměstnance	2 576,40	6 156,80	20 385,39	35 242,54
Daň z toho	117,38	332,21	1 185,92	4 228,29
Daň celkem	117,38	6 634,70	47 573,11	95 186,90
Čistá mzda	17 737,42	36 017,18	94 458,65	150 844,86
Daňové zatížení	15,54%	30,74%	39,45%	41,98%

V Rakousku se nejedná o daňové zvýhodnění, ale o slevu na dani. To tedy znamená, že poplatníci nemohou dostat daňový bonus. Pokud má dítě do 18 let, sleva činí 1 500 EUR (38 468 Kč). Měsíčně tato sleva činí 125 EUR (3 205,63 Kč). U minimální mzdy si lze všimnout, že slevy na dani jsou vyšší než daň z hrubých mezd, a stejně musí odvést daň. Je to způsobeno daní z 13. a 14. platu. Tyto platby podléhají nižším sazbám daně, ale z toho důvodu si na tuto daň nemůže poplatník uplatnit slevy na dani.

Tabulka 26 – Komparace daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
ČR	2,66%	15,88%	22,63%	24,28%
Rakousko	15,54%	30,74%	39,45%	41,98%
Rozdíl	-12,88%	-14,86%	-16,82%	-17,70%

Daňové zatížení opět roste u obou států a opět roste i velikost rozdílu. U minimální mzdy rozdíl 12,88 % zapříčinil daňový bonus, na který má český poplatník nárok. Rakouský poplatník s minimální mzdou sice neplatil daň z hrubých mezd, ale platil ji z 13. a 14. platu, a také musí platit vyšší odvody na sociální pojištění. Rozdíl výše zdanění je rostoucí, a to z důvodu, že i když při přepočtu na koruny je rakouská sleva vyšší, v rámci výše příjmu a výše daní není sleva tak významná jako v ČR.

Komparace daňové zátěže při využití slevy na 3 děti (daňové zvýhodnění)

V tomto modelovém příkladu mají poplatníci nárok na základní daňové slevy/nezdanitelné části základu daně a také mají 3 děti, z nichž 2 mají věk do 18 let a jedno nad 19 let.

Tabulka 27 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance se 3 dětmi v ČR (vlastní zpracování)

Kč	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Hrubá mzda	182 400	425 292	1 275 876	2 126 460
Sociální pojištění za zaměstnavatele (24,8 %)	45 235	105 472	316 417	421 890
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele (9 %)	16 416	38 276	114 829	191 381
Sociální pojištění za zaměstnance (6,5 %)	11 856	27 644	82 932	110 576
Zdravotní pojištění za zaměstnance (4,5 %)	8 208	19 138	57 414	95 691
Zaokrouhlený ZD	182 400	425 200	1 275 800	2 126 400
Daň 15 %	27 360	63 780	191 370	255 175
Daň 23 %	0	0	0	97 817
Slevy na dani (sleva na poplatníka)	27 840	27 840	27 840	27 840
Daň po slevách	0	35 940	163 530	325 152
Daňové zvýhodnění na 3 děti	65 364	65 364	65 364	65 364
Výsledná daňová povinnost	-65 364	-29 424	98 166	259 788
Čistá mzda	227 700	407 934	1 037 364	1 660 405
Daňové zatížení	-24,84%	4,08%	18,69%	21,92%

Daňové zvýhodnění na 3 děti je dohromady 65 364 Kč (za první dítě 15 204 Kč, za druhé dítě 22 320 Kč a za třetí dítě 27 840 Kč). Poplatník s minimální mzdou má v tomto případě dokonce záporné daňové zatížení (-24,84 %), jelikož je daňový bonus vyšší než odvody na pojištění. Nízké daňové zatížení má také poplatník s průměrnou mzdou (4,08 %), jelikož oproti předchozímu příkladu mu vyšel daňový bonus. U ostatních výši příjmů se daňové zvýhodnění opět chová jako sleva na dani, jelikož nevytváří daňový bonus, ovšem pořád ve velké míře snižuje daňovou zátěž.

Tabulka 28 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance se 3 dětmi v Rakousku (vlastní zpracování)

EUR	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Hrubá mzda	21 000	52 000	156 000	260 000
13. a 14. plat	3 000	7 428,57	22 285,71	37 142,86
Hrubá mzda po odečtení 13. a 14. platu	18 000	44 571,43	133 714,29	222 857,14
Sociální pojištění za zaměstnance (15,12 %) (18,12 %)	2 721,60	8 076,34	12 067,92	12 067,92
Sociální pojištění za zaměstnavatele (21,23 %)	3 821,40	11 039,60	14 139,18	14 139,18
Paušální odpočet	132	132	132	132
Zdanitelný příjem	15 146,40	36 363,09	121 514,37	210 657,22
Daň z toho	829,28	8 202,50	48 287,18	92 858,61
Sleva na dani za dopravu	400	400	400	400
Sleva za 3 děti	3 500,00	3 500,00	3 500,00	3 500,00
Daň po slevě	0,00	4 302,50	44 387,18	88 958,61
13. a 14. plat	3 000	7 428,57	22 285,71	37 142,86
Sociální pojištění za zaměstnance (14,12 %) (17,12 %)	423,60	1 271,77	1 900,32	1 900,32
Sociální pojištění za zaměstnavatele (20,73 %)	621,90	1 539,94	2 301,03	2 301,03
13. a 14. plat po odečtení soc. pojištění za zaměstnance	2 576,40	6 156,80	20 385,39	35 242,54
Daň z toho	117,38	332,21	1 185,92	4 228,29
Daň celkem	117,38	4 634,70	45 573,11	93 186,90
Čistá mzda	17 737,42	38 017,18	96 458,65	152 844,86
Daňové zatížení	15,54%	26,89%	38,17%	41,21%

Sleva na děti se v Rakousku nestupňuje podle počtu nezaopatřených dětí jako v ČR. V Rakousku se sleva naopak snižuje, pokud má nezaopatřené dítě 19 let a více. Sleva na děti do 18 let je 1 500 EUR (38 467,5 Kč), nad 18 let 500 EUR (12 822,5 Kč). Daňové zatížení

rakouského poplatníka vydělávajícího minimální mzdu se nijak nezměnilo, protože výše slev již neovlivňuje jeho daňové zatížení. Oproti příkladu s jedním dítětem, nejvyšší míru snížení zaznamenal poplatník vydělávající průměrnou mzdu. Je to způsobeno tím, že při jeho daňové povinnosti před slevami, je sleva na děti významnější, než u bohatších poplatníků.

Tabulka 29 – Komparace daňového zatížení zaměstnance se 3 dětmi v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
ČR	-24,84%	4,08%	18,69%	21,92%
Rakousko	15,54%	26,89%	38,17%	41,21%
Rozdíl	-40,38%	-22,81%	-19,48%	-19,29%

Nejvyšší rozdíl zaznamenala daňové zatížení u minimální mzdy. Je to způsobeno vysokým daňovým bonusem pro českého poplatníka, zatímco pro rakouského poplatníka se míra zdanění nemění od počtu jednoho vyživovaného dítěte do 18 let. Velký rozdíl je také u daňového zatížení průměrné mzdy, jelikož českému poplatníkovi vznikl daňový bonus, zatímco rakouskému poplatníkovi slevy nestačili ani na snížení daňové povinnosti na nulu. Ovšem i u 3násobku a 5násobku průměrné mzdy je v ČR více snížena daňová zátěž oproti Rakousku, pokud se podíváme na předchozí příklad s jedním dítětem. To je ale také způsobeno tím, že jedno dítě má nad 19 let. V ČR to není žádný rozdíl, zatímco v Rakousku je sleva na dani snížena z 1 500 EUR (38 467,5 Kč) na 500 EUR (12 822,5 Kč). Rozdíl daňového zatížení v tomto případě naopak postupně klesá, jelikož u minimální mzdy je 40,38 %, u průměrné 22,81 % a poté 19,48 % a 19,29 %. Klesající charakter je způsoben vyšší daňového bonusu a poté vyšší slevy za děti.

Komparace daňové zátěže při využití slevy na manželku (jediného vydělávajícího/samoživitele) a 1 dítě

V následujícím modelovém příkladu budou poplatníci využívat základní slevy na dani/nezdanitelné části základu daně a slevu na manželku (v Rakousku sleva na jediného vydělávajícího/samoživitele). Jelikož sleva v Rakousku vyžaduje jiné podmínky, poplatníci využijí také daňové zvýhodnění/daňovou slevu na 1 dítě. Dítě má do 18 let. Aby bylo možné v ČR uplatnit slevu na manžela/ku, jeden z manželů nesmí mít příjem za rok vyšší než 68 000 Kč. V Rakousku nesmí mít jeden z manželů vyšší příjem než 6 000 EUR (153 870 Kč).

Tabulka 30 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem a slevou na manželku v ČR (vlastní zpracování)

Kč	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Hrubá mzda	182 400	425 292	1 275 876	2 126 460
Sociální pojištění za zaměstnavatele (24,8 %)	45 235	105 472	316 417	421 890
Zdravotní pojištění za zaměstnavatele (9 %)	16 416	38 276	114 829	191 381
Sociální pojištění za zaměstnance (6,5 %)	11 856	27 644	82 932	110 576
Zdravotní pojištění za zaměstnance (4,5 %)	8 208	19 138	57 414	95 691
Zaokrouhlený ZD	182 400	425 200	1 275 800	2 126 400
Daň 15 %	27 360	63 780	191 370	255 175
Daň 23 %	0	0	0	97 817
Slevy na dani (sleva na poplatníka)	27 840	27 840	27 840	27 840
Sleva na manželku	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevách	0	11 100	138 690	300 312
Daňové zvýhodnění na dítě	15 204	15 204	15 204	15 204
Výsledná daňová povinnost	-15 204	-4 104	123 486	285 108
Čistá mzda	177 540	382 614	1 012 044	1 635 085
Daňové zatížení	2,66%	10,04%	20,68%	23,11%

Pro poplatníka vydělávajícího minimální mzdu sleva na manželku nemá žádný vliv, jelikož celou daň již pokryla základní sleva na poplatníka. Výsledek je tedy pro tohoto poplatníka stejný jako předchozí příklad s daňovým zvýhodněním na jedno dítě. Poplatník vydělávající průměrnou mzdu slevu na manželku „pocítí“, jelikož mu sníží daň natolik, že daňové zvýhodnění na 1 dítě vytvoří daňový bonus ve výši 4 104 Kč. U vyšších příjmů tato sleva samozřejmě pomohla snížit daňovou zátěž, oproti příkladu pouze se základní slevou na poplatníka a daňového zvýhodnění na jedno dítě.

Tabulka 31 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem a slevou na jediného vydělávajícího v Rakousku (vlastní zpracování)

EUR	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Hrubá mzda	21 000,00	52 000,00	156 000,00	260 000,00
13. a 14. plat	3 000,00	7 428,57	22 285,71	37 142,86
Hrubá mzda po odečtení 13. a 14. platu	18 000,00	44 571,43	133 714,29	222 857,14
Sociální pojištění za zaměstnance (15,12 %) (18,12 %)	2 721,60	8 076,34	12 067,92	12 067,92
Sociální pojištění za zaměstnavatele (21,23 %)	3 821,40	11 039,60	14 139,18	14 139,18
Paušální odpočet	132,00	132,00	132,00	132,00
Zdanitelný příjem	15 146,40	36 363,09	121 514,37	210 657,22
Daň z toho	829,28	8 202,50	48 287,18	92 858,61
Sleva na dani za dopravu	400,00	400,00	400,00	400,00
Sleva za jedno dítě	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00
Sleva za jediného vydělávajícího	494,00	494,00	494,00	494,00
Daň po slevě	-494,00	5 808,50	45 893,18	90 464,61
13. a 14. plat	3 000,00	7 428,57	22 285,71	37 142,86
Sociální pojištění za zaměstnance (14,12 %) (17,12 %)	423,60	1 271,77	1 900,32	1 900,32
Sociální pojištění za zaměstnavatele (20,73 %)	621,90	1 539,94	2 301,03	2 301,03
13. a 14. plat po odečtení soc. pojištění za zaměstnance	2 576,40	6 156,80	20 385,39	35 242,54
Daň z toho	117,38	332,21	1 185,92	4 228,29
Daň celkem	-776,62	6 140,70	47 079,11	94 692,90
Čistá mzda	18 631,42	36 511,18	94 952,65	151 338,86
Daňové zatížení	11,28%	29,79%	39,13%	41,79%

Sleva na jediného vydělávajícího/samoživitele může vyústit v tzv. negativní daň. Toho si můžeme všimnout u minimální mzdy. Poplatník s touto mzdou má slevy vyšší než je daň z hrubých příjmů, takže celá sleva vytvoří negativní daň. Poté se tato negativní daň upraví o daňovou povinnost z 13. a 14. platu. K výsledku rozdílu se připočte ještě vrácení 400 EUR (10 258 Kč) ze sociálního pojištění. Výsledná záporná daň je tedy 776,62 EUR (19 916,42 Kč). U zbytku mezd z tabulky nedochází k negativní dani, sleva na samoživitele tedy pouze snižuje daň. Výše tato slevy (pokud má poplatník jedno dítě) není tak významná, u vyšších mezd tedy snižuje daňové zatížení pouze nízce.

Tabulka 32 – Komparace daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem a slevou na manželku/jediného vydávajícího v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

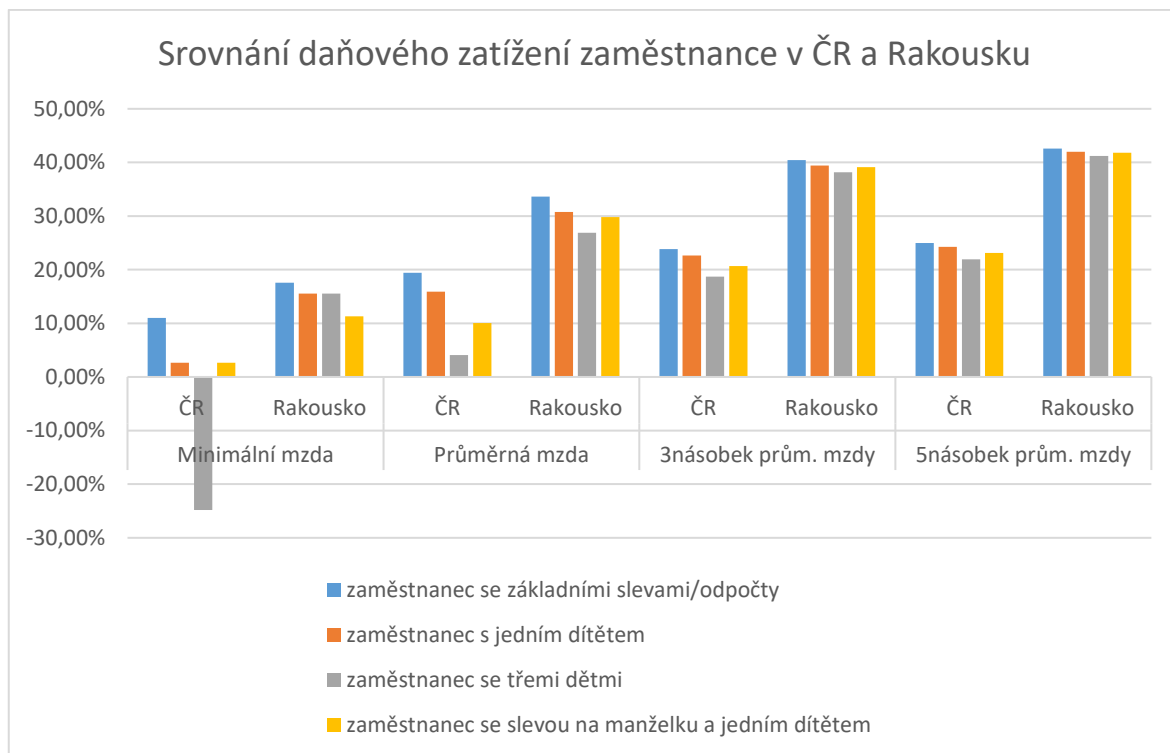
	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
ČR	2,66%	10,04%	20,68%	23,11%
Rakousko	11,28%	29,79%	39,13%	41,79%
Rozdíl	-8,62%	-19,75%	-18,45%	-18,68%

U rozdílu daňového zatížení minimálních mezd již není takový rozdíl jako v některých předchozích příkladech a to kvůli rakouské negativní dani. Naopak největší rozdíl je u průměrných mezd a to z důvodu daňového bonusu českého poplatníka. Rakouskému poplatníkovi slevy nestačili ani na snížení daně na 0, zatímco český poplatník má nárok na daňový bonus. U 3násobku průměrné mzdy je rozdíl v míře daňového zatížení mírně nižší než u průměrné mzdy. Je to způsobeno tím, že český poplatník s 3 násobkem průměrné mzdy nemá nárok na daňový bonus. U 5násobku průměrné mzdy se rozdíl zase zvyšuje. Vysoké rozdíly u bohatších poplatníků opět indikují vysoké zdanění bohatších poplatníků.

Vyhodnocení komparace daňového zatížení zaměstnanců dle předchozích modelových příkladů

V této poslední části podkapitoly komparace daňové zátěže z příjmů ze závislé činnosti bude souhrnně vyhodnoceno daňové zatížení českého a rakouského zaměstnance na základě předchozích čtyřech modelových příkladů.

Obrázek 6 – Komparace daňového zatížení zaměstnanců v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

Na obrázku č. 6 je uvedena komparace všech předchozích modelových příkladů. Data jsou seřazena v dané posloupnosti uplatnění slev a odpočtů, a jsou také rozdělena podle výše příjmu. Hned na první pohled můžeme vidět, že daňové zatížení v Rakousku je vyšší ve všech případech.

Nejmenší rozdíl v míře zdanění vykazují zaměstnanci se základními slevami/odpočty. Rozdíl má rostoucí charakter. U minimální mzdy je rozdíl 6,58 %. Českému poplatníkovi s minimální mzdou vyšla nulová daň, jelikož je sleva na poplatníka vyšší než vypočtená daň z jeho příjmů. Rakouský poplatník daň sice odvádí na rozdíl od českého poplatníka, ale daň není moc vysoká, a také jeho sazba na odvody sociálního pojištění je nižší z důvodu nízkého příjmu (sazba je snížena o 3 %). U průměrné mzdy je rozdíl již 14,17 %. Tento rozdíl je opět způsoben výší slev, které si poplatníci mohou uplatnit a také vyšší progresivní sazbou v Rakousku. Rozdíl zde také tvoří vyšší odvody na sociální pojištění, jelikož rakouský poplatník odvádí 17,12 % hrubé mzdy. U 3násobku průměrné mzdy je rozdíl 16,59 %. Rakouský poplatník sice překročil maximální vyměřovací základ pro odvody sociálního pojištění, ale zase se kvůli vyšším příjmům je jeho příjem zdaněn vyššími progresivními sazbami daně. U 5násobku průměrné mzdy je rozdíl již nevykazuje tak

vysoké tempo růstu, jelikož i český poplatník dosáhl maximálního vyměřovacího základu pro odvody sociálního pojištění.

U poplatníka s jedním dítětem rostou celkové rozdíly daňového zatížení mezi českým a rakouským poplatníkem. Je to způsobeno jednak fungováním daňového zvýhodnění v ČR, tak i výší slevy, jelikož i když je rakouská sleva po přepočtu na Kč vyšší než české daňové zvýhodnění, není pro rakouského poplatníka tato sleva v tak významné výši, jako daňové zvýhodnění pro českého poplatníka. Rozdíl u poplatníka s minimální mzdou je 12,88 %. U minimální mzdy je rozdíl způsoben možností daňového bonusu pro českého poplatníka. U průměrné mzdy je rozdíl 14,86 %. U 3násobku průměrné mzdy je rozdíl 16,82 % a u 5násobku 17,70 %.

U poplatníka se třemi dětmi jsou rozdíly ještě vyšší. Zde je ale u rozdílů opačný trend, jelikož rozdíly klesají. Je to způsobeno opět tedy fungováním daňového zvýhodnění, ale také tím, že v ČR je daňové zvýhodnění vyšší na každé dítě (až do 3., od 3. dítěte je daňové zvýhodnění stejné jako na 3. dítě), zatímco v Rakousku je sleva neměnná a dokonce pokud má nezaopatřené dítě nad 19 let, sleva se snižuje z 1 500 EUR (38 467,5 Kč) na 500 EUR (12 822,5 Kč). V modelových příkladech byly 2 děti nezletilé a 1 mělo nad 19 let. Nejvyšší rozdíl je u minimální mzdy, jelikož je celé daňové zvýhodnění vyplaceno jako daňový bonus, zatímco rakouský poplatník má stejné daňové zatížení, jako při slevě na 1 dítě. Rozdíl je 40,38 %. U průměrné mzdy je rozdíl 22,81 %. U 3násobku průměrné mzdy je rozdíl 19,48 % a u 5násobku 19,29 %.

Posledním modelovým příkladem je využití slevy na manželku a daňového zvýhodnění/slevy na jedno dítě. Dítě je v modelovém příkladu také, jelikož v Rakousku není možné využít slevu na jediného vydávajícího/samoživitele pokud poplatník nemá alespoň 1 dítě. Rozdílem mezi českou slevou na manželku a rakouskou slevou je v tom, že rakouská sleva může vytvořit tzv. negativní daň, a to za předpokladu, že slevy na dani pokryjí daň z hrubých mezd (bez 13. a 14. platu). Pokud poplatníkovi vznikne nárok na negativní daň, má také nárok na vrátnou sociálních odvodů v maximální výši 400 EUR (10 258 Kč). Rozdíly zde již nejsou jen rostoucí nebo klesající. U minimálních mezd je rozdíl 8,62 %, je to způsobeno výše zmíněnou negativní daní a vrátnou 400 EUR (10 258 Kč) sociálního pojištění. U průměrných mezd je rozdíl 19,75 %. Tento velký nárůst zapříčinil daňový bonus českého poplatníka, zatímco rakouský poplatník již nemá nárok na získání negativní daně a slevy nepokryjí ani daňovou povinnost. U 3násobku průměrné mzdy je rozdíl 18,45 % a u 5násobku 18,63 %. Vysoké rozdíly u vysoko příjmových poplatníků jsou způsobeny výší

slev, jelikož rakouská sleva na jediného vydělávajícího je po přepočtu nižší než česká sleva na manžela/manželku.

6.4 Komparace daňové zátěže poplatníků pobírající starobní důchod

V této podkapitole bude porovnáno daňové zatížení poplatníků pobírající starobní důchod na jednom modelovém příkladu. Na rozdíl od příjmů ze závislé činnosti nebudou v modelovém příkladu příjmy 3násobek a 5násobek průměrné mzdy, ale 3násobek a 5násobek minimální mzdy, a to z důvodu českého osvobození starobních důchodů do 36násobku minimální mzdy.

Tabulka 33 – Výpočet čistého starobního důchodu a daňového zatížení v ČR (vlastní zpracování)

Kč	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek min. mzdy	5násobek min. mzdy
Hrubý příjem	182 400	425 292	547 200	912 000
Sociální pojištění (6,5 %)	0	0	0	0
Zdravotní pojištění (4,5 %)	0	0	0	0
Základ daně	0	0	0	364 800
Zaokrouhlený ZD	182 400	425 200	1 275 800	364 800
Daň 15 %	0	0	0	54 720
Daň 23 %	0	0	0	0
Slevy na dani (sleva na poplatníka)	27 840	27 840	27 840	27 840
Výsledná daňová povinnost	0	0	0	26 880
Čistá mzda	182 400	425 292	547 200	885 120
Daňové zatížení	0,00%	0,00%	0,00%	2,95%

Český penzista daní svůj starobní důchod až od 36 násobku minimální mzdy. Pokud je jeho důchod vyšší, daní část, která je nad 36 násobek minimální mzdy. Poplatník pobírající starobní důchod neplatí žádné sociální, ani zdravotní pojištění, platí tedy pouze daň. Z tabulky můžeme tedy vidět, že daní částku až nad 547 200 Kč za rok. Při 5násobku minimální mzdy je jeho daňové zatížení 2,95 %.

Tabulka 34 – Výpočet čistého starobního důchodu a daňového zatížení v Rakousku (vlastní zpracování)

EUR	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek min. mzdy	5násobek min. mzdy
Hrubý příjem	21 000,00	52 000,00	63 000,00	105 000,00
13. a 14. plat	3 000,00	7 428,57	9 000,00	15 000,00
Hrubá mzda po odečtení 13. a 14. platu	18 000,00	44 571,43	54 000,00	90 000,00
Sociální pojištění za zaměstnance (5,1 %)	918,00	2 273,14	2 754,00	3 396,60
Zdanitelný příjem	17 082,00	42 298,29	51 246,00	86 603,40
Daň z toho	1 216,40	10 695,28	14 453,32	30 899,63
Sleva na dani pro důchodce	593,84	0,00	0,00	0,00
Daň po slevě	622,56	10 695,28	14 453,32	30 899,63
13. a 14. plat	3 000,00	7 428,57	9 000,00	15 000,00
Sociální pojištění za zaměstnance (5,1 %)	153,00	378,86	459,00	566,10
13. a 14. plat po odečtení soc. pojištění za zaměstnance	2 847,00	7 049,71	8 541,00	14 433,90
Daň z toho	133,62	385,78	475,26	828,83
Daň celkem	756,18	11 081,06	14 928,58	31 728,47
Čistá mzda	19 172,82	38 266,94	44 858,42	69 308,83
Daňové zatížení	8,70%	26,41%	28,80%	33,99%

Rakouský důchodce daní svůj starobní důchod vždy. Rozdílem také je, že si platí zdravotní pojištění (zdravotní pojištění je v Rakousku součástí sociálního) ve výši 5,1 %. Pokud rakouský důchodce pobírá penzi do výše 17 500 EUR (448 787,5 Kč)/rok má nárok na slevu ve výši 825 EUR (21 157,13 Kč). Pokud má příjem od 17 500 EUR do 25 500 EUR (653 947,5 Kč), sleva se snižuje až do nuly. Penzisté nemají nárok na standardní odpočty ve výši 132 EUR, ani slevu na dopravu ve výši 400 EUR (10 258 Kč) jako zaměstnanci. Poplatník se starobním důchodem ve výši minimální mzdy má nárok pouze na sníženou část slevy. Penzisté s vyššími příjmy v modelovém příkladu slevu uplatnit nemohou. Nejnižší daňové zatížení má tedy důchodce se starobním důchodem ve výši minimální mzdy, a to 8,70 %. Poté je rapidní skok v míře zdanění, mezi výší minimální a průměrné mzdy. Je to způsobeno nemožností uplatnit slevy na dani, a také jelikož se důchodce s průměrným příjmem dostává do vyšších daňových sazeb. U 3násobku minimální mzdy je daňové zatížení ve výši 28,80 % a u 5násobku 33,99 %.

Tabulka 35 – Komparace daňového zatížení starobních důchodů v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek min. mzdy	5násobek min. mzdy
ČR	0,00%	0,00%	0,00%	2,95%
Rakousko	8,70%	26,41%	28,80%	33,99%
Rozdíl	-8,70%	-26,41%	-28,80%	-31,04%

Rozdíl v míře daňového zatížení má rostoucí trend. V ČR je důchod zdaněn až od 36násobku minimální mzdy a pokud penzista pobírá více, daní pouze část nad tento 36násobek. Rozdíl až po roční 3násobek minimální mzdy je výše rakouského daňového zatížení. U 5násobku minimální mzdy je daňové zatížení v ČR extrémně nižší, než u rakouského poplatníka. Daňové zatížení je v ČR 2,95 %, zatímco v Rakousku je 33,99 %.

6.5 Komparace daňové zátěže samostatně výdělečných osob

V této podkapitole bude provedena komparace daňové zátěže samostatně výdělečných poplatníků. Modelové příklady budou obsahovat paušální výdaje a také určité skutečné výdaje, jelikož v Rakousku může OSVČ při uplatnění paušálních výdajů ještě odečíst určité skutečné výdaje. Příjmy OSVČ jsou dány stejně jako u příjmů ze závislé činnosti, tedy minimální mzda, průměrná mzda, 3násobek průměrné mzdy a 5násobek průměrné mzdy. Daňové zatížení bude počítáno jako podíl odvodů poplatníka a součtu zdanitelných příjmů. Daňové zatížení nebude počítáno ze základu daně, jelikož poplatníci uplatňují paušální výdaje a daňové zatížení by mohlo být zkresleno.

Komparace daňové zátěže OSVČ z řemeslné živnosti (kovář)

V následujícím modelovém příkladu bude provedena komparace daňové zátěže OSVČ z řemeslné živnosti za použití paušálních výdajů. Jedná se o řemeslnou činnost kovářství. Poplatníci nemají děti ani neuplatňují žádné jiné slevy, kromě základních. U českého poplatníka jsou uplatněny paušální výdaje ve výši 80 %. U rakouského poplatníka jsou uplatněny paušální výdaje ve výši 12 % a skutečně vynaložené výdaje. Skutečné výdaje jsou dohromady 70 %, 50 % tvoří výdaje na nákup zboží a materiálu a 20 % tvoří mzdy.

Tabulka 36 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení z řemeslné živnosti v ČR (vlastní zpracování)

Kč	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Součet zdanitelných příjmů	182 400,00	425 292,00	1 275 876,00	2 126 460,00
Výdaje (80 %)	145 920,00	340 233,60	1 020 700,80	1 600 000,00
Základ daně	36 480,00	85 058,40	255 175,20	526 460,00
Sociální pojištění	31 049,00	31 049,00	37 256,00	76 864,00
Zdravotní pojištění	28 708,00	28 708,00	28 708,00	35 537,00
Zaokrouhlený ZD	36 400,00	85 000,00	255 100,00	526 400,00
Daň	5 460,00	12 750,00	38 265,00	78 960,00
Sleva na dani (poplatník)	27 840,00	27 840,00	27 840,00	27 840,00
Daň po slevách	0,00	0,00	10 425,00	51 120,00
Čistý zisk	-23 277,00	25 301,40	178 786,20	362 939,00
Míra zdanění	32,76%	14,05%	5,99%	7,69%

U řemeslných živností je v ČR možnost uplatnit 80 % příjmu jako paušální výdaje, maximálně však z 2 000 000 Kč, maximálně tedy 1 600 000 Kč. Limit příjmů dvou milionů Kč přesáhl 5násobek průměrné mzdy, jeho výdaje jsou tedy 1,6 milionu Kč.

Nejvyšší daňové zatížení je u minimální mzdy. Je to způsobeno minimálními vyměřovacími základy sociálního a zdravotního pojištění, jelikož stejné odvody na pojištění platí i poplatník s výdělkem ve výši průměrné mzdy. Daňové zatížení u poplatníka s průměrnou mzdou je 14,05 %. Celé daňové zatížení tvoří pouze odvody pojištění, jelikož daň po uplatnění slevy na poplatníka je 0. Proto má tedy nejvyšší daňové zatížení poplatník s výdělkem ve výši minimální mzdy, jelikož minimální odvody pojištění pro něj tvoří větší část výdělku, než u poplatníka s příjmem ve výši průměrné mzdy. Nejnižší daňové zatížení má 3násobek průměrné mzdy, jelikož odvádí minimální povinnost na zdravotní pojištění a daň je oproti příjmům nízká, jelikož velkou část vypočtené daně pokrývá sleva na poplatníka. Poplatník s příjmem ve výši 5násobku průměrné mzdy má daňové zatížení 7,69 %. Daňové zatížení je vyšší oproti poplatníkovi s 3násobkem z důvodu, že poplatník překročil limit pro uplatňování paušálních výdajů. Z toho důvodu musí odvést i vyšší odvody na pojištění. Samozřejmě platí také vyšší daň.

Tabulka 37 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení z řemeslné živnosti v Rakousku (vlastní zpracování)

EUR	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Součet zdanitelných příjmů	21 000,00	52 000,00	156 000,00	260 000,00
Paušální odpočet (12 %)	0,00	6 240,00	18 720,00	26 400,00
Speciální odpočet pro osoby s malým obratem (45 %)	9 450,00	0,00	0,00	0,00
Odpočet samostatně výdělečných osob	3 150,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00
Skutečně vynaložené výdaje (70 % z příjmů)	14 700,00	36 400,00	109 200,00	182 000,00
Sociální pojištění	5 761,98	14 076,64	20 971,95	20 971,95
Základ daně	0,00	0,00	2 608,05	26 128,05
Daň	0,00	0,00	0,00	4 244,82
Čistý zisk	-8 911,98	-4 716,64	7 108,05	26 383,23
Míra zdanění	27,44%	27,07%	13,44%	9,70%

Rakouští poplatníci si u odborných a podnikatelských činnostech, které nejsou pouze poradenská činnost, mohou uplatnit paušální výdaje ve výši 12 % příjmu, ale pouze do limitu 220 000 EUR (5 641 900 Kč). Rakouští OSVČ mají také odpočet za investice do majetku. Do výše příjmů 30 000 EUR (769 350 Kč) si mohou uplatnit 15 %, aniž by museli investovat. 15 % z příjmu do 30 000 EUR mohou uplatnit vždy jako nezdanitelné minimum. Poplatník s příjmem ve výši minimální mzdy si tedy mohl uplatnit 15 % z 21 000 EUR (538 545 Kč), což je 3 150 EUR (80 781,75 Kč). Ostatní poplatníci uplatňují 15 % z 30 000 EUR (769 350 Kč), tedy 4 500 EUR (115 402,5 Kč). Pokud má poplatník příjmy do 35 000 EUR (897 575 Kč), může uplatnit vyšší paušální výdaje a to ve výši 45 % (pokud se jedná o poplatníka poskytující služby, tak 20 %).

V modelovém příkladu daňové zatížení klesá s výší příjmů. Nejvyšší zatížení má tedy poplatník, který má příjem ve výši minimální mzdy. Jeho daňové zatížení je 27,44 %. Takto vysoké daňové zatížení je způsobeno odvodem na sociální pojištění. U průměrné mzdy je daňové zatížení lehce nižší, je 27,07 %. Poplatník opět neplatí žádnou daň a daňové zatížení tedy tvoří pouze odvody na sociální pojištění. Daňové zatížení je zde nižší z toho důvodu, že u OSVČ část daňového zatížení tvoří pevná částka, proto má tedy poplatník, který si vydělal průměrnou mzdu daňové zatížení nižší, než poplatník s minimální. Poplatník, který si za rok vydělal 3násobek průměrné mzdy, také neplatí daň a jeho daňové zatížení tvoří opět pouze odvody na sociální pojištění. Jeho daňové zatížení je 13,44 %, jelikož jeho příjem

překročil maximální vyměřovací základ, který je u OSVČ 6 475 EUR (166 051,38 Kč) /měsíčně. Nejnižší daňové zatížení má poplatník s 5násobkem průměrné mzdy a to 9,70 %, a to i přes to, že překročil maximální limit pro uplatnění paušálních výdajů. Stejně jako poplatník s 3násobkem překročil maximální vyměřovací základ pro odvody sociálního pojištění. Dalším důvodem je také nízká daň, jelikož jeho základ daně je „pouze“ 26 128,05 EUR (670 053,8 Kč), a podle progresivních sazeb je do částky 11 000 EUR (282 095 Kč) nulová sazba.

Tabulka 38 – Komparace daňového zatížení řemeslné živnosti v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
ČR	32,76%	14,05%	5,99%	7,69%
Rakousko	27,44%	27,07%	13,44%	9,70%
Rozdíl	5,32%	-13,02%	-7,46%	-2,01%

Daňové zatížení v Rakousku je nižší pouze u poplatníka s příjmy ve výši minimální mzdy. Poté je daňové zatížení vyšší než u českého poplatníka. U poplatníků s výdělkem ve výši minimální mzdy je výše daňového zatížení v ČR způsobena minimálním vyměřovacím základem, jelikož poplatník i s nízkým základem daně musí odvést pro něj vysoké odvody, zatímco v Rakousku odvádí procentní sazbu z příjmů + pevnou část sociálního pojištění. U poplatníků s výdělkem průměrné mzdy je rozdíl 13,02 %. Zde je to opět způsobeno odvody na pojištění, jelikož český poplatník odvádí minimální základ, zatímco rakouský poplatník opět platí procentní a pevnou část. U poplatníků s 3násobkem průměrné mzdy se rozdíl snižuje, jelikož rakouský poplatník má pořád nulovou daňovou povinnost a na rozdíl od českého poplatníka jeho příjem přesáhl maximální vyměřovací základ. Nejnižší rozdíl je u 5násobku průměrné mzdy, jelikož rakouský poplatník přesáhl maximální vyměřovací základ pro odvody pojištění a jeho daň není oproti příjmům vysoká (jako u příjmů ze závislé činnosti).

Komparace daňové zátěže OSVČ z volné živnosti (účetní)

V této části práce bude provedena komparace daňové zátěže poplatníků z volné živnosti, přesněji se bude jednat o účetní. Poplatníci evidují skutečné výdaje ve výši 30 % z příjmu (jedná se o kancelářské potřeby, drobnou elektroniku, software, apod.). Poplatníci uplatňují pouze základní slevy a odpočty. Český poplatník má nárok na paušální výdaje ve výši 60 %, rakouský poplatník ve výši 12 %.

Tabulka 39 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení volné živnosti v ČR (vlastní zpracování)

Kč	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Součet zdanitelných příjmů	182 400,00	425 292,00	1 275 876,00	2 126 460,00
Výdaje (60 %)	109 440,00	255 175,20	765 525,60	1 200 000,00
Základ daně	72 960,00	170 116,80	510 350,40	926 460,00
Sociální pojištění	31 049,00	31 049,00	74 512,00	135 264,00
Zdravotní pojištění	28 708,00	28 708,00	34 449,00	62 537,00
Zaokrouhlený ZD	72 900,00	170 100,00	510 300,00	926 400,00
Daň	10 935,00	25 515,00	76 545,00	138 960,00
Sleva na dani (poplatník)	27 840,00	27 840,00	27 840,00	27 840,00
Daň po slevách	0,00	0,00	48 705,00	111 120,00
Čistý zisk	13 203,00	110 359,80	352 684,40	617 539,00
Míra zdanění	32,76%	14,05%	12,36%	14,53%

Nejvyšší míru zdanění vykazuje poplatník s příjmy ve výši minimální mzdy a to 32,76 %. Sice platí nulovou daň, ale musí platit dané minimální odvody na sociální a zdravotní pojištění, které jsou vůči výši jeho příjmu vysoké. Poplatník, který měl příjmy ve výši průměrné mzdy, má daňové zatížení 14,05 %. Tento rapidní pokles je způsoben tím, že poplatník s touto výší příjmů neplatí žádnou daň, jelikož sleva na poplatníka ji celou pokryje. Dále také je to způsobeno minimálními odvody na pojištění, jelikož poplatník s výdělkem průměrné mzdy platí minimální výši odvodů stejně jako poplatník s příjmem ve výši minimální mzdy. Tyto odvody tedy u tohoto poplatníka tvoří významně nižší podíl.

Nejnižší daňové zatížení má poplatník s výdělkem 3násobku průměrné mzdy. Je to opět způsobeno odvody na pojištění, jelikož i když je odvod na sociální pojištění vyšší než u předchozí výše příjmu, odvody na zdravotní pojištění jsou pouze nízce vyšší. Poplatník odvádí i daň, ovšem pořád jsou tyto odvody v porovnání s výší příjmu nižší, než u ostatních výší výdělků. Poplatník s výdělkem 5násobku průměrné mzdy má druhé nejvyšší daňové zatížení a to 14,53 %. Zvýšení mezi 3násobkem a 5násobkem je z důvodu maximální výše uplatnění paušálních výdajů. Poplatník může uplatnit maximálně 1 200 000 Kč, kvůli limitu daného zákonem. Tím pádem odvádí vyšší odvody na pojištění, ale také i daň.

Tabulka 40 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení volné živnosti v Rakousku (vlastní zpracování)

EUR	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Součet zdanitelných příjmů	21 000,00	52 000,00	156 000,00	260 000,00
Paušální odpočet (12 %)	0,00	6 240,00	18 720,00	26 400,00
Speciální odpočet pro osoby s malým obratem (45 %)	9 450,00	0,00	0,00	0,00
Odpočet samostatně výdělečných osob	3 150,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00
Skutečně vynaložené výdaje (30 % z příjmů)	6 300,00	15 600,00	46 800,00	78 000,00
Sociální pojištění	5 761,98	14 076,64	20 971,95	20 971,95
Základ daně	0,00	11 583,36	65 008,05	130 128,05
Daň	0,00	116,67	20 533,86	52 594,03
Čistý zisk	-511,98	15 966,69	48 974,19	82 034,03
Míra zdanění	27,44%	27,29%	26,61%	28,29%

Daňové zatížení v Rakousku klesá až do výše výdělku 3násobku průměrné mzdy, od kterého daňové zatížení roste. Daňové zatížení u výdělku ve výši minimální mzdy je 27,44 %. Je to stejné jako u předchozího příkladu, jelikož poplatník platí stejnou výši sociálního pojištění a žádnou daň. Daňové zatížení u výdělku ve výši průměrné mzdy je 27,29 %. Daňové zatížení mírně kleslo oproti předchozí výši příjmu. Je to způsobeno pevnou částí sociálního pojištění, které je pro poplatníka s výdělkem minimální mzdy větší zátěží. Poplatník s příjmem ve výši 3násobku průměrné mzdy má daňové zatížení ve výši 26,61 %. Daňové zatížení klesá, jelikož příjem přesáhl maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění. U poslední výše příjmu daňové zatížení naopak roste a to z toho důvodu, že poplatník překročil limit pro uplatňování paušálních výdajů. Poplatník tak má vyšší základ daně a dostal se do vyšších daňových pásem progresivní daně.

Tabulka 41 – Komparace daňového zatížení volné živnosti v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
ČR	32,76%	14,05%	12,36%	14,53%
Rakousko	27,44%	27,29%	26,61%	28,29%
Rozdíl	5,32%	-13,24%	-14,25%	-13,77%

Daňové zatížení pro českého OSVČ je vyšší pouze v případě výdělku do výše minimální mzdy. V tomto případě je rakouské daňové zatížení nižší o 5,32 %. Je to opět způsobeno českými minimálními odvody na pojištění. Od výše průměrné mzdy je rakouské daňové zatížení vyšší. U výše průměrné mzdy je rozdíl 13,24 %. Tento rozdíl způsobují vyšší odvody, kdy český poplatník platí pouze minimální odvody na sociální a zdravotní pojištění, zatímco rakouský poplatník platí sociální pojištění a k tomu ještě daň. Nejvyšší rozdíl je u výdělku ve výši 3násobku průměrné mzdy a to 14,25 %. Je to opět způsobeno vyšší daně a odvodů na pojištění. Rozdíl daňového zatížení u 5násobku průměrné mzdy je 13,77 %. Rozdíl klesá, jelikož daňové zatížení v ČR vzrostlo více než v Rakousku. Je to způsobeno tím, že rakouský poplatník dosáhl maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění, ale i tím, že český poplatník přesáhl limit výše příjmu pro paušální výdaje.

Komparace daňové zátěže OSVČ z volné živnosti (pedagogická činnost)

V této podkapitole bude modelový příklad pro OSVČ s příjmy z pedagogické činnosti. Pro českého poplatníka se jedná o živnost volnou, má tedy nárok na výdaje ve výši 60 % z příjmu. Rakouský poplatník má nárok na paušální výdaje ve výši 6 %. Poplatníci evidují také skutečné výdaje ve výši 10 % z příjmu na učební materiál a pomůcky. Poplatníci uplatňují pouze základní daňové odpočty a slevy.

Tabulka 42 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení volné živnosti v ČR (vlastní zpracování)

Kč	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Součet zdanitelných příjmů	182 400,00	425 292,00	1 275 876,00	2 126 460,00
Výdaje (60 %)	109 440,00	255 175,20	765 525,60	1 200 000,00
Základ daně	72 960,00	170 116,80	510 350,40	926 460,00
Sociální pojištění	31 049,00	31 049,00	74 512,00	135 264,00
Zdravotní pojištění	28 708,00	28 708,00	34 449,00	62 537,00
Zaokrouhlený ZD	72 900,00	170 100,00	510 300,00	926 400,00
Daň	10 935,00	25 515,00	76 545,00	138 960,00
Sleva na dani (poplatník)	27 840,00	27 840,00	27 840,00	27 840,00
Daň po slevách	0,00	0,00	48 705,00	111 120,00
Čistý zisk	13 203,00	110 359,80	352 684,40	617 539,00
Míra zdanění	32,76%	14,05%	12,36%	14,53%

Tento modelový příklad je stejný jako předchozí, z důvodu stejné výše uplatněných paušálních výdajů. Popis modelového příkladu viz komparace daňové zátěže OSVČ z volné živnosti (účetní).

Tabulka 43 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení volné živnosti v Rakousku (vlastní zpracování)

EUR	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
Součet zdanitelných příjmů	21 000,00	52 000,00	156 000,00	260 000,00
Paušální odpočet (6 %)	0,00	3 120,00	9 360,00	13 200,00
Speciální odpočet pro osoby s malým obratem (20 %)	4 200,00	0,00	0,00	0,00
Odpočet samostatně výdělečných osob	3 150,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00
Skutečně vynaložené výdaje (10 % z příjmu)	2 100,00	5 200,00	15 600,00	26 000,00
Sociální pojištění	5 761,98	14 076,64	20 971,95	20 971,95
Základ daně	5 788,02	25 103,36	105 568,05	195 328,05
Daň	0,00	3 886,18	40 314,03	85 194,03
Čistý zisk	8 938,02	25 717,18	69 754,03	114 634,03
Míra zdanění	27,44%	34,54%	39,29%	40,83%

Míra daňového zatížení roste s výší příjmů. Nejnižší daňové zatížení má tedy poplatník s příjmy ve výši minimální mzdy a to ve výši 27,44 %. Jelikož má nárok na odpočet ve výši 20 %, protože je poplatník s malým obratem. Kvůli dalším paušálním odpočtům je jeho daň nulová. Daňové zatížení tedy tvoří sociální pojištění.

Poplatník s výdělkem ve výši průměrné mzdy má daňové zatížení ve výši 34,54 %. Tento poplatník již nemůže uplatnit paušální výdaje ve výši 20 %, uplatňuje tedy 6 %. U této výše příjmů již paušální odpočty a skutečné výdaje nesníží daňový základ natolik, aby poplatník nemusel odvádět daň.

Poplatník s příjmem 3násobku a 5násobku průměrné mzdy mají velmi vysoké daňové zatížení. Poplatník s výdělkem 3násobku průměrné mzdy má daňové zatížení 39,29 %, poplatník s 5násobkem 40,83 %. Daňové zatížení u těchto výší příjmů neroste tak rychle jako u předchozích příjmů z důvodu dosažení maximálního vyměřovacího základu pro odvody sociálního pojištění.

Tabulka 44 – Komparace daňového zatížení volné živnosti v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

	Minimální mzda	Průměrná mzda	3násobek prům. mzdy	5násobek prům. mzdy
ČR	32,76%	14,05%	12,36%	14,53%
Rakousko	27,44%	34,54%	39,29%	40,83%
Rozdíl	5,32%	-20,49%	-26,93%	-26,31%

Rozdíly v daňovém zatížení jsou rostoucí do výše výdělku 3násobku průměrné mzdy, poté rozdíl u 5násobku průměrné mzdy klesá. Nejnižší rozdíl je tedy u poplatníků s výdělkem minimální mzdy. Rakousko má nižší daňové zatížení, rozdíl je 5,32 %. Nižší rakouské daňové zatížení je způsobené stejným důvodem jako v předchozích příkladech, jelikož je daňové zatížení stejné.

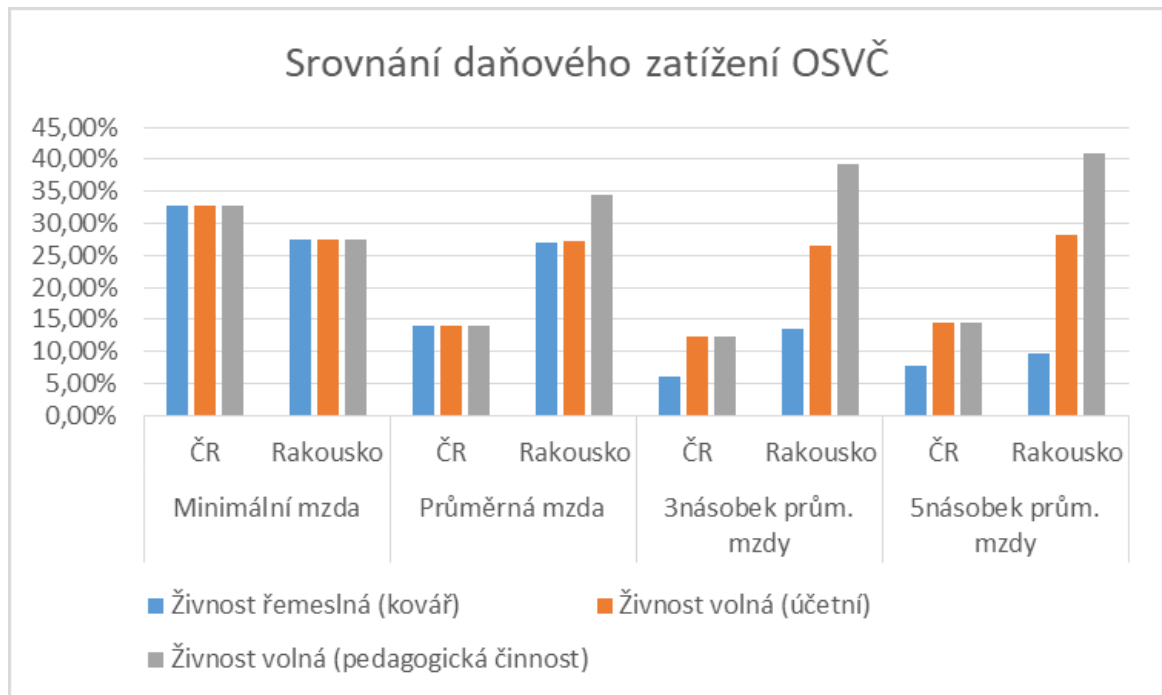
U výdělku průměrné mzdy české daňové zatížení klesá oproti minimální mzdě a je nižší než v Rakousku. Rozdíl je 20,49 %. Takto velký rozdíl je způsoben českými minimálními odvody pojištění, jelikož český poplatník s výdělkem průměrné mzdy platí pouze odvody na pojištění a žádnou daň, jelikož sleva na poplatníka celou daň pokryje. Rakouský poplatník to má naopak. Odvody na pojištění se jsou vyšší, než u předchozí výše příjmu a ještě odvádí daň, jelikož přesáhl pásmo pro nulovou sazbu.

U výdělku ve výši 3násobku průměrné mzdy je rozdíl 26,93 %. Daňové zatížení v ČR opět klesá a v Rakousku opět roste. Je to opět způsobeno hlavně výší odvodů na pojištění a v Rakousku se poplatník také dostal do vyšších pásem progresivních sazeb. U výše 5násobku průměrné mzdy daňové zatížení v ČR roste oproti předchozímu příjmu. Je to způsobeno dosažením limitu pro uplatnění paušálních výdajů. V Rakousku roste daňové zatížení, jelikož překročil limit pro uplatnění paušálních výdajů a platí tedy vyšší daně.

Výše daňového zatížení v Rakousku je ovlivněna **sazbou paušálních výdajů a skutečnými výdaji** poplatníka. Český poplatník si mohl uplatnit 60 % výdajů z příjmu, zatímco rakouský poplatník dohromady pouze 16 %.

Vyhodnocení komparace daňového zatížení OSVČ dle předchozích modelových příkladů

V této části bude provedena souhrnná komparace daňového zatížení OSVČ.

Obrázek 7 – Komparace daňového zatížení OSVČ v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)
Daňové zatížení v Rakousku je nižší pouze u výdělku ve výši minimální mzdy. Jinak je u všech ostatních výší příjmů u všech modelových příkladů daňové zatížení nižší v ČR.

Poplatníci, kteří si vydělají za rok částku ve výši minimální mzdy, mají stejnou výši daňového zatížení při uplatnění jakýchkoliv výdajů a to jak v ČR, tak v Rakousku. Je to způsobeno povinností platit odvody na pojištění a také tím, že i při nejmenších uplatněných výdajích je jejich daň stále nulová. V ČR je tato situace i pro výdělky průměrné mzdy, jelikož celé daňové zatížení opět závisí pouze na odvodech pojištění, které je v ČR dáno minimálními odvody.

Prvním modelovým příkladem byla živnost, kdy poplatníci jsou kováři (v ČR tedy živnost řemeslná). Tento modelový příklad vykázal nejnižší daňové zatížení. Jak již bylo vícekrát zmíněno, daňové zatížení v ČR je při minimální mzdě vyšší než v Rakousku. To se ovšem obrací u výdělku ve výši průměrné mzdy, jelikož daňové zatížení pro českého poplatníka rapidně klesá, zatímco pro rakouského poplatníka daňové zatížení kleslo pouze o pár setin procent. Je to opět způsobeno výší odvodů na pojištění, jelikož český poplatník odvádí minimální odvody, zatímco rakouský poplatník odvádí procenta z úhrnu příjmů plus pevnou část. U 3násobku průměrné mzdy daňové zatížení u obou poplatníků klesá. U rakouského poplatníka je to z důvodu dosažení maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění a také nízkou daní z důvodu nízkého základu daně. V ČR je to způsobeno, vůči výši příjmu, nízkými odvody na sociální a zdravotní pojištění a nízkou daní. U 5násobku

průměrné mzdy rakouské daňové zatížení opět klesá ze stejného důvodu jako u 3násobku průměrné mzdy. Pro českého poplatníka daňové zatížení vzrostlo, jelikož překročil limit pro uplatňování paušálních výdajů.

Druhým modelovým příkladem byli poplatníci s živností jako účetní. U průměrné mzdy se daňové zatížení rakouskému poplatníkovi mírně zvýšilo oproti modelovému příkladu s poplatníkem se řemeslnou živností, a to z důvodu nižších výdajů, poplatník tak musel zaplatit i nízkou daň. Velké rozdíly jsou až při 3násobku a 5násobku průměrné mzdy, a to z důvodu skutečně vynaložených výdajů, jelikož výdaje a rakouský paušál jsou nižší než české paušální výdaje. Rakouští poplatníci tedy mají z tohoto důvodu vyšší daňovou povinnost.

Třetím modelovým příkladem byli poplatníci podnikající jako pedagogičtí pracovníci. V tomto modelovém příkladu je daňové zatížení nejvyšší pro rakouské poplatníky. Pro české poplatníky je daňové zatížení stejné, jako u druhého modelového příkladu. Vyšší daňového zatížení pro rakouské poplatníky způsobuje fakt, že si mohou uplatnit paušální výdaje pouze ve výši 6 % a také nastavené skutečné výdaje byly velmi nízké. U 5násobku průměrné mzdy bylo pro rakouského poplatníka daňové zatížení více než 40 %.

6.6 Komparace daňové zátěže u příjmů z kapitálu a nájmu

V této podkapitole bude provedena komparace daňové zátěže u příjmů z kapitálu a nájmu. U těchto typů příjmů je těžké stanovit výši příjmů, jelikož se tyto příjmy liší na základě mnoha proměnných. Komparace tedy bude provedena způsobem porovnání sazeb daně, jaké lze uplatnit výdaje, apod.

Příjmy z investic a kapitálu

Většina těchto příjmů podléhá samostatnému základu daně a to jak v ČR, tak v Rakousku.

Některé příjmy, které podléhají samostatným základům daně, jsou stejné jak v ČR, tak v Rakousku. Jedná o příjem dividend, podíl na zisku společnosti, příjem úroků z bankovního účtu. V ČR je sazba 15 %, v Rakousku 27,5 %. Daňové zatížení v Rakousku je tedy vyšší o 12,5 %, což je skoro 2x více.

V Rakousku samostatnému základu také podléhají příjmy z příjmů z futures, forward, swapů a dalších investičních instrumentů, pokud nejsou uskutečňovány za účelem podnikání.

Příjmy, které nepodléhají samostatnému základu daně, jsou např. poskytnuté úvěry. V ČR dále úroky z podnikatelského účtu. V Rakousku potom příjmy, které jsou klasifikovány jako podnikání s investičními instrumenty.

Rozdílem oproti této kategorii v daňové politice ČR je, že v Rakousku je možné také uplatnit výdaje proti příjmům. Je to ovšem také dáno tím, že Rakouské příjmy z investic a kapitálu mají částečně jiný výčet předmětu daně, než v ČR. Např. **v Rakousku je prodej nemovitosti brán jako příjem z kapitálu**. Pokud se jedná o prodej nemovitosti postavené poplatníkem, či nemovitosti, kde měl poplatník hlavní bydliště, je prodej osvobozen od daně. Pokud se jedná o jinou nemovitost, poté musí poplatník odvést daň ve výši 30 % ze základu daně. Základ daně se spočítá jako prodejní cena mínus (pořizovací cena + cena rekonstrukce).

Příjmy z nájmu

U této kategorie je také rozdíl v předmětu daně a tím je, že v Rakousku do této kategorie spadá pouze nájem a leasing nemovitých věcí (či duševního vlastnictví), zatímco movité věci jsou v kategorii jiné. V ČR do této kategorie patří jak nemovité tak movité věci (movité pouze v případě, že se nejedná o příležitostný pronájem).

Rozdíl je také v uplatňování výdajů. Zatímco v ČR má poplatník na výběr, zda využije skutečné výdaje, či paušální ve výši 30 %, rakouský poplatník může použít pouze skutečné výdaje. Tato kategorie příjmů tvoří dílčí základy daně v obou státech a jsou tedy zdaněny podle sazeb příjmů fyzických osob.

7 KOMPARACE DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

V této kapitole bude provedena komparace fungování daně z příjmů právnických osob v České republice a Rakousku. Budou porovnány legislativní ustanovení jednotlivých zemí, a po tom bude následovat modelový příklad, který bude prezentovat daňové zatížení v obou zemích. Pro výpočty bude opět uplatněna průměrná převodová sazba za rok 2021, a to **25,645 Kč/EUR**.

7.1 Legislativní ustanovení daně z příjmů fyzických osob

Stejně jako v podkapitole 6.1 legislativní ustanovení daně z příjmů fyzických osob bude i v této podkapitole provedena komparace předmětu daně, základu daně, sazby daně, odčitatelných položek a slev na dani.

Předmět daně z příjmů právnických osob

Tabulka 45 – Komparace předmětu daně z příjmů právnických osob v ČR a Rakousku (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Körperschaftsteuergesetz 1988)

	Česká republika	Rakousko
Předmět daně	Výnosy z činnosti společnosti	Výnosy z činnosti společnosti
	Výnosy spojené s nakládáním s majetkem	Výnosy spojené s nakládáním s majetkem

Předměty daně z příjmů právnických osob jak v ČR, tak v Rakousku jsou totožné. Předmětem daně jsou výnosy z činnosti společnosti a výnosy spojené s nakládáním s majetkem. Výnosy spojené s majetkem se v obou zemích sčítají s výnosy z běžné činnosti společnosti a jsou daně stejnou sazbou. V obou zemích také platí srážková daň na příjem dividend z akcií, viz níže sazby daně.

Základ daně

Tabulka 46 – Komparace základu daně z příjmů právnických osob v ČR a Rakousku (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Körperschaftsteuergesetz 1988)

Česká republika	Rakousko
Výsledek hospodaření před zdaněním	Výsledek hospodaření před zdaněním
+ daňově neuznatelné výdaje	+ daňově neuznatelné výdaje
- osvobozené příjmy, nebo příjmy nezahrnované do základu daně	- osvobozené příjmy, nebo příjmy nezahrnované do základu daně
= Základ daně	= Základ daně

Postup výpočtu základu daně je také totožný u obou států, ovšem pro každý stát jsou daňově neuznatelné náklady rozdílné, kromě pár výjimek. Stejnými neuznatelnými náklady jsou náklady na reprezentaci a pokuty od správce daně, či jiných orgánů.

Příklady dalších daňově neuznatelných výdajů v ČR jsou rezervy či opravné položky, které nesplňují požadavky zákona o dani z příjmů, účetní odpisy (uznatelné jsou daňové odpisy), nebo položky, které závisí na tom, zda byly skutečně zaplacené, jako např. sociální a zdravotní pojištění, které nebylo uhrazeno do konce následujícího měsíce po uplynutí zdaňovacího období, neuhrazená daň z nemovitostí, neuhrazené smluvní pokuty a penále, apod.

V Rakousku je výčet daňově neuznatelných nákladů kratší. Kromě již vyjmenovaných stejných nákladů je rozdílné, že mezi daňově neuznatelné náklady se řadí i daň z nemovitosti a registrační poplatky. Neuznatelnými náklady je také polovina odměn vyplacena členům dozorčí rady, představenstva, či jiným osobám vykonávající dozorčí činnosti. Neuznatelná je také jedna čtvrtina odměn nevýkonným ředitelům v monistickém systému. Neuznatelné jsou také úroky z úvěru, který byl využit pro nabytí kapitálových podílů v jiné společnosti.

Osvobozených příjmů pro kapitálové společnosti, jejichž hlavním cílem, je dosažení zisku v ČR moc není, hlavním příkladem jsou státní dotace. Příjmy nezahrnované do základu daně jsou příjmy, které již byly zdaněny jako samostatný základ daně, např. dividendy z držených akcií jiné společnosti. V Rakousku se jedná zejména o příjmy, které již byly zdaněny jako samostatný základ daně.

Odpisy

Mezi odpisy v českém a rakouském zákoně existuje mnoho rozdílů. Společně mají prakticky jen to, že určitá aktiva se neodpisují. Těmito aktivy jsou například umělecká díla, či pozemky. Rozdíly jsou nejen v sazbách, ale také ve fungování odpisů. V rakouském účetnictví jsou totiž účetní odpisy zároveň daňovými, a tyto odpisy jsou daňově uznatelné, na rozdíl od naší legislativy, kdy máme účetní odpisy, které jsou daňově neuznatelné a poté daňové odpisy, které již uznatelné jsou.

V ČR máme 2 možnosti uplatnění daňových odpisů a to lineární a zrychlené odpisy. Každá metoda má jiný způsob výpočtu a jiné sazby.

Tabulka 47 – Sazby lineárního odpisování v České republice (dle zákona č. 586/1992 Sb.)

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování (%)	V dalších letech odpisování (%)	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

V tabulce č. 47 jsou sazby pro lineární odpisy. Výpočet je jednoduchý, jelikož se odpisy počítají jako procento z ceny majetku.

Tabulka 48 – Sazby zrychleného odpisování v České republice (dle zákona č. 586/1992 Sb.)

Odpisová skupina	Koeficient pro 1. rok	Koeficient pro další roky	Koeficient pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

V tabulce č. 48 jsou sazby pro zrychlené odpisování. Zrychlený způsob odpisování je složitější pro výpočet, jelikož je výpočet rozdílný v prvním roce a poté v dalších letech. Také na rozdíl od lineární metody se u zrychlené počítá se zůstatkovou cenou. Odpis pro první rok se počítá jako *pořizovací cena/odpisová sazba v 1.roce*. Pro další roky jako $(2 * \text{zůstatková cena}) / (\text{koeficient} - \text{počet odepsaných let})$.

Výpočet odpisů podle rakouské legislativy není tak vázaný na odpisové skupiny a sazby jako české daňové odpisy. Některé druhy majetku mají dané sazby a počet let odpisování podle zákona. Ostatní majetek má pouze doporučené sazby a dobu odpisování. Mezi majetek, který má zákonem danou dobu odpisování jsou např. budovy, kdy doba odpisování je 40 let a sazba 2,5 %. Automobily mají dobu odpisování 8 let a sazbu 12,5 %. Určitý majetek nabytý po červnu 2020 může být odpisován degresivní metodou (např. automobil), ale pro tuto metodu se musí poplatník rozhodnout při koupi, resp. ve zdaňovacím období nabytí majetku. Maximální sazba je 30 % za rok a vybraná sazba nelze v průběhu odpisování měnit. Budovy, které byly nabyty po červnu 2020, mohou být první roky odpisovány rychleji. Sazba

v prvním roce je 7,5 %, v druhém roce 5 % a ve třetím roce 2,5 %. Kromě degresivních odpisů je možné používat pouze lineární metodu odpisování.

Rozdíl je také ve výši, kdy je majetek klasifikován jako dlouhodobý a musí se odpisovat. V ČR, aby byl majetek zařazen do dlouhodobého a byl odpisován, musí být hodnota majetku vyšší než 80 000 Kč. V Rakousku je majetek odpisovaný, pokud jeho hodnota přesáhne 800 EUR (20 516 Kč).

Rezervy

Stejně jako u odpisů, i u rezerv existuje mnoho rozdílů. V ČR jsou daňově uznatelné rezervy zejména rezervy na opravy dlouhodobého majetku, zatímco v Rakousku je možnost využití daňově uznatelných rezerv větší. Rakouské PO si mohou tvořit rezervy např. na odstupné, očekávané ztráty z probíhajících projektů či dokonce na ostatní nejisté závazky. Dalším rozdílem je také délka tvorby rezerv, jelikož v ČR musí být rezerva tvořena alespoň po dobu 2 let, zatímco v Rakousku mohou být tvořeny rezervy i do jednoho roku. České rezervy, pokud splní požadavky dány zákonem, jsou daňově uznatelné v plné výši. V Rakousku jsou rezervy uznatelné v plné výši, pokud délka jejich trvání je do jednoho roku. Pokud je délka trvání delší, rezerva je daňově uznatelná ve výši 80 % hodnoty rezervy.

Sazba daně

Tabulka 49 – Komparace sazby daně z příjmů právnických osob v České republice a Rakousku (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Körperschaftsteuergesetz 1988)

	Česká Republika	Rakousko
Sazba daně	19%	25%
Sazba srážkové daně	15%	25% (8,75 %)

Sazba daně z příjmů právnických osob je v ČR nižší než v Rakousku. V ČR sazba činí 19 %, zatímco v Rakousku 25 %. Rozdíl je také v sazbě srážkové daně. V ČR je výše sazby pro samostatné základy daně 15 %, v Rakousku je sazba 25 %. Sazba v určitých případech je 8,75 %, ale to pouze v případě, kdy poplatník získá platbu od poskytovatele infrastruktury, který poskytne platbu za účelem získání práv k užívání pozemku.

Odčitatelné položky

Odčitatelné položky pro právnické osoby jsou v jednom případě v obou státech podobné, ale každý stát má jiné limity. Jedná se o dary.

Odpočet darů je v rámci fungování stejný, tedy dar musí být poskytnut na dobročinné, či veřejně prospěšné účely. Rozdíl je ale ve výši, kterou si poplatníci v jednotlivých zemích mohou odečíst. V Česku si může právnická osoba snížit základ daně maximálně o 30 % základu daně, ale také hodnota daru musí být vyšší než 2 % ZD, nebo alespoň 2 000 Kč. V Rakousku poplatníci spodní hranici nemají, ale mohou si uplatnit nejvíce 10 % ZD.

Výdaje na výzkum a vývoj je v obou státech velmi náročné uplatnit. Aby si tuto nezdanitelnou část základu daně mohl uplatnit český poplatník, musí být jeho výzkum a vývoj mezi projekty definované zákonem. Tento projekt také nesmí být ani z části financován z veřejných zdrojů. Pokud by poplatník splňoval předchozí kritéria, musí pomocí formuláře oznámit správci daně, že má záměr výdaje na VaV odečíst od základu daně a k tomu musí přiložit projektovou dokumentaci. V Rakousku se nejedná o odčitatelnou položku, ale slevu na dani.

Čeští poplatníci také mají možnost uplatnit odčitatelnou položku za podporu odborného vzdělávání, kdy si mohou uplatnit výdaje spojené s tímto výkonem.

Slevy na dani

Rakouští poplatníci si mohou uplatnit výdaje na VaV jako slevu na dani. Aby měl poplatník nárok na využití slevy, musí jeho VaV projít znaleckým posudkem vydaným rakouskou organizací na podporu výzkumu. V Rakousku sleva na dani činí 14 % z výdajů na výzkum a vývoj, maximálně ale 1 000 000 EUR (25 645 000 Kč)/rok.

České právnické osoby mají možnost uplatnit slevu na dani, pokud zaměstnávají zdravotně postižené osoby. Existují 2 výše slevy, a to 18 000 Kč za rok pro zdravotně postiženého zaměstnance (který pracuje na plný úvazek a odpracuje celý rok, pokud ne, tak se sleva poměrně krátí) a 60 000 Kč za zaměstnance s těžším zdravotním postižením (i tento zaměstnanec musí být zaměstnán po celý rok na plný úvazek, aby mohla být sleva uplatněna v plné výši).

7.2 Komparace daňového zatížení právnických osob

V této kapitole bude provedena komparace daňového zatížení právnických osob na jednom příkladu. Modelový příklad nebude založen na reálných datech žádné společnosti, příklad má tedy pouze ukázat rozdíly ve fungování výpočtu a jednotlivých daňově uznatelných nákladů, daňově neuznatelných nákladů, odčitatelných položek a daňového zatížení v ČR a v Rakousku.

Jedná se o společnost s ručením omezeným a údaje jsou za první rok podnikání. Základem pro výpočet bude hospodářský výsledek ve výši 1 000 000 Kč (38 994 EUR). Dále také společnosti poskytly dar charitě ve výši 130 000 Kč (5 069,21 EUR). Byly také vyplaceny odměny majiteli společnosti za uskutečňovanou práci ve výši 100 000 Kč (3 899,40 EUR). Společnost vlastní jeden osobní automobil, který má pořizovací cenu 800 000 Kč (31 195,16 EUR). Automobil společnost nabyla v lednu 2021. Automobil je v ČR odpisován zrychlenou metodou, v Rakousku degresivní metodou ve výši 30 %. Automobil má podle odhadu účetní dobu životnosti 6 let, účetní odpisy jsou lineární. Společnost také vlastní administrativní budovu, která byla také nabyta v lednu 2021. Nemovitost má hodnotu 10 000 000 Kč (389 939,56 EUR). Nemovitost je odpisována lineární metodou. Jelikož je nemovitost nabyta po červnu 2020, jsou sazby odpisů v Rakousku v prvním a druhém roce vyšší (7,5 % v prvním roce a 5 % v druhém roce). Nemovitost má podle odhadu účetní životnost 40 let a účetní odpisy jsou lineární. Společnost také vlastní akcie jiné společnosti a vznikl jí příjem dividend ve výši 50 000 Kč (1 949,70 EUR).

Tabulka 50 – Výpočet odpisů automobilu v ČR (vlastní zpracování)

Automobil	Účetní odpisy	Daňové odpisy	Zůstatková cena
1. rok	114 285,71 Kč	160 000,00 Kč	640 000,00 Kč
2. rok	114 285,71 Kč	256 000,00 Kč	384 000,00 Kč
3. rok	114 285,71 Kč	192 000,00 Kč	192 000,00 Kč

V tabulce č. 50 jsou účetní a daňové odpisy automobilu podle české legislativy.

Tabulka 51 – Výpočet odpisů automobilu v Rakousku (vlastní zpracování)

Automobil	Daňové odpisy	Zůstatková cena
1. rok	1 520,76 €	3 548,45 €
2. rok	1 064,54 €	2 483,91 €
3. rok	745,17 €	1 738,74 €

V tabulce č. 51 jsou daňové odpisy automobilu podle rakouské legislativy.

Tabulka 52 – Výpočet odpisů administrativní budovy v ČR (vlastní zpracování)

Administrativní budova	Účetní odpisy	Daňové odpisy
1. rok	222 222,22 Kč	102 000,00 Kč
2. rok	222 222,22 Kč	202 000,00 Kč
3. rok	222 222,22 Kč	202 000,00 Kč

V tabulce č. 52 jsou účetní a daňové odpisy administrativní budovy podle české legislativy.

Tabulka 53 – Výpočet odpisů administrativní budovy v Rakousku (vlastní zpracování)

Administrativní budova	Daňové odpisy
1. rok (7,5 %)	29 245,47 €
2. rok (5 %)	19 496,98 €
3. rok (2,5 %)	9 748,49 €

V tabulce č. 53 jsou daňové odpisy administrativní budovy podle rakouské legislativy.

Tabulka 54 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení právnických osob v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

	Česká republika	Rakousko
Výsledek hospodaření	1 000 000 Kč	38 994,00 €
Příjem, který se nezahrnuje do ZD	- 50 000 Kč	- 1 949,70 €
Vyplacená odměna majiteli (50 %)	-	+ 1 949,70 €
Odpisy	+ 93 556 Kč	- 30 766,23 €
Základ daně	1 043 556 Kč	8 227,77 €
Dary	- 130 000 Kč	- 822,77 €
Upravený ZD	913 000 Kč	7 405,00 €
Sazba	19,00%	25,00%
Daň	173 470 Kč	1 851,25 €
Zaplacené zálohy	0 Kč	500,00 €
Zbývající daňová povinnost	173 470 Kč	1 351,25 €
Zisk	826 530 Kč	37 142,75 €
Daňové zatížení	17,35%	4,75%

V tabulce č. 54 je znázorněn výpočet daně z příjmů právnických osob v ČR a v Rakousku. Výpočet podle české a rakouské legislativy probíhá podobně. Jako první je nutné vzít výsledek hospodaření za dané zdaňovací období. Poté je nutné odečíst příjem, který je osvobozen, či je zdaněn jako samostatný základ daně. V tomto případě tedy příjem z dividend. Rakouský poplatník musí přičíst 50 % z vyplacených odměn majiteli společnosti, jelikož 50 % těchto odměn není daňově uznatelných. V ČR jsou tyto výdaje uznatelné v plné výši. Poté je potřeba výsledek hospodaření upravit o odpisy. Českému poplatníkovi vyšly účetní odpisy vyšší než daňové, musí tedy tento rozdíl přičíst k výsledku hospodaření. Rakouský poplatník účetní a daňové odpisy řešit nemusí, jelikož jsou totožné. Výsledkem je základ daně. Ten se upravuje o určité odpočitatelné položky, v tomto případě o dary. Český poplatník si mohl uplatnit celou výši poskytnutých darů, zatímco rakouský

poplatník si mohl uplatnit pouze 822,77 EUR (21 099,9 Kč) z celkových 5 069,21 EUR (130 000 Kč), a to z toho důvodu, že může uplatnit maximálně 10 % ze základu daně. Tím dostaneme upravený základ daně, který se v ČR zaokrouhluje na 1 000 Kč dolů. Rakouský poplatník upravený základ daně nijak nezaokrouhluje. Jelikož poplatníci nemají nárok na žádnou slevu na dani, daň se rovná sazba*upravený základ daně.

Rakouský poplatník musel odvádět tzv. minimální daň ve výši 500 EUR (12 822,5 Kč) za rok, které se započítávají jako zálohy na daň. Český poplatník zálohy neodváděl žádné. Poplatníkům z obou zemí v dalším zdaňovacím období vzniká povinnost daně odvádět. Český poplatník, jelikož jeho daňová povinnost byla více než 150 000 Kč, musí za rok odvést 4 zálohy a každý musí být ve výši 25 % poslední daňové povinnosti. Zálohy odvede v termínech 15. 3., 15. 6., 15. 9. a 15. 12. Rakouský poplatník také musí odvést 4 zálohy za rok podle poslední známé daňové povinnosti a to v termínech do 15. 2., 15. 5., 15. 8. a 15. 11., a k tomu musí ještě znovu odvést minimální daň ve výši 500 EUR (12 822,5 Kč).

Rakouský poplatník má výrazně nižší daňové zatížení. Je to způsobeno výší odpisů, protože český poplatník má účetní odpisy vyšší než daňové, musí výsledek hospodaření navyšovat, zatímco rakouský poplatník má odpisy až extrémně vysoké, protože pokrývají velkou část jeho hospodářského výsledku. Takto vysoké odpisy zapříčinila možnost uplatnit zvýšenou sazbu odpočtu pro budovy ve výši 7,5 %, zatímco sazba pro českého poplatníka je 1,02 %. Jelikož český poplatník si mohl uplatnit poskytnuté dary jako odčitatelnou položku v plné výši, jeho daňové zatížení je 17,35 %, tedy méně, než je daňová sazba. Rakouský poplatník má daňové zatížení 4,75 %.

Tabulka 55 – Výpočet srážkové daně právnických osob v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)

	Česká republika	Rakousko
Příjem z dividend	50 000,00 Kč	1 949,70 €
Sazba	15%	25%
Daň	7 500,00 Kč	487,43 €

V tabulce č. 55 je vypočítán samostatný základ daně za příjem z dividend. Český poplatník má nižší sazbu daně, a to o 10 %. Zaplatil na dani tedy 7 500 Kč, zatímco rakouský poplatník zaplatil v přepočtu 12 500 Kč.

8 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ KOMPARACE

V této kapitole budou popsány hlavní rozdíly a míry zdanění u daně z příjmů fyzických a právnických osob v porovnávaných daňových systémech.

8.1 Rozdíly a míra zdanění u daně z příjmů fyzických osob

Rozdílů u daně z příjmů fyzických osob v České republice a Rakousku nalezneme mnoho. Jedním z hlavních rozdílů jsou sazby daně. I když máme v ČR také progresivní zdanění, tak jsou rozdíly v sazbách velké, jelikož v ČR jsou sazby pouze 2, zatímco v Rakousku jich je 7. Rakouské progresivní zdanění začíná s nulovou sazbou a nejvyšší sazba je 55 %. V ČR je sazba 15 % a 23 %. Jiné jsou i výše sazeb pro samostatné základy daně.

Rozdíl je také v sazbách a složení sociálního pojištění, kdy v Rakousku jsou odvody sociálního pojištění rozděleny téměř rovnoměrně mezi zaměstnance a zaměstnavatele. Rakouský zaměstnanec si ale zdanitelné příjmy snižuje o zaplacené pojištění. V ČR máme zvlášť odvody sociálního a zdravotního pojištění, ale v Rakousku je zdravotní pojištění součástí sociálního pojištění.

Dalším velkým rozdílem je uplatňování výdajů, a to jak u zdanění ze závislé činnosti, samostatné činnosti, tak pronájmu. Rakouští zaměstnanci si mohou uplatňovat výdaje, zatímco český zaměstnanec nikoli. Jedná se například o výdaje k zařízení domácí kanceláře potřebné k výkonu činnosti. U osob samostatně výdělečně činných je rozdíl u paušálních výdajů, kdy český poplatník má sice vyšší sazby, ale již si nemůže uplatnit skutečné výdaje. Rakouský poplatník má výrazně nižší sazby paušálních výdajů, ovšem může si uplatnit určité skutečné výdaje s paušálními výdaji. U pronájmu rakouský poplatník nemůže uplatnit žádné paušální výdaje.

U uplatnění nezdanitelných částí základu daně a odčitatelných položek také najdeme rozdíly. V ČR lze jako nezdanitelné části ZD uplatnit např. úroky z hypotéky na vlastní bytovou potřebu, spoření na důchod, či poskytování darů. V Rakousku si mohou poplatníci také uplatnit poskytnuté dary, ale mohou si například uplatnit i odčitatelnou položku, pokud dojíždějí daleko za prací.

Slevy na dani jsou také velmi rozdílné. V Rakousku např. neexistuje základní sleva na poplatníka, jelikož mají nulovou sazbu daně. Sleva na manžela/ku také funguje v Rakousku jinak, jelikož je to sleva pro jediného vydávajícího či samoživitele. Tato sleva také v Rakousku může vyústit v zápornou daň, zatímco v ČR se jedná pouze o slevu na dani.

V Rakousku zase ale slevy na děti nefungují stejně jako u nás daňové zvýhodnění na děti, tato sleva tedy netvoří daňový bonus. Sleva na děti v Rakousku se nezvyšuje s počtem dětí a naopak sleva klesá, pokud má nezaopatřené dítě 19 let a více. V Rakousku není např. ani sleva pro studenty.

Jinak funguje i zdanění starobních důchodů. V ČR se důchody daní až od určité výše, jinak jsou osvobozeny, zatímco v Rakousku podléhají dani vždy. V Rakousku existuje také sleva pro penzisty do určité výše příjmů. Rakouský důchodce také platí i část sociálního pojištění, a to zdravotní pojištění.

Skoro ve všech případech měli rakouští poplatníci z modelových příkladů vyšší zdanění. Nižší zdanění oproti českým poplatníkům bylo u práce na brigádu. Zde měli rakouští poplatníci nižší zdanění kvůli vyššímu limitu, od kterého se odvádí sociálního pojištění. Ovšem po dosažení vyššího příjmu než jaký je limit, zdanění rakouského poplatníka bylo vyšší, kvůli vyšším odvodům na sociální pojištění. Druhým a také posledním případem, kdy měli rakouští poplatníci nižší zdanění, bylo u OSVČ s výdělkem ve výši minimální mzdy. Nižší míra daňového zatížení v Rakousku je způsobena minimálními odvody na sociální a zdravotní pojištění v ČR. Od příjmu ve výši průměrné mzdy měli rakouští poplatníci opět vyšší daňové zatížení. U OSVČ měli rakouští poplatníci také vyšší zdanění z důvodu fungování paušálních výdajů, kdy paušální výdaje kombinují s určitými skutečnými výdaji. Při uplatňování slev se rozdíl ve výši zdanění v ČR a v Rakousku zvyšovaly, jelikož české slevy na dani měly významnější dopad na daňovou povinnost, než slevy na dani v Rakousku.

Nejvyšší daňové zatížení zaznamenali poplatníci, kteří uplatňují pouze základní slevy na dani, v ČR tedy slevu na poplatníka a v Rakousku odčitatelnou položku a v případě zaměstnanců také základní slevu za dojíždění. Největší rozdíl v daňovém zatížení byl u zdanění starobních důchodů. Je to z toho důvodu, že v Rakousku se daní všechny starobní důchody, bez ohledu na jejich výši, zatímco v ČR jsou důchody osvobozeny do 36násobku minimální mzdy a pokud peníze tuto výši přesáhne, daní se pouze část nad 36násobek minimální mzdy.

8.2 Rozdíly a míra zdanění u daně z příjmů právnických osob

Stejně jako u daně z příjmů fyzických osob i zde je rozdíl v sazbě daně. U nás je sazba daně 19 %, v Rakousku 25 %. Rozdíl je také v sazbách srážkové daně.

Velký rozdíl je v uplatňování daňově uznatelných rezerv. V České republice jsou podle zákona daňově uznatelné rezervy na opravy dlouhodobého majetku a jejich tvorba musí být nejméně 2 roky. V Rakousku je výčet možných daňově uznatelných rezerv širší a uznatelné jsou i rezervy tvořené do jednoho roku. Odpisy jsou také rozdílné, jelikož v Rakousku jsou účetní odpisy zároveň daňovými a odpisy ve většině případů nejsou tabulkově dány, na rozdíl od odpisů v ČR.

U neuznatelných výdajů najdeme rozdíl např. u vyplacených odměn majitelům společnosti za práci ve společnosti (např. jednatele), jelikož v ČR jsou daňově uznatelné, zatímco v Rakousku jsou uznatelné pouze ve výši 50 %.

Jedinou slevou na dani pro právnické osoby v Rakousku jsou pobídky k výzkumu a vývoji, zatímco v ČR se jedná o odčitatelnou položku. Jiné slevy rakouské právnické osoby nemají.

V Rakousku také existuje tzv. minimální daň, kterou platí všechny právnické osoby, a to i když dosahují ztráty (v případě dosažení ztráty se zaplacená minimální daň převádí do dalšího roku). V ČR platí poplatníci zálohy, pokud přesáhnou určitý limit daňové povinnosti.

Výše daňového zatížení by měla být podle efektivní daňové sazby v Rakousku vyšší než v ČR. V modelovém příkladu vyšla naopak vyšší míra daňového zatížení českému poplatníkovi. Bylo to způsobeno velikostí odpisů. Poplatníci v modelovém příkladu měli automobil a administrativní budovu, a právě administrativní budova „zařídila“ nižší zdanění rakouskému poplatníkovi. V Rakousku zavedli u budov možnost vyšších odpisů v prvních dvou letech. Rakouský poplatník si v prvním roce odepsal hned 7,5 %, zatímco český pouze 1,02 % a jelikož byly účetní odpisy vyšší než daňové, základ daně se českému poplatníkovi zvýšil. Rakouskému poplatníkovi tak vyšel nízký základ daně, který se ještě snížil o poskytnutý dar.

9 NÁVRHY NA ZMĚNY V ČESKÉ DAŇOVÉ POLITICE

Poslední kapitola diplomové práce je věnována jednotlivým doporučením změn v české daňové politice na základě fungování daní z příjmů fyzických a právnických osob v Rakousku. Budou také uvedeny legislativní postupy, které dle mého názoru u nás fungují lépe.

Pro zlepšení fungování **daně z příjmů fyzických osob** bych doporučil více sazeb progresivního zdanění jako v Rakousku, jelikož v současné době máme 2 sazby. Myslím si, že by potom lépe fungovalo přerozdělování příjmů, jelikož bohatší poplatníci by byli více zdaněni než ti chudší. Za zmínku také stojí přenesení většího břemena sociálního pojištění na zaměstnance, jelikož by se tím snížily vysoké odvody zaměstnavatelů a snížilo by se tím například využívání nezákonného švarcsystému, ale tuto možnost bych doporučil pouze za předpokladu, že si budou moci čeští poplatníci snížit základ daně o zaplacené sociální pojištění stejně jako rakouští poplatníci. U sociálního pojištění bych také doporučil snížené sazby pro osoby s nízkými příjmy, jako v Rakousku, kde se sazba snižuje až o 3 %. Opět si myslím, že by tento krok přispěl k lepšímu přerozdělování příjmů, jelikož poplatníci např. s minimální mzdou by odvedli méně a měli by tedy více prostředků k využití.

U 13. a 14. platu doporučuji snížení sazeb odvodů sociálního a zdravotního pojištění a daně. V Rakousku funguje 13. a 14. plat jako impuls pro nastartování ekonomiky, a tyto platby jsou méně daňově zatížené než ostatní příjmy. Předpokládám, že snížení odvodů sociálního a zdravotního pojištění by také mohlo přesvědčit zaměstnavatele, kteří tyto odměny nevyplácí, aby začali, jelikož by je to nestálo tolik peněz jako běžně vyplácené mzdy.

U poplatníků s příjmy ze závislé činnosti bych doporučil koncept možnosti uplatnění nezdánitelné části základu daně za dojíždění do místa zaměstnání. V České republice tyto výdaje nejsou pro zaměstnance nijak zohledněny, doporučuji tedy po vzoru Rakouska nastavit tabulkové odpočty od určité vzdálenosti dojíždění. V Rakousku mají za dojíždění i slevu, na kterou mají nárok všichni poplatníci. Možnost je tedy zavést dojíždění i jako slevu na dani. Nedoporučuji ji ale zavést jako základní slevu, jelikož základní slevu již máme, a to na poplatníka. Doporučuji tedy zavedení buď nezdánitelné části základu daně, nebo slevy na dani. Nárok na toto zvýhodnění by měli poplatníci za dojíždění až od dané vzdálenosti.

Naopak nedoporučuji po vzoru Rakouska danit všechny starobní penze. Jelikož důchody vyplácí stát, zdaňování všech důchodů by byla jen administrativní zátěž a stát by platil sám

sobě. Sice by to přineslo, resp. ušetřilo prostředky státní kasy, ale myslím si, že by bylo nespravedlivé danit všechny tyto příjmy bez ohledu na jejich výši, jelikož poplatníci odvádějí daně a odvody na sociální pojištění, aby měli na starobní důchody nárok.

U slev na dani bych doporučil zavedení slevy pro samoživitele po vzoru Rakouska, jelikož v ČR pro ně žádné daňové úlevy ani slevy neexistují. Mohla by být např. upravena sleva na manželku, kdy by se tato sleva vztahovala i pro ně, stejně jako v Rakousku. Další možností je také zavedení slev pro poplatníky, kteří mají nárok na alimenty. Jelikož se může stát, že alimenty druhá osoba neplatí, měl by samoživitel alespoň tuto daňovou úlevu. Slevy pro samoživitele by mohly mnoha lidem ulehčit život, jelikož starat se sám o dítě či děti může být finančně náročné. Fungování ostatních slev nedoporučuji následovat, jelikož kromě slev pro samoživitele a dojíždění není rakouská paleta slev moc velká. Oproti Rakousku má Česká republika slevy, které si myslím, že mají smysl a jsou důležité, jako jsou např. slevy pro zdravotně postižené.

Také nedoporučuji změny ve fungování daňového zvýhodnění na děti. V Rakousku se jedná pouze o slevu, nevytváří tedy daňový bonus. Nedoporučuji ani následování výši slevy, jelikož se v Rakousku sazba snižuje, pokud má nezaopatřené dítě 19 let a více, a také se výše slevy nemění s počtem nezaopatřených dětí. Daňové zvýhodnění u nás tedy dle mého názoru funguje pro poplatníky lépe.

U osob samostatně výdělečně činných doporučuji změny u paušálních výdajů a přiblížení se k fungování paušálních výdajů v Rakousku. V Rakousku mají nízké sazby paušálních výdajů, které pokrývají např. odpisy apod. Poté si může poplatník uplatnit určité skutečné výdaje, jakými jsou například výdaje na mzdy, výdaje na nákup materiálu a zboží. Sice je to administrativní zátěž pro podnikatele, jelikož musí evidovat výdaje, které při současném fungování paušálních výdajů nemusí evidovat. Přijde mi spravedlivé, aby byly nižší sazby paušálních výdajů, a poté k tomu možnost uplatnění určitých skutečných výdajů. Důvodem je, že některé profese si mohou uplatnit automaticky např. 60 % výdajů z příjmu, přitom jsou jejich výdaje minimální. Část příjmu tedy vůbec nepodléhá zdanění.

Mezi další položku české daňové politiky, kterou doporučuji změnit, patří minimální odvody OSVČ na sociální pojištění. V Rakousku je dána pevná sazba, kterou musí poplatník zaplatit, a poté odvádí pouze procentní část ze svých příjmů. Sociální pojištění bych v České republice nastavil podobně jako v Rakousku, jelikož když OSVČ v ČR vykáže nižší základ daně či dokonce ztrátu, pořád musí odvádět minimální odvody, které ale v dané chvíli mohou být pro poplatníka vysoké. Samozřejmě minimální odvody pojištění nemusí odvádět OSVČ,

který podniká na vedlejší činnost, ale myslím si, že minimální odvody na sociální pojištění mohou být v určitých situacích velkou přítěží pro poplatníka, který podniká na hlavní činnost. Samozřejmě nedoporučuji změny v dobrovolném nastavení vyššího vyměřovacího základu, pokud by poplatník s nižšími příjmy z podnikání chtěl platit vyšší sociální pojištění kvůli starobnímu důchodu. Pevná sazba sociálního pojištění v Rakousku je na zdravotní pojištění. Zdravotní pojištění nedoporučuji měnit, jelikož si jej musí platit každý, pokud jej za poplatníka neodvádí stát.

U **daně z příjmů právnických osob** doporučuji změnu u uplatňování daňově uznatelných rezerv, jelikož je využití těchto rezerv v ČR značně omezeno. Myslím si, že by daňově uznatelné rezervy nemusely být pouze na opravy dlouhodobého majetku. V Rakousku jsou daňově uznatelné rezervy např. i na odstupné, či očekávané ztráty z probíhajících projektů.

Dále si také myslím, že by českým poplatníkům prospěla po vzoru Rakouska možnost vyšších odpisů budov v prvních dvou letech, jelikož by tato možnost podpořila nové investice společností, zejména po pandemii Covid-19. U odpisů také doporučuji systém sazeb jako v Rakousku. Pro stát je výhodou, že máme účetní a daňové odpisy, jelikož daňové odpisy si může regulovat, a může tak zabránit podvodům. Na druhou stranu daňové odpisy se neshodují s reálnou mírou opotřebení majetku, kterou vykazují účetní odpisy. Myslím si, že kdyby se staly účetní odpisy daňově uznatelnými, tak by i účetní odpisy a účetnictví vykazovaly pravdivé reálné hodnoty, jelikož některé společnosti si nastavují účetní odpisy ve stejné výši jako daňové, i když je životnost jiná. Místo zákonem nakázaných skupin a sazeb by stačily doporučené hodnoty.

U právnických osob ale nedoporučuji po vzoru Rakouska tzv. minimální daň. Výhodou je, že poplatníci platí zálohy 4x za rok, a poté doplatek při podání daňového přiznání není tak vysoký. Tyto zálohy by ovšem platily i normálně dle výše poslední daňové povinnosti. Nevýhodou je, že minimální daň se musí platit, i když poplatník dosahuje ztráty, a tím pádem ztrácí prostředky, které potřebuje. Pokud poplatník dosáhne ztráty, minimální daň se převádí do dalšího roku, ale pokud je poplatník například druhý rok ve ztrátě, placení záloh odčerpává potřebné prostředky. Proto nedoporučuji zavedení minimální daně.

Administrativa daně, resp. podávání daňového přiznání funguje v obou státech podobně. Rozdílem je, že v Rakousku se daňová přiznání, pokud jsou podána na papíře, či elektronicky, podávají se o měsíc později než u nás. Velkým rozdílem, který nedoporučuji zavést je, že pokud daňové přiznání zpracovává daňový poradce, či společnost podléhá auditu, lhůta se prodlužuje o rok. Výhodou sice je více času na zpracování pro poplatníky.

Nevýhodou je až moc dlouhá doba pro podání daňového přiznání a vytvoření účetní závěrky z hlediska státu. Stát sice od poplatníků vybírá zálohy v průběhu roku, čekal by ale celý rok na doplatky na dani z předchozího daňového období. Další nevýhoda je pro osoby, které drží například akcie společnosti, která by měla tento odklad, tak budou déle čekat na dividendy ze zisku. Prodloužení tohoto odkladu po vzoru Rakouska tedy nedoporučuji.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo navrhnout změny v české daňové politice na základě fungování daní v daňové soustavě Rakouska. V práci jsem se zaměřil na daň z příjmů fyzických a právnických osob. Hlavní cíl byl splněn pomocí dílčího cíle, kterým byla komparace daňového zatížení na základě modelových příkladů.

Diplomová práce se dělí na několik oddílů. V teoretické části byla provedena literární rešerše principů daňové politiky, kde byla rozebrána daňová kvóta a faktory ovlivňující daňové systémy, pak jsem se věnoval harmonizaci daňových systémů. Poté byly popsány daňové soustavy České republiky a Rakouska, zejména daně z příjmů fyzických a právnických osob.

V praktické části jsem se napřed věnoval komparaci daňových soustav, kde jsem se zabýval současnými daňovými soustavami, ale i daňovými kvótami, efektivní daňové sazbě z příjmů fyzických a právnických osob, dni daňové svobody a porovnání vývoje minimální mzdy. Krátce jsem také popsal daňovou harmonizaci obou států, jelikož oba státy jsou členy Evropské unie. Dále následovala komparace legislativních ustanovení a modelové příklady daní z příjmů fyzických a právnických osob, na kterých byla ukázána míra daňového zatížení, ale také fungování těchto daní. Modelové příklady daně z příjmů fyzických osob pokrývají nejen příjmy ze zaměstnání, ale také zdanění starobních důchodů, zdanění osob samostatně výdělečně činných a jsou také slovně popsány rozdíly ve zdanění příjmů z kapitálu a nájmu. Po modelových příkladech následuje zhodnocení komparace a návrhy na změny v české daňové politice.

Z modelových příkladů mohu vyjádřit svůj subjektivní názor, že žádná daňová soustava není dokonalá. Každá má své nedostatky, kterými jsou například fungování jednotlivých slev, ale také náročnost jednotlivých výpočtů. Tato diplomová práce má potenciál pro rozšíření, jelikož se věnuje hlavně dani z příjmů fyzických a právnických osob, šlo by tedy vypracovat komparaci fungování i ostatních daní v daňových soustavách České republiky a Rakouska.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura

BERNARDI, Luigi, Mark W. S. CHANDLER a Luca GANDULLIA. *Tax systems and tax reforms in new EU members*. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2017, 258 s. ISBN 978-0-415-65433-3.

BORIA, Pietro. *Taxation in European Union*. 2nd Edition. Cham: Springer, 2017, 208 s. ISBN 978-3-319-53918-8.

European Tax Handbook 2021. Amsterdam: International Bureau of Fiscal Documentation, 2021, 1340 s. ISBN 978-90-8722-690-9.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka et al. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010, 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka. *Veřejné finance: vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 162 s. ISBN 978-80-7552-577-2.

NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 332 s. ISBN 978-80-7478-626-6.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 7. vyd. Praha: Leges, 2018, 384 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2021, 422 s. ISBN 978-80-7676-236-7.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 15. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 406 s. ISBN 978-80-7598-887-4.

Právní předpisy

ČESKO, 2020. Nařízení vlády č. 381/2020 Sb. ze dne 25. září 2020 o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2019, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2019, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2021 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2021 a o zvýšení důchodů v roce 2021. In: *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-381>

ČESKO, 2020. Nařízení vlády č. 487/2020 Sb. ze dne 16. listopadu 2020 o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-487>

ČESKO, 1992. Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb. ze dne 20 listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

RAKOUSKO, 1988. Einkommensteuergesetz 1988 ze dne 7. července 1988 o zdanění příjmů fyzických osob. In: *ris.bka.gv.at*. [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004570>

RAKOUSKO, 1988. Körperschaftsteuergesetz 1988 ze dne 7. července 1988 o dani z příjmu právnických osob. In: *ris.bka.gv.at* [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004569>

Online zdroje

Abschreibung. In: *usp.gv.at* [online]. 21.1.2021 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.usp.gv.at/steuern-finanzen/betriebseinnahmen-und-ausgaben/abschreibung.html>

Abschreibungen berechnen: Drei Beispiele zur Verdeutlichung. In: *ionos.at* [online]. 15.4.2019 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.ionos.at/startupguide/unternehmensfuehrung/abschreibungen-berechnen/>

BĚHOUNEK, Pavel, 2022. Daňové odpisy 2021 / 2022. In: *behounek.eu* [online]. 7.4.2022 [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://www.behounek.eu/l/odpisovany-majetek/>

BHAUMIK, Gayatri, 2022. The average salary and minimum wage in Austria. In: *expatica.com* [online]. 16.3.2022 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.expatica.com/at/working/employment-law/minimum-wage-austria-89338/#salary>

Co je Daňová kvóta. In: *penize.cz* [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/danova-kvota>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2022. Kurzy devizového trhu – měsíční průměry. In: *cnb.cz* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/devizovy-trh/kurzy-devizoveho-trhu/kurzy-devizoveho-trhu/prumerne_mena.html?mena=EUR

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, 2022. Výpočet pojistného. In: *cssz.cz* [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/vypocet-pojistneho>

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, 2022. Výše a sazba pojistného In: *cssz.cz* [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/vyse-a-sazba>

DACHVERBAND DER ÖSTERREICHISCHEN SOZIALVERSICHERUNGEN, 2021. Beitragsrechtliche Werte in der Sozialversicherung 2021. In: *sozialversicherung.at* [online]. 1.1.2021 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.sozialversicherung.at/cdscontent/load?contentid=10008.745291&version=1617008661>

Die Basispauschalierung. In: *wko.at* [online]. 1.2.2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: https://www.wko.at/service/steuern/Die_Basispauschalierung.html

FINANČNÍ SPRÁVA. Fyzické osoby obecné informace. In: *financnisprava.cz* [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/zamestnanci-zamestnavatele/obecne-informace>

FINANČNÍ SPRÁVA. Ostatní příjmy fyzických osob. In: *financnisprava.cz* [online]. 23.12.2021 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/ostatni>

FINANČNÍ SPRÁVA. Právnické osoby obecné informace. In: *financnisprava.cz* [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pravnicke-osoby/obecne-informace>

Gehaltsreport 2021: So viel verdienen die Österreicher. In: *newsroom.sparkasse.at* [online]. 8.6.2021 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://newsroom.sparkasse.at/2021/06/08/gehaltsreport-2021-so-viel-verdienen-die-oesterreicher/88446>

GOLA, Petr, 2022. Dohoda o pracovní činnosti v roce 2022: Jak na odvody daní a pojištění v režimu DPČ. In: *e15.cz* [online]. 6.1.2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/dohoda-o-pracovni-cinnosti-v-roce-2022-jak-na-odvody-dani-a-pojisteni-v-rezimu-dpc-1386668>

HOFMANN, Bernd a Rudolf KRICKL, 2022. Austria: Corporate – Deductions. In: *taxsummaries.pwc.com* [online]. 11.1.2022 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/austria/corporate/deductions>

HOFMANN, Bernd a Rudolf KRICKL, 2022. Austria: Corporate - Tax credits and incentives. In: *taxsummaries.pwc.com* [online]. 11.1.2022 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/austria/corporate/tax-credits-and-incentives>

Income taxation on rentals and leasing. In: *bmf.gv.at* [online]. 1.1.2022 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.bmf.gv.at/en/topics/taxation/rentals-and-leasing.html>

Jak zdanit příjmy z nájmu za rok 2021? In: *e15.cz* [online]. 25.3.2022 [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: (<https://www.e15.cz/finexpert/danove-priznani/jak-zdanit-prijmy-z-najmu-za-rok-2021-1387589>)

Jste daňovým rezidentem? Jak daní ti, kteří mají příjmy z ciziny. In: *businessinfo.cz* [online]. 14.1.2022 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/jste-danovym-rezidentem-jak-dani-ti-kteri-maji-prijmy-z-ciziny/>

Kdy a kdo musí během roku platit zálohy na daň z příjmů? In: *businessinfo.cz* [online]. 21.1.2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/kdy-a-kdo-musi-behem-roku-platit-zalohy-na-dan-z-prijmu/>

KEMTER, Frank a Caroline SCHIKO, 2021. Mieteinnahmen versteuern: So viel bekommt der Staat. In: *immowelt.at* [online]. 2021 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.immowelt.at/r/a/mieteinnahmen-versteuern-so-viel-bekommt-der-staat.html>

Körperschaftsteuer (KÖSt). In: *wko.at* [online]. 1.3.2022 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: [https://www.wko.at/service/steuern/Koerperschaftsteuer_\(KOeSt\).html](https://www.wko.at/service/steuern/Koerperschaftsteuer_(KOeSt).html)

KUBÁTOVÁ, Alena Haas, 2021. Výdajový paušál na dopravu v daňové evidenci. In: *portal.pohoda.cz* [online]. 23.8.2021 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/vydajovy-pausal-na-dopravu-v-danove-evidenci/>

KUČERA, Petr, 2022. Jak si snížit daně. Velký přehled slev a odpočtů. In: *peníze.cz* [online]. 15.2.2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzicky-ch-osob/431892-jak-si-snizit-dane-odcitatelne-polozky-a-nezdanitelne-casti-zakladu>

LIBERÁLNÍ INSTITUT, 2021. Den daňové svobody 2021. In: *dendanovesvobody.cz* [online]. 25.06.2021 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.dendanovesvobody.cz/>

Lohnverrechnung: Abrechnung von Dienstnehmern ab 1.1.2021. In: *wko.at* [online]. 1.1.2021 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z:

<https://www.wko.at/service/steuern/lohnverrechnung-abrechnung-dienstnehmer.html>

MACHÁČEK, Ivan, 2022. Aktuálně ke zdanění výdělečně činných důchodců. In: *fulsoft.cz* [online]. 20.3.2022 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://www.fulsoft.cz/33/aktualne-ke-zdaneni-vydelecne-cinnych- duchodcu-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EvvmkXV2S0dZt5QdOL-EVhScY86wRgdYOw/?uri_view_type=4

Marginally Employed People. In: *help.gv.at* [online]. [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/content/207/Seite.20700061.html>

MATOUŠEK, Pavel, 2005. Harmonizace daňových systémů v EU a národní zájmy členských států EU. *International and Comparative Law Review* [online]. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta právnická, 2011, s. 109-120 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: http://iclr.upol.cz/wp-content/uploads/2011/03/14_Matousek_Pavel-109-120.pdf?fbclid=IwAR3hdqdVjNdWH03lCK-kQfMFhGsdeKT_7fKGz91RH0lolQlKwv9AeCFw-BI

MEČÍŘOVÁ, Lucie, 2022. Kdo bude letos platit daň z příjmů vyšší než 15 %? In: *finance.cz* [online]. 15.2.2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/540577-kdo-bude-odvadet-23-procent-dan-z-prijmu/>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, 2021. Přehled platných smluv - Mezinárodní zdaňování. In: *mfcz.cz* [online]. 26.7.2021 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.mfcz.cz/cs/legislativa/dvoji-zdaneni/prehled-platnych-smluv>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOICÁLNÍCH VĚCÍ, 2021, Přehled o vývoji částek minimální mzdy. In: *mpsv.cz* [online]. 16. 12. 2021 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/prehled-o-vyvoji-castek-minimalni-mzdy>

OECD, 2022. Average personal income tax and social security contribution rates on gross labour income. In: *stats.oecd.org* [online]. [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: https://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=TABLE_I5#

OECD, 2022. Compare your country: tax revenues to GDP. In: *compareyourcountry.org* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.compareyourcountry.org/tax-revenues-global>

OECD, 2022. Corporate Tax - Effective Tax Rates. In: *stats.oecd.org* [online]. [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: https://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=TABLE_I5#

OECD, 2022. Effective Tax Rates. In: *stats.oecd.org* [online]. [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: https://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=TABLE_I5#

Podnikatel aneb vše, co potřebujete vědět o tomto pojmu – přehledně na jednom místě! In: *comeflexoffice.cz* [online]. 1.11.2018 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://comeflexoffice.cz/podnikatel-aneb-vse-co-potrebuji-vedet-na-jednom-miste/>

POKORNÁ, Lenka, 2021. Jaké příjmy se zdaňují jako příjmy ze samostatně výdělečné činnosti? In: *podnikatel.cz* [online]. 8.12.2021 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/jake-prijmy-se-zdanuji-jako-prijmy-ze-samostatne-vydelecne-cinnosti/#h22>

POUROVÁ, Eliška, 2021. DRUHY PRACOVNÍCH POMĚRŮ V ROCE 2021 A JEJICH SPECIFIKA. In: *eliskapourova.cz* [online]. 25.2.2021 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://eliskapourova.cz/druhy-pracovnich-pomeru-v-roce-2021/>

Sazba a výše zdravotního pojištění. In: *mesec.cz* [online]. [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/sazba-a-vyse-zdravotniho-pojisteni/>

Sazba zdravotního pojištění. In: *podnikatel.cz* [online]. [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/sazba-zdravotniho-pojisteni/>

Sale & Transfer of Austrian Real Estate. In: *rsm.global* [online]. 4.3.2022 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.rsm.global/austria/en/insights/sector-insights/sale-transfer-austrian-real-estate>

SCHMID, Franz, 2021. Mieteinnahmen versteuern in Österreich. In: *schmid-steuerberater.at* [online]. 21.4.2021 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.schmid-steuerberater.at/vermieter-steuertipps/>

Steuerabsetzbeträge. In: *bmf.gv.at* [online]. 24.2.2022 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.bmf.gv.at/themen/steuern/arbeitnehmerinnenveranlagung/steuertarif-steuerabsetzbetraege/uebersicht-steuerabsetzbetraege.html>

STIEDL, Olivia, 2022. Austria: Individual – Deductions. In: *taxsummaries.pwc.com* [online]. 15.12.2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/austria/individual/deductions>

STIEDL, Olivia, 2022. Austria: Individual - Income determination. In: *taxsummaries.pwc.com* [online]. 15.1.2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/austria/individual/income-determination>

STIEDL, Olivia, 2022. Austria: Individual - Other taxes. In: *taxsummaries.pwc.com* [online]. 12.1.2022 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/austria/individual/other-taxes>

Tariff levels/Calculation formulae. In: *usp.gv.at* [online]. 25.2.2022 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.usp.gv.at/en/steuern-finanzen/einkommensteuer/tarifstufen-berechnungsformeln.html>

Taxation of pensions. In: *oesterreich.gv.at* [online]. 15.2.2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: https://www.oesterreich.gv.at/en/themen/arbeit_und_pension/pension/Seite.270221.html

TOMANOVÁ, Veronika, 2021. Zdanění příjmu z dohody o provedení práce v letech 2021 a 2022. In: *finance.cz* [online]. 17.12.2021 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/405249-zdaneni-privydelku-z-dohod-o-provedeni-prace/>

TRUHLÁŘOVÁ, Martina, 2015. Osvobození úplatných příjmů u právnických osob. In: *portal.pohoda.cz* [online]. 9.2.2015 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/osvobozeni-uplatnych-prijmu-u-pravnickyh-osob/>

Účetní a daňové opravné položky k pohledávkám. In: *grantex.cz* [online]. 4.2.2022 [cit. 2022-03-03]. Dostupné z: <https://www.grantex.cz/blog/ucetni-a-danove-opravne-polozky-k-pohledavkam>

VERBEKEN, Dirk, 2021. Nepřímé daně. In: *europarl.europa.eu* [online]. 10.2021 [cit. 2022-03-08]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/81/nepriime-dane>

What Is the Tax-to-GDP Ratio? In: *investopedia.com* [online]. 31.7.2021 [cit. 2022-04-21]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/t/tax-to-gdp-ratio.asp>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CP Cenné papíry

ČNB Česká národní banka

ČR Česká republika

DPČ Dohoda o pracovní činnosti

DPP Dohoda o provedení práce

EUR Euro

FO Fyzická osoba

Kč Koruna česká

OECD Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)

OSVČ Osoba samostatně výdělečně činná

PO Právnícká osoba

SP Sociální pojištění

VaV Výzkum a vývoj

ZD Základ daně

ZP Zdravotní pojištění

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Podíl jednotlivých daní na daňové kvótě ČR (vlastní zpracování)	50
Obrázek 2 – Podíl jednotlivých daní na daňové kvótě v Rakousku (vlastní zpracování) ...	51
Obrázek 3 – Efektivní sazby daně z příjmů fyzických osob ve vybraných státech EU (vlastní zpracování dle stats.oecd.org).....	53
Obrázek 4 – Efektivní sazby daně z příjmů právnických osob ve vybraných státech EU (vlastní zpracování dle stats.oecd.org).....	54
Obrázek 5 – Komparace vývoje minimální mzdy v letech 2011-2021 v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	57
Obrázek 6 – Komparace daňového zatížení zaměstnanců v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	81
Obrázek 7 – Komparace daňového zatížení OSVČ v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)	94

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Daňová soustava České republiky (vlastní zpracování)	17
Tabulka 2 – Sazby sociálního pojištění v České republice (vlastní zpracování dle cssz.cz, 2022)	26
Tabulka 3 – Odpisové skupiny a maximální počet období pro tvorbu rezerv (vlastní zpracování dle Zákon č. 586/1992 Sb.)	28
Tabulka 4 – Daňová soustava Rakouska (vlastní zpracování)	32
Tabulka 5 – Rakouské daňové sazby pro daň z příjmů fyzických osob (usp.gv.at, 2022) ..	38
Tabulka 6 – Rakouské sazby pro příspěvky na sociální zabezpečení (Stiedl, 2022).....	41
Tabulka 7 – Porovnání daňových soustav České republiky a Rakouska (vlastní zpracování)	48
Tabulka 8 – Výše daňových kvót ve vybraných státech EU za roky 2017-2019 (vlastní zpracování dle compareyourcountry.org, 2022).	49
Tabulka 9 – Skladba daňové kvóty v České republice a Rakousku (vlastní zpracování dle compareyourcountry.org, 2022)	50
Tabulka 10 – Dny daňové svobody vybraných států EU v roce 2021 (vlastní zpracování dle Liberální institut, 2021)	55
Tabulka 11 – Porovnání vývoje výše minimální mzdy v letech 2011-2021 České republiky a Rakousku (vlastní zpracování dle mpsv.cz, 2021, Bhaumik, 2022).....	56
Tabulka 12 - Komparace předmětu daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování)	58
Tabulka 13 – Komparace základu daně z příjmů fyzických osob v České republice a Rakousku (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Einkommensteuergesetz 1988)	59
Tabulka 14 – Komparace daňových sazeb daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Einkommensteuergesetz 1988).....	62
Tabulka 15 – Komparace daňového zvýhodnění/slevy na děti v České republice a Rakousku (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Einkommensteuergesetz 1988)	64
Tabulka 16 – Komparace odvodů na sociální zabezpečení České republiky a Rakouska (vlastní zpracování dle cssz, 2022, Stiedl, 2022).....	65
Tabulka 17 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení u DPČ a marginálního zaměstnání (vlastní zpracování).....	66
Tabulka 18 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení u DPP a marginálního zaměstnání (vlastní zpracování).....	67
Tabulka 19 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení u DPP a marginálního zaměstnání (vlastní zpracování).....	68
Tabulka 20 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení u DPP a marginálního zaměstnání (vlastní zpracování).....	68
Tabulka 21 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení poplatníka se základními slevami v ČR (vlastní zpracování)	70

Tabulka 22 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení poplatníka se základními slevami v Rakousku (vlastní zpracování).....	71
Tabulka 23 – Komparace daňového zatížení zaměstnance se základními slevami v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	72
Tabulka 24 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem v ČR (vlastní zpracování).....	73
Tabulka 25 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem v Rakousku (vlastní zpracování).....	74
Tabulka 26 – Komparace daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	75
Tabulka 27 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance se 3 dětmi v ČR (vlastní zpracování).....	75
Tabulka 28 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance se 3 dětmi v Rakousku (vlastní zpracování).....	76
Tabulka 29 – Komparace daňového zatížení zaměstnance se 3 dětmi v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	77
Tabulka 30 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem a slevou na manželku v ČR (vlastní zpracování)	78
Tabulka 31 – Výpočet čisté mzdy a daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem a slevou na jediného vydávajícího v Rakousku (vlastní zpracování).....	79
Tabulka 32 – Komparace daňového zatížení zaměstnance s jedním dítětem a slevou na manželku/jediného vydávajícího v ČR a Rakousku (vlastní zpracování)	80
Tabulka 33 – Výpočet čistého starobního důchodu a daňového zatížení v ČR (vlastní zpracování).....	83
Tabulka 34 – Výpočet čistého starobního důchodu a daňového zatížení v Rakousku (vlastní zpracování).....	84
Tabulka 35 – Komparace daňového zatížení starobních důchodů v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	85
Tabulka 36 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení z řemeslné živnosti v ČR (vlastní zpracování).....	86
Tabulka 37 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení z řemeslné živnosti v Rakousku (vlastní zpracování).....	87
Tabulka 38 – Komparace daňového zatížení řemeslné živnosti v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	88
Tabulka 39 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení volné živnosti v ČR (vlastní zpracování).....	89
Tabulka 40 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení volné živnosti v Rakousku (vlastní zpracování).....	90
Tabulka 41 – Komparace daňového zatížení volné živnosti v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	90
Tabulka 42 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení volné živnosti v ČR (vlastní zpracování).....	91

Tabulka 43 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení volné živnosti v Rakousku (vlastní zpracování).....	92
Tabulka 44 – Komparace daňového zatížení volné živnosti v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	93
Tabulka 45 – Komparace předmětu daně z příjmů právnických osob v ČR a Rakousku (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Körperschaftsteuergesetz 1988).....	97
Tabulka 46 – Komparace základu daně z příjmů právnických osob v ČR a Rakousku (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Körperschaftsteuergesetz 1988).....	97
Tabulka 47 – Sazby lineárního odpisování v České republice (dle zákona č. 586/1992 Sb.)	99
Tabulka 48 – Sazby zrychleného odpisování v České republice (dle zákona č. 586/1992 Sb.)	99
Tabulka 49 – Komparace sazby daně z příjmů právnických osob v České republice a Rakousku (vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., Körperschaftsteuergesetz 1988)	100
Tabulka 50 – Výpočet odpisů automobilu v ČR (vlastní zpracování).....	102
Tabulka 51 – Výpočet odpisů automobilu v Rakousku (vlastní zpracování)	102
Tabulka 52 – Výpočet odpisů administrativní budovy v ČR (vlastní zpracování).....	102
Tabulka 53 – Výpočet odpisů administrativní budovy v Rakousku (vlastní zpracování) .	103
Tabulka 54 – Výpočet čistého zisku a daňového zatížení právnických osob v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	103
Tabulka 55 – Výpočet srážkové daně právnických osob v ČR a Rakousku (vlastní zpracování).....	104